

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА КВАЛИТЕТ

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” Вршац
Școala de Înalte Studii de Specialitate pentru Educatori „Mihailo Palov” Vârșeț
Mihailo Palov Óvóképző Szakfőiskola Versec
Uči škola pale strukovno sikavipe vinajengo "Mihailo Palov" Vršac
Preschool Teacher Training College "Mihailo Palov" Vrsac

Адреса: **Вршац, Омладински трг бр. 1**

Тел/факс: **013/833-420** – директорица
013/831-628 – референт за студентска питања
013/830-024 – факс
013/823-680 – финансијска служба
013/832-517 – секретар
013/836-615 – библиотека

Е-mail: vsvsdirektor@hemo.net
vsvassekretar@hemo.net
vsvsfinansije@hemo.net
vsvsbiblioteka@hemo.net
vsvskatedrapp@hemo.net
vsvspedagozi@hemo.net
vsvskatedram@hemo.net
vsvskatedrasj@hemo.net

Сајт: www.uskolavrsac.edu.rs

**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
ЗА ВАСПИТАЧЕ „МИХАИЛО ПАЛОВ”
ВРШАЦ**

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ:

СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ – основне студије

ВАСПИТАЧ ДЕЦЕ ЈАСЛЕНОГ УЗРАСТА – основне студије

**СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ – СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ –
специјалистичке студије**

**PRESCHOOL TEACHER TRAINING COLLEGE
"Mihailo Palov" Vrsac**

Study Programs:

Vocational preschool teacher

Vocational toddler teacher

Vocational Preschool Teacher - Specialist for Preparatory School Program

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА КВАЛИТЕТ

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 1

У складу са савременим трендовима и захтевима и са циљем интегрисања у јединствен европски систем високог образовања, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу (у даљем тексту: Висока школа, Школа) у претходном трогодишњем периоду наставила је да спроводи и унапређује мере за обезбеђивање квалитета високошколске установе. Мере за обезбеђење квалитета односе се на саму институцију, затим на обезбеђење квалитета наставног процеса, квалитета студијских програма, научноистраживачког, уметничког и стручног рада, квалитета наставника и сарадника, студената и осталих елемената стандарда за проверу квалитета, а у складу са Стратегијом обезбеђења квалитета високошколске установе. Осигурање квалитета обухвата следеће процесе: екстерну евалуацију институције и програма, самоевалуацију или интерну евалуацију, студентску евалуацију. Процес контроле квалитета је само део процеса осигурања квалитета, који се остварују кроз извештаје Комисије за обезбеђење квалитета, анализе Наставног већа и Савета школе.

У служби праћења и унапређивања квалитета студирања, Савет Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, на седници одржаној 19. 11. 2007. донео је Стратегију обезбеђења квалитета (Прилог 1.1.), доступно на <http://www.uskolavrsac.in.rs/dokumenta>.

Мере и субјекти обезбеђења квалитета (Прилог 1.2.) јасно су операционализовани и инкорпорирани у Акциони план за спровођење стратегије (Прилог 1.3.). Акциони план се за сваку школску годину разматра и на предлог Комисије за квалитет допуњује како би се континуирано унапређивао процес обезбеђења квалитета у школи. Акциони план, као саставни део годишњих извештаја Комисије за квалитет, разматра се на седницама катедри и Наставног већа, разматра и усваја на седницама Наставног већа и Савета школе (за сваку школску годину). Сви годишњи извештаји Комисије за квалитет, као и предлози превентивних и корективних мера јавно су публиковани на сајту Високе школе.

У оквиру стандарда 1, у претходном периоду реализоване су следеће активности предвиђене Акционим планом, а у складу са предвиђеним роковима, носиоцима активности и лицима одговорним за реализацију активности:

- активности усмерене на израду новог наставног плана и наставних програма по предметима, у складу са захтевима пројекта под називом *Усклађивање студијских програма за образовање васпитача у Србији* (у оквиру програма Темпус у који је Висока школа укључена);
- преиспитивање усвојеног плана рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета;
- усвајање документа о анализи резултата анкета са пратећим превентивним и корективним мерама;
- спровођење анкета и упитника предвиђених Акционим планом;
- утврђивање школског календара рада, као и распореда наставе и вежби;
- анализа плана наставе и планова рада на појединачним предметима, поштовања календара и распореда наставе и усвајање превентивних и корективних мера;
- анализа квалитета научноистраживачког, уметничког и стручног рада и усвајање превентивних и корективних мера;
- планирање нових наслова издавачке делатности;

- активности усмерене на увршћавање часописа *Истраживања у педагогији* у више међународних научних база;
- анализирање квалитета, као и потреба за наставним кадром Високе школе;
- анализа и оцена од стране предшколских установа у којима су студенти обављали педагошку праксу;
- анализирање распореда и успешности студената у оквиру педагошке праксе;
- анализа пролазности студената према испитним роковима са предлогом превентивних и корективних мера;
- обезбеђивање уџбеника и обавезне литературе у библиотеци;
- анализа доступности уџбеника и литературе и усвајање превентивних и корективних мера;
- израда и усвајање годишњег финансијског плана;
- оцена укључености студената у процес самовредновања;
- анализа доступности информација у вези са контролом квалитета, усвајање превентивних и корективних мера.

Реализоване активности су у складу са Статутом установе и Стратегијом обезбеђења квалитета. У оквиру стандарда 1 у претходном периоду, у склопу свакодневних активности, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” и сви њени запослени и студенти континуирано су радили на праћењу и унапређивању квалитета. На Високој школи Статутом је дефинисано посебно успостављено тело (Комисија за обезбеђење квалитета) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи. Комисија је формирана из редова наставника, сарадника, ненаставног особља и студената. Комисију за обезбеђење квалитета чине запослени из редова наставног и ненаставног кадра: доц. др Јелена Пртљага, директорка школе, академик проф. др Грозданка Гојков, проф. др Александар Стојановић, доц. др Тања Недимовић, др Наташа Стурза Милић, др Еуђен Чинч, Биљана Вујасин, наставник практичне наставе, Адријан Божин, наставник практичне наставе, Зоран Марјанов, референт за студентска питања. Такође, чланови Комисије су и два представника студената – у претходном трогодишњем периоду они су се мењали (по дипломирању чланова Комисије за квалитет из реда студената, представници Студентског парламента делегирају нове чланове из редова студената).

У претходном трогодишњем периоду, на предлог Комисије за квалитет, у функцији побољшања услова примене Акционог плана, као и саме Стратегије, установљене су и одређене корективне мере. Између осталог, утврђено је да у рад Комисије треба укључити и нове чланове. У складу са тим, у рад Комисије укључене су и: мср Љиљана Келемен, др Ивана Ђорђевић, мср Даница Веселинов, мср Снежана Пртљага и мср Радмила Палинкашевић.

Као корективна мера (а у складу са препоруком Комисије за акредитацију и проверу квалитета) у претходном периоду спроведена је едукација запослених о управљању квалитетом. Комисија за квалитет у школској 2012/13. години интензивирала је овај вид активности на побољшању квалитета, а као конкретну краткорочну меру препоручила је Наставном већу Високе школе да у сарадњи са релевантним субјектима (члановима Комисије за квалитет који се континуирано баве овим питањима) упуту запослене Школе на одговарајуће изворе и литературу која ће им пружити неопходне информације (што је нарочито важно за оне запослене који се до сада нису активније бавили проблемом побољшања квалитета као ни осмишљавањем или применом корективних мера). Након едукације, Комисија за квалитет је спровела евалуацију, како би се утврдио њихов степен познавања карактеристика управљања квалитетом у Школи. Едукацијом су били обухваћени сви из реда наставног особља, а њихови појединачно попуњени упитници након извршене едукације и упућивања на релевантну литературу налазе се у документацији Комисије за квалитет за школску 2012/13. годину.

Установа има мерљиве циљеве у погледу контроле реализације Акционог плана, као и процедуре које подразумевају могућност анализе и разраде мисије и планова, те одговарајуће ресурсе којима се подржава спровођење циљева.

б) SWOT анализа

Елементи анализе:

- одређење високошколске установе за унапређење квалитета и изградњу организационе културе квалитета;

Предности	Слабости
Анализа процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета врши се по утврђеној динамици која се поштује. У процес доношења и спровођења корективних и превентивних мера укључен је велики број релевантних фактора (наставника, студената). Стручни органи, органи управљања као и орган руковођења активно учествује у процесу.	Објективни разлози који спречавају спровођење одређених корективних мера.
Могућности	Опасности
Веће активно укључивање студената у анализу испуњавања стандарда.	Нису уочене.

- субјекти обезбеђења квалитета.

Предности	Слабости
Комисија за квалитет Високе школе је установљено тело које континуирано прати квалитет, предлаже и/или спроводи превентивне и корективне мере као и њихову имплементацију, у складу са Акционим планом и документима Високе школе. Поред Комисије, као субјекти укључено је наставно, ненаставно особље и студенти. Надлежности Комисије су прецизно дефинисане Општим актом Високе школе – Статутом. У рад Комисије активно су укључени наставници, сарадници, студенти.	Недовољно постојање иницијатива од стране представника Студентског парламента.
Могућности	Опасности
Проширивање надлежности и активности Комисије кроз сталну комуникацију са Наставним већем у оквиру редовних седница Већа. Мотивисање студената за већим активним учешћем у раду Комисије и обезбеђивању квалитета.	Стална промена састава Комисије из објективних разлога.

- ✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 1

- Поспешивање активног учешћа студената у раду Комисије и обезбеђивању квалитета, као и у спровођењу мера проистеклих из заједничке анализе спроведених анкета.
- Утврђивање члана Комисије за квалитет задуженог за комуникацију са Студентским парламентом.
- Веће активно укључивање студената у анализу резултата спроведених анкета и испуњавања стандарда.

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 2

У протеклом трогодишњем периоду који обухвата школску 2012/13, 2013/14. и 2014/15. годину редовно је контролисано испуњавање мисије и зацртаних циљева Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”. Контрола квалитета наслањала се на конкретне и проверљивије елементе као што су оствареност циљева и очекивања. Висока школа је посебно пратила:

- квалитет и процедуре уписа студената,
- квалитет извођења наставе и консултација,
- спровођење колоквијума, испита, дипломских и специјалистичких испита,
- успешност студирања у оквиру појединачних предмета и у целини,
- организацију и анализу квалитета студентске педагошке праксе,
- стечене компетенције и број дипломираних студената,
- квалитет и број наставника, сарадника и студената по групама,
- квалитет појединачних уџбеника и издавачку делатност,
- просторне капацитете и опремљеност,
- примену превентивних и корективних мера,
- квалитет стручног и научног усавршавања наставника и сарадника,
- квалитет рада на националним и међународним пројектима,
- доношење нових правилника и докумената са циљем повећања квалитета студирања на Високој школи и сл.

Области обезбеђења квалитета су:

- *Студијски програми* – најмање једном у три године врши се самовредновање студијских програма, њихове усклађености са мисијом Високе школе и претпостављеним исходима, као и самовредновање њихових садржаја, реализације, савремености и прилагођености потребама тржишта рада;
- *Настава* – континуирано се прати реализованост и квалитет извођења наставе, савременост њених метода, оптерећеност студената, ефикасност студија (односно уписаних студената и дипломираних), као и пролазност на појединачним предметима, повратне информације од бивших студената и њихових послодаваца (о томе колико су стечена знања и вештине током студирања примењива и корисна), савременост програма и усклађеност са европским стандардима у одговарајућој области и др.; остваривање јединства у обављању делатности високог образовања и стручног рада чији се резултати користе за унапређење наставног процеса;
- *Научни, стручни и уметнички рад наставника* – њихов обим и квалитет се процењују на основу књига и радова објављених у научној и стручној периодици, учешћу на домаћим и међународним научним и стручним скуповима, као и на основу јавних извођења дела, изложби и других јавних стручних и уметничких наступа. Истиче се значај остваривања међународне сарадње кроз реализацију заједничких истраживања, пројеката, размену наставника, сарадника и студената. Подстиче се развој младих сарадника и њихово перманентно усавршавање и напредовање;
- *Вредновање студената* – будући студенти су бирани на основу успеха у средњој школи и резултата на квалификационом и пријемном испиту. У току студирања прати се пролазност

студената, просечна оцена по предметима, примереност оцењивања предвиђеном оптерећењу студената, и оквиру студентске евалуације, евалуира се и оцењивање;

- *Уџбеници и литература* – квалитет уџбеника регулисан је *Правилником о уџбеницима*. Тежи се ка постизању високих критеријума за издавачку делатност (монографија, уџбеника, приручника) наставника и сарадника, који су усклађени са националним и међународним стандардима, истиче се значај сталне набавке уџбеника за библиотеку Високе школе;
- *Технички и материјални ресурси* – тежи се ка сталном инвестирању у простор, аудио-визуелну и другу опрему ради достизања оптималних стандарда у тој области остварења Мисије и наставних програма Високе школе. Квалитет простора и техничке опреме континуирано се контролише у складу са законима који регулишу ову област (усвојеним правилницима);
- *Ненаставна подршка* – континуирано се прати и оцењује ненаставна подршка у остварењу плана и програма и Мисије Високе школе. Провера и оцењивање се врши путем анонимне анкете наставника и студената. Школа обезбеђује перманентно стручно усавршавање ненаставног особља;
- *Процес управљања* – систематски се прати организација Високе школе и управљање у њој. У складу са могућностима, тежи се ка обезбеђењу услова и потребној финансијској подршци за обезбеђење квалитета и реализацију сталне контроле са циљем веће ефикасности студија. Комисија за обезбеђење квалитета, анонимном анкетом, врши испитивање ставова запослених о условима рада, о управљању Високом школом и о међуљудским односима, и на основу резултата предлаже мере.

План активности са роковима за извршење квалитета је у надлежности Комисије за обезбеђење квалитета. Дугорочно планирање стручних, образовних и научноистраживачких активности на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” врши се на основу анализе значајних чинилаца који су у претходном тексту истакнути. И краткорочно планирање се врши на основу континуираног прикупљања битних података.

Субјекти обезбеђења квалитета су сви запослени на Високој школи и студенти. Они раде на обезбеђењу квалитета кроз одређена тела као што су: Комисија за обезбеђење квалитета, Наставно веће, органи управљања, катедре, Студентски парламент итд. Сви субјекти имају право и обавезу да учествују у обезбеђењу квалитета на свом радном месту, и кроз учешће у раду тела која обезбеђују квалитет. Комисију за обезбеђење квалитета чине запослени из редова наставног и ненаставног кадра школе и студенти. Комисија припрема предлоге стратегије, политике, стандарда, процедура, методе провере квалитета и унапређења организације обезбеђења квалитета. Такође, Комисија прати остваривање стратегије, стандарда и процедура обезбеђења квалитета и предлаже одговарајуће корективне мере руководству установе.

У претходном трогодишњем периоду чланови Комисије за обезбеђење квалитета и сви остали релевантни субјекти у Школи трудили су се да поштују Стратегију обезбеђења квалитета и Акциони план активности са оријентационим роковима за извршење квалитета. Унапређен је документ *Стратегија обезбеђења квалитета* и постављен видљивије на сајту Високе школе, као и на огласним таблама студената и професора (доступно на: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Strategija-obebedjenja-kvaliteta.pdf>). Унапређен је Јавно публикован документ – *Публикација установе* (доступно на: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Publikacija-za-sajt-NOVA-2016.pdf>). Комисија за квалитет је на почетку школске 2014/15. године (октобар) преиспитала и унапредила *Акциони план*. У планираним роковима, реализована је већина активности, без значајнијих одступања (<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/akcioni%20plan.pdf>).

Стратегијом обезбеђења квалитета и Акционим планом јасно су дефинисани поступци за обезбеђење квалитета за сваку област обезбеђења квалитета и њима се на детаљан начин уређује поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета те установе. У претходном трогодишњем

периоду појачана је улога појединих субјеката, а значајно је истаћи да су млади наставници и сарадници укључени у рад Комисије за квалитет (уводе се у процес обезбеђења квалитета као сарадници редовних чланова Комисије). У том контексту, континуирано је праћен сајт Комисије за акредитацију са циљем усаглашавања деловања Комисије за квалитет Високе школе са актуелним законским одредбама (постављеним на сајту); чланови Комисије за квалитет редовно су узимали учешће на организованим састанцима обука у вези са акредитацијама, самовредновањем, тематским скуповима о самовредновању у организацији КАССС-а и сл.; са циљем убрзавања усклађивања постојећих стандарда и поступака за обезбеђење квалитета Високе школе са актуелним законским одредбама, конкретизована је улога правника школе Стевана Миљкова (члана ненаставног особља) у погледу сталне обавезе да континуирано прати и прослеђује материјал актуелних законских одредаба и обавештава чланове Комисије за квалитет о истим.

На предлог Комисије за квалитет, у протеклом трогодишњем периоду (континуирано, сваке године) усвојени су и јавно објављени на сајту школе годишњи извештаји Комисије за квалитет (дато у Прилогу 2.3) и Превентивне и корективне мере прецизиране према областима квалитета (стандардима). Даље, на предлог Комисије за квалитет, Наставно веће и Савет школе усвојили су следеће правилнике, који се поштују у раду и видљиви су на сајту Високе школе:

- *Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности, понашању и одевању студената;*
- *Правилник о мерилима и основама за утврђивање висине школарине за студијске програме;*
- *Правилник о поступку унутрашњег узбуђивања на Високој школи;*
- *Правилник о начину обављања послова јавне набавке на Високој школи.*

Учешће студената у поступцима осигурања квалитета било је неизоставно. Студенти су делегирали своје представнике који су редовно узимали учешће у раду Комисије за квалитет, редовно присуствовали седницама Наставног већа и Савета школе (сваке године студенти су делегирали по два представника).

Чланови Комисије за квалитет и представници Студентског парламента у протеклом периоду стварали су услове за доношење Статута Студентског парламента „Јувентас” Вршац и регистрацију Студентског парламента као правног лица (26. 02. 2014. године). На оснивачкој скупштини усвојен је Статут Студентског парламента „Јувентас” (доступно на: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Statut-Studentskog-parlamenta.pdf>).

Конституисано је и почело са радом Алумни удружење. Такође, студенти су се значајније укључивали у рад Високе школе (у планирању и реализацији пројеката, студентској евалуацији квалитета рада у различитим сегментима, дистрибуцији и статистичкој обради резултата студентских анкета, реализацији разноврсних ваннаставних и хуманитарних активности и др.). У договору са студентима, унапређене су студентске анкете и као такве редовно су се примењивале у току претходног трогодишњег периода. Последња измена анкета са циљем њиховог унапређења, извршена је у току 2014/15. године. Извршена је медијација студената у погледу њиховог значајнијег учешћа у дистрибуцији и контроли попуњавања упитника, у евалуацији упитника (компјутерско ажурирање података), али и у статистичкој обради и анализи упитника. Анкете студентских евалуација редовно су објављиване на сајту Високе школе.

6) SWOT анализа

Определили смо се за SWOT анализу следећег елемента из стандарда 2:

Елемент анализе	Категорија процене	Опис процене	Вредност процене
Стандарди за унапређење квалитета установе	S	Стандарди за унапређење квалитета институције доступни су наставницима, студентима и јавности.	+++
		Ангажованост већег броја субјеката у унапређењу квалитета у односу на претходни период.	++
		Добра сарадња између наставног и ненаставног особља у процесу обезбеђења квалитета.	+++
	W	Недовољна ангажованост Студентског парламента у унапређењу квалитета институције.	+
	O	унапређивање студентских анкета на основу повратне информације од студената обука – тренинг субјеката у вези са унапређењем квалитета институције увођење програма (софтвера) електронске пријаве испита	+++ +++ ++
T	Неједнакост у третману струковних и академских студија.	++	
Поступци обезбеђења квалитета	S	Поступци за унапређење квалитета институције доступни су наставницима, студентима и јавности.	+++
		Унапређен документ <i>Стратегија обезбеђења квалитета</i> .	++
		Поштовање рокова зацртаних Акционим планом.	+++
	Задовољство студената квалитетом наставног процеса.	++	
W	Непостојање електронског попуњавања и обраде резултата студентских анкета.	++	
O	Сарадња са високошколским институцијама у земљи и ЕУ у области унапређења квалитета. Могућности упознавања студената са поступцима обезбеђења квалитета у другим високошколским институцијама у земљи и иностранству.	+++ ++	
Пронаћи начине за већу мотивисаност и укљученост значајнијег броја студената у процесе обезбеђења квалитета.	++		
T	Недовољно поштовање поступака обезбеђења квалитета од стране појединог броја наставника и сарадника.	+	

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

- Стандарди и поступци за обезбеђивање квалитета су јавно доступни, али их је можда неопходно још више промовисати и периодично преиспитивати.
- У складу са Стратегијом и Мерама за обезбеђење квалитета, које представљају саставни део Стратегије Комисија за квалитет вршиће редовно контролу квалитета.
- Сви запослени ће у свом раду покушати да уведу неке иновације које ће олакшати и унапредити њихов рад, а у исто време повећати ефикасност и ефективност.
- Могућност увођења електронског попуњавања и обраде студентских анкета.

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 3

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу успоставила је структуру за обезбеђење квалитета коју перманентно изграђује и унапређује. Статутом Високе школе утврђују се послови и задаци наставника, сарадника, студената, стручних органа и катедри. Увидом у Прилог 3.1. може се установити да је на Високој школи Статутом дефинисано посебно успостављено тело (Комисија) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи. Комисија је формирана из редова наставника, сарадника, ненаставног особља и студената. Комисију за обезбеђење квалитета чине запослени из редова наставног и ненаставног кадра: доц. др Јелена Пртљага, директорка школе, академик проф. др Грозданка Гојков, проф. др Александар Стојановић, доц. др Тања Недимовић, др Наташа Стурза Милић, др Еуђен Чинч, Биљана Вујасин, наставник практичне наставе, Адријан Божин, наставник практичне наставе, Зоран Марјанов, референт за студентска питања. Такође, чланови Комисије су и два представника студената – у претходном трогодишњем периоду они су се мењали (по дипломирању чланова Комисије за квалитет из реда студената, представници Студентског парламента делегирају нове чланове из редова студената). Такође, у претходном трогодишњем периоду у рад Комисије, у складу са преузетим обавезама и активностима, у рад су се укључивале и следеће колегинице: др Ивана Ђорђевић, мср Снежана Пртљага, мср Даница Веселинов, мср Радмила Палинкашевић и мср Љиљана Келемен.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу примењује систем осигурања квалитета и обезбеђује критички осврт на циљеве, адекватно обликовање процеса и активности везаних за квалитет, на транспарентан начин. Ова високошколска установа описује начин редовног прикупљања и евалуирања података који се односе на квалитет. Резултати анкета који се спроводе у складу са Акционим планом и динамиком коју он предвиђа, континуирано се анализирају на седницама Комисије за квалитет уз укључивање релевантних фактора које поменуте анкете обухватају ради унапређивања квалитета. У процес одлучивања, кроз активно учешће у раду Комисије и органа Високе школе, укључени су наставници, сарадници и студенти.

Праћење и унапређивање квалитета рада Високе школе схваћено је као процес који се свакако не може ограничити само на рад Комисије за обезбеђење квалитета, иако се њен значај, као регулаторног, евалуацијског и саветодавног тела, свакако не доводи у питање. Овде се пре свега мисли на свеукупне напоре Високе школе који су претходних година, по акредитацији школе, уложени у обезбеђивање што квалитетнијег наставног кадра, подршку њиховог научног и стручног усавршавања, као и њихово укључивање у пројекте које подржава Министарство за науку и технолошки развој и Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој, те на унапређивање материјалних услова у школи, осавремењивање библиотечног фонда; Висока школа као институција реализује и програме стручног усавршавања радника у образовању акредитованих од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања, спроводи ТЕМПУС пројекат, ЕРАЗМУС + пројекат, а јединствена је по томе што се у њој настава реализује на српском, румунском и ромском језику.

У протеклом трогодишњем периоду, који обухвата школску 2012/13, 2013/14. и 2014/15. годину, Комисија за квалитет континуирано је пратила квалитет извођења наставе, спровођење испита, успешност студирања у целини и у оквиру појединачних предмета, квалитет појединачних учбеника, квалитет наставног кадра, број наставника, сарадника и студената по групама, просторне капацитете и опремљеност, ефикасност студија (односно уписаних студената и дипломираних), као и успешност полагања одређених предмета. Комисија је прикупљала повратне информације од садашњих и дипломираних студената, као и њихових послодаваца (о томе колико су стечена знања и вештине током студирања примењиве и корисне), проверавала савременост

програма и усклађеност са европским стандардима у одговарајућој области. Висока школа је обезбедила унапређивање услова и инфраструктуре за периодично праћење квалитета. У том смислу, Комисија за обезбеђење квалитета је у претходном трогодишњем периоду наставила рад на усавршавању постојећих упитника за самовредновање. Допуњен је упитник за студентску евалуацију педагошког рада наставника и рада ненаставног особља, као и упитник за студентску евалуацију студијског програма. Такође, рађено је на унапређењу Стратегије за обезбеђење квалитета и Акционог плана Комисије за квалитет Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”. Осавремењени су рачунари и софтвер неопходни за обраду података о самовредновању.

Прикупљање и евалуирање података који се односе на квалитет је континуиран процес којем се у Високој школи посвећује посебна пажња. У претходне три школске године, након самовредновања и провере квалитета на годишњем нивоу, на седницама Наставног већа и Савета школе усвојени су годишњи извештаји Комисије за квалитет, као и предлози превентивних и корективних мера (Прилог 3.3.). Резултати самовредновања су инкорпорирани у мере које се предузимају за унапређење квалитета (превентивне и корективне мере – Прилог 3.3).

У оквиру улоге студената у самовредновању и провери квалитета Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, чланови Комисије за обезбеђење квалитета су и два представника студената. Ове представнике је делегирао Студентски парламент; они се редовно позивају на седнице Комисије за обезбеђење квалитета, на којима активно учествују. Представници студената, чланови Комисије за обезбеђење квалитета на седницама Комисије износе своје сугестије за унапређење Стратегије и осталих докумената којима се обезбеђује квалитет. Представници студената се ангажују на уношењу података из анкета у електронске табеле, како би се могла вршити обрада добијених података. У сарадњи са студентима и свим запосленима, у претходном трогодишњем периоду, континуирано су се предузимале мере и поступци за обезбеђивање максималног учешћа свих релевантних фактора у анкетирању.

Студентско вредновање спроводи се путем писмених упитника, сваке године у редовном термину наставе, у семестру у коме се завршава настава из датог предмета. Анкетирање се спроводи на укупном или пригодном узорку студената Високе школе. Сваки наставник добија све извештаје о студентском вредновању, а извештаји о резултатима студентског вредновања и самовредновања наставника достављају се катедрама, као и Наставном већу Високе школе (у чијем саставу су и наставници и студенти), које их онда прихвата, о њима дискутује и предлаже мере које се предузимају, а односе се на унапређење квалитета. Описани механизми пружају критички осврт на циљеве, адекватно обликовање процеса и активности везаних за квалитет, као и одлучивање на транспарентан начин.

У протеклом трогодишњем периоду, у складу са Стратегијом и Акционим планом, спроведене су анкете намењене студентској евалуацији (Прилог 3.2.). Резултати спроведених анкета и њихова анализа, као и усвајање корективних и превентивних мера указују на то да би се са становишта дефинисаних циљева, захтева и очекивања оцена која се односи на квалитет рада Високе школе могла описати као изузетно висока. Висина оцена добијених анкетирањем студената и наставног особља не изискује веће интервенције и увођење значајнијих корективних мера. Повољни елементи за обезбеђивање квалитета односе се на постојање општих услова које и студенти и наставно особље у спроведеним анкетама описују као веома добре, неретко и као одличне. Активна улога представника студената, као и редовно ажурирани сајт Високе школе омогућавају транспарентност у раду свих органа, чији рада доприноси испуњавању стандарда за осигурање квалитета. Описани услови отварају могућности за даље унапређење квалитета свих релевантних чинилаца у функционисању Високе школе.

Горенаведени опис тренутне ситуације указује на то да постоје бројне предности када је реч о систему обезбеђења квалитета. Наиме, сама чињеница да на Високој школи постоји Комисија за контролу квалитета у чијем саставу су наставно и ненаставно особље, као и сами студенти, која је активна и континуирано спроводи анализу ситуације, те установљава превентивне и корективне мере представља значајну предност када се ради о унапређивању квалитета. Наведена комисија

усвојила је документе који регулишу њен рад. Извештаји комисије редовно се подносе и о њима се дискутује на седницама катедри, Наставног већа, као и Савета Високе школе. Сви извештаји Комисије, као и предлози превентивних и корективних мера су транспарентни и налазе се на сајту Високе школе.

б) *SWOT* анализа

Елемент анализе:

- надлежности органа управљања у систему обезбеђења квалитета.

Снаге	Слабости
<p>Орган управљања – Савет школе кроз чланове који су укључени у рад Комисије активно помаже у спровођењу корективних и превентивних мера.</p> <p>Чланови Савета који су укључени у рад Комисије, самостално и равноправно учествују у раду и одлучивању. Савет Високе школе сарађује са Комисијом и заједнички ради на унапређењу квалитета.</p>	<p>Непостојање активног учешћа екстерних чланова Савета школе у раду Комисије и процесу обезбеђивања квалитета.</p>
Могућности	Претње
<p>Већи број иницијатива у оквиру система обезбеђивања квалитета.</p>	<p>Промена надлежности органа управљања у складу са Законом.</p>

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- Наставак комуникације између Комисије, Наставног већа и Савета школе, кроз редовно обавештавање о раду на спровођењу Акционог плана, превентивних и корективних мера, у оквиру редовних седница.
- Увођење савремених интернет платформи у раду Комисије и релевантних фактора.
- Веће активно укључивање студената у анализу резултата спроведених анкета и испуњавања стандарда.

Стандард 4: Квалитет студијског програма

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

У протеклом трогодишњем периоду који обухвата школску 2012/13, 2013/14. и 2014/15. годину Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу реализовала је наставу на два програма струковних студија (*Струковни васпитач* и *Васпитач деце јасленог узраста*) и на два програма специјалистичких студија: *Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм* и *Струковни васпитач – специјалиста за афирмацију децјег стваралаштва* (на програму *Струковни васпитач – специјалиста за афирмацију децјег стваралаштва* настава је реализована у односу на посматрани период само 2013/14. године). Настава се одвијала на српском, румунском и ромском језику, на основу Уверења Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Сва Уверења о акредитацији студијских програма доступна су у Прилогу 4.1., а у Табели 4.2. налази се листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената у школској 2013/14, 2014/15. и у текућој 2015/16. години. Приликом акредитације студијских програма посвећена је значајна пажња упоредивости студијских програма са курикулумима сродних високошколских установа у земљи и иностранству.

У претходном трогодишњем периоду настављено је спровођење механизма праћења квалитета студијских програма кроз рад Комисије за обезбеђење квалитета чија надлежност је утврђена Статутом Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”. Редовна и периодична евалуација програма одвијала се кроз студентску евалуацију, као и кроз самоевалуацију наставника. Комисија је била одговорна и за предлагање мера за унапређење успешности програма, док су основни стандарди праћења квалитета дати у документу *Политика обезбеђења квалитета*. Значајно је нагласити да су, поред наставног и ненаставног особља, чланови Комисије и студенти Високе школе.

Контрола квалитета студијских програма обухватала је предузимање мера за унапређење квалитета у погледу курикулума, наставе, наставног особља, оцењивања студената, уџбеника и литературе, као и квалитета педагошке праксе. Настављено је редовно и систематично праћење процедура и политике уписа студената, метода поучавања, начина провере знања и исхода и компетенција које добијају студенти када заврше студијски програм, као и њихове могућности запошљавања. У претходном трогодишњем периоду посебна пажња посвећена је улози студената у праћењу и контроли квалитета, обезбеђена је њихова активна улога и оцена квалитета програма путем упитника, који садрже елементе вредновања структуре и садржаја студијског програма, као и радно оптерећење студената. Такође, представници студената активно су учествовали у раду Комисије за квалитет, Наставног већа и Савета високе школе.

Висока школа струковних студија за васпитаче у Вршцу успоставила је склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања кроз пажљиво избалансиран однос између различитих облика рада (предавања, вежбе, семинари). Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета на студијским програмима основних студија *Струковни васпитач* и *Васпитач деце јасленог узраста* и на студијском програму специјалистичких студија – *Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм* приказани су у Табели 4.2. (табела мапирања предмета). Садржаји и организација наставних програма основних и специјалистичких студија које се реализују на Високој школи, садржаји њима обухваћених курсева, предвиђене наставне методе и стратегије, као и поступци за проверу знања студената у функцији су обезбеђивања планираних исхода учења. Посебна пажња посвећена је времену потребном за припрему наставе, као и одабиру обавезне и додатне литературе, односно њеном обиму и актуелности (у оквиру катедри и Наставног већа). Тежиште се са предавања преносило на сарадњу са студентима која се спроводила кроз партнерски однос студента и професора, менторски рад и самостални рад студената. Са истим циљем, у оквиру

плана сви предмети су тако осмишљени да трају један семестар, што студентима олакшава савладавање градива које је мањег обима. У исто време, програми су конципирани тако да студент преузима одговорност за учење редовно се припремајући за наставу, редовно и активно учествујући у њој и одговарајући на захтеве предиспитних обавеза (које, између осталог, подразумевају учесталије колоквијуме, који су саставни део испита и улазе у коначну оцену, те се студенти на основу положених колоквијума могу ослободити полагања дела испита). Интерактивност наставе се повећава и студендова пажња се преусмерава са испита на сâм процес наставе. Тако долазимо до перманентног рада студената у току студија, као и до сталног праћења њиховог напредовања, што води растерећењу студената, односно смањењу трајања и повећању нивоа квалитета студија.

Опис активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења на конкретном примеру једног предмета у оквиру студијског програма *Струковни васпитач*:

Предмет:	Предшколска педагогија
Предавања:	2 часа недељно
Вежбе:	2 часа недељно
Број радних недеља:	15
Предавања (обавезе студента):	30 (број радних сати у семестру)
Вежбе:	30
Припрема за наставу:	10 + 10
Колоквијум	10
Завршни испит – писмени:	15
Завршни испит – усмени:	15
Укупно часова: БРОЈ ЕСПБ (Часова/30)	120 часова – 4 ЕСПБ

Опис активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења на конкретном примеру једног предмета у оквиру студијског програма *Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм*:

Предмет:	Методика развоја говора и припрема за почетак читања и писања
Предавања:	1 час недељно
Вежбе:	3 часа недељно
Број радних недеља:	15
Предавања (обавезе студента):	15 (број радних сати у семестру)
Вежбе:	45
Припрема за наставу:	20 + 20
Семинарски рад	10
Колоквијум	10
Завршни испит – усмени:	15
Завршни испит – писмени:	15
Укупно часова: БРОЈ ЕСПБ (Часова/30)	150 часова – 5 ЕСПБ

Увид у то да је процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет редовне провере, путем праћења и прикупљања повратних информација од студената може се добити на основу Прилога 4.6.

У претходном трогодишњем периоду настављен је процес унапређивања и континуираног осавремењивања постојећих студијских програма који се заснива на развоју науке или уметности и новим захтевима који се постављају пред дати образовни профил, пре свега кроз иновирање постојећих силабуса и коришћењем савремене литературе и научних чланака као обавезне литературе. У оквиру ТЕМПУС пројекта који се реализује на Високој школи, у току 2014/15. године сви наставници су иновирали своје силабусе, а у складу са оквирима хармонизације

курикулума дефинисаним са партерским школама из наше земље (високе школе струковних студија за васпитаче у Новом Саду, Сремској Митровици и Крушевцу) и иностраним партнерима (Енглеска, Словенија, Мађарска).

Висока школа прилаже податке о броју и проценту дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма, просечном трајању студија, стопи одустајања студената од даљег студирања и броју студената који су уписали наредну годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (Прилог 4.2, Прилог 4.3, Прилог 4.4. и Прилог 4.5.). Подаци у наведеним табелама говоре у прилог завидног квалитета студијског програма чија реализација показује тенденцију скраћења времена студија у поређењу са ранијим периодом, смањења стопе одустајања студената од даљих студија и повећање процента студената који са 60 ЕСПБ уписују наредну годину студија.

Подаци приказани у Прилогу 4.2. (број и проценат дипломираних студената у односу на број уписаних у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма) указују на благе флукуације процента дипломираних у односу на број уписаних студената у претходне три године на основним струковним студијама. У школској 2012/13. години тај проценат је 56%, у школској 2013/14. – 61%, а у школској 2014/15. години је 58,2%. У наредном периоду треба наставити са настојањима да се повећава број и проценат дипломираних студената у односу на број уписаних, што је и до сада био предмет активности чланова Комисије за квалитет и свих запослених на Високој школи. На специјалистичким студијама у школској 2014/15. години 18% специјализаната је завршило своје студије (у односу на број уписаних), што је исти проценат као и школске 2013/14. године. Један од могућих разлога оваквог односа дипломираних у односу на број уписаних студената на специјалистичким студијама може се пронаћи у резултатима добијеним у анкети дипломираних студената о процени развијености појединих компетенција. Наведени резултати показују да су дипломирани студенти мишљења да су њихове компетенције за писање стручних радова недовољно развијене (ранг 5,22). У складу са тим, у наредном периоду треба усмерити напоре на даље унапређивање ове групе компетенција, што може допринети већем броју дипломираних студената. Такође, предлаже се и преиспитивање препорученог броја страна за израду Специјалистичког рада.

Подаци приказани у Прилогу 4.3. показују да се просечно трајање основних струковних студија у претходне три школске године смањује, и да је у 2014/15. години просечно трајање студија на основним струковним студијама 3 године и 3 месеца. Просечно трајање студија на специјалистичким студијама у школској 2014/15. је 1 година и 2 месеца, што је исто просечно трајање у односу на 2014/15. годину, а краће за два месеца у односу на школску 2012/13. годину.

Подаци приказани у Прилогу 4.4. показују стопу одустајања од даљег студирања у претходне три године. На основу добијених резултата може се уочити да је након школске 2012/13. године, када је проценат одустајања студената приликом уписа у **другу** годину основних струковних студија био 14,3% и приликом уписа у трећу годину био 22,6% дошло је до значајног пада процента одустајања пре свега приликом уписа у другу годину (2013/14. године 7,1%, а 2014/15. године 8,2%), што сматрамо веома значајним резултатом пошто смо у претходном периоду разматрали разлоге одустајања студената од даљег студирања и кроз информативан и саветодавни рад са студентима указивали на значај завршетка њихових студија. Стопа одустајања од студирања приликом уписа у **трећу** годину студија у 2012/13. години је била 22,6%, након чега је у школској 2013/14. години пала на 17,5%, а у 2014/15. години је задржан сличан тренд као претходне школске године и износи 18,4%. Ако се добијени подаци интерпретирају као збирна стопа одустајања у свакој школској години, долазимо до следећих резултата: током 2012/13. стопа одустајања износила је 18,1%, да би у школској 2013/14. години значајно пала на 12,1%, а тај тренд пада у односу на 2012/13. настављен је и у школској 2014/15. години у којој је стопа одустајања износила 13,1%. Најчешћи разлози за одустајање од даљег студирања су запослење, недостатак материјалних средстава, оснивање породице, промена места боравка, одлазак у иностранство. У сваком случају, потребно је наставити са информативним и саветодавним радом

са студентима, како од стране професора, тако и од стране колега-студената о значају завршетка студија, како би стопа одустајања од даљег студирања наставила у наредном периоду да опада.

Резултати приказани у Прилогу 4.5. који се односе на број студената који су уписали наредну школску годину у претходне три године у односу на остварене ЕСПБ бодове такође указују на тренд повећања успешности студирања на Високој школи у претходне три године. Анализом резултата приказаних у Прилогу 4.5. може се уочити да се у претходне три године, сваке године повећавао проценат студената који су наредну годину уписали са остварених 60 ЕСПБ, и то на смеру *Струковни васпитач* у школској 2012/13. години 81,8% студената, у школској 2013/14. години 84,3%, а у школској 2014/15. години 88,7% студената. У складу са роковима предвиђеним Акционим планом, у претходном трогодишњем периоду спроведене су анкете којима су испитана мишљења студената о следећим областима (Прилог 4.6.):

1. педагошком раду наставника и раду ненаставног особља (библиотекара и референта за студентска питања);
2. процени услова и организације студијских програма;
3. појединачних наставних предмета и процени оптерећења;
4. органима управљања Високе школе (Савету, Наставном већу, директору);
5. објективности оцењивања;
6. анкетаирање дипломираних студената о раду Високе школе, условима наставе, опреми, оспособљености за рад и даље напредовање.

У складу са Акционим планом, и у претходном трогодишњем периоду Висока школа је обезбедила студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма сваке од наведених година које су предмет самоевалуације. Комплетни подаци за све три школске године налазе се у Прилогу 4.6. Овде ћемо указати на резултате студентске евалуације организације и квалитета студијског програма реализоване маја и октобра. 2015. године. Студенти су процењивали услове и организацију студијског програма на скали од 1 до 5, при чему је оцена 1 најнижа, а 5 највиша. Испитивање је извршено на узорку од 161 студента прве (45,4%), друге (31%) и треће (23,6 %) године студија. Резултати ове евалуације наведени су у следећој табели:

Просечне оцене услова и организације студијског програма *Струковни васпитач* у школској 2014/15. години

Елемент студијског програма	Просечна оцена
Међусобна усклађеност предмета на студијском програму	3.69
Оптималност захтева студијског програма	3.66
Студентима је понуђено више изборних предмета	3.58
Исходи (циљеви) сваког предмета су познати	3.86
Усклађеност захтева предмета и студентског оптерећења (изражено у ЕСПБ)	4.16
Детаљи извођења наставе за сваки предмет су познати	3.97
Литература која ће се користити за припрему испита је позната	4.07
Доступност литературе која се користи за припрему испита	4.07
Доступност информације о систему полагања испита и оцењивања	3.97
Оптималност укупног броја недељних часова свих предмета у току семестра	3.74
Благовременост и јавност у обавештавању студената о распореду часова	3.85
Оптималност материјално-техничких услова реализације наставног програма	3.49
Усклађеност студентске праксе са природом студијског програма	3.71
Оптималност оптерећења студената у оквиру студентске праксе	3.61
Благовременост и јавност обавештавања студената о распореду и организацији педагошке праксе	4.14
Успостављеност система за обезбеђење и праћење квалитета, у који су укључени и студенти	3.68
Укљученост студената, преко њихових представника, у процесе одлучивања у вези са студијским програмом	3.63

На основу добијених података, може се уочити да студенти веома високим оценама (преко 4) оцењују следеће елементе студијског програма:

- усклађеност захтева предмета и студентског оптерећења (изражено у ЕСПБ) – 4,16;
- литература која ће се користити за припрему испита је позната – 4,07;
- доступност литературе која се користи за припрему испита – 4,07;
- благовременост и јавност обавештавања студената о распореду и организацији педагошке праксе – 4,14.

Анализом резултата свих елемената студијског програма може се уочити да су од 17 елемената који су евалуирани 16 на нивоу врло добрих (у опсегу су од 3,51 до 4,50) што потврђује квалитет организације и квалитета студијског програма. Само један елемент евалуације је на горњем нивоу добрих (у опсегу 2,51–3,50), а односи се на оптималност материјално-техничких услова реализације наставног програма – 3,49, и то може бити предмет настојања да се материјално-технички услови континуирано унапређују, што је и до сада била тенденција.

На основу добијених података који се односе на организацију студентске праксе, може се уочити да су студенти задовољни организацијом праксе, али, у односу на претходни евалуациони период, мање оцене дају за њену оптималност (сматрају да је број дана мали). У складу са добијеним резултатима, у наредном периоду, а у оквиру ТЕМПУС пројекта, треба размотрити могућност повећања броја дана праксе.

У претходном трогодишњем периоду, када се ради о доступности информација о дипломском раду, стручној пракси, студијским програмима и исходима учења, могло би се рећи да су евидентне значајне предности које пружа сајт: <http://www.uskolavrsac.edu.rs>. Успостављена је добра координација између наставника, као и надлежних тела Високе школе који редовно достављају све информације администратору сајта, који, с друге стране, одмах реагује и благовремено и редовно поставља све пристигле информације на сајт. Захтеве које треба да испуне дипломски и специјалистички радови у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања доступни су студентима на сајту школе (доступно на <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/INFORMATOR-2014-2015.pdf>). Подаци у Прилогу 4.7. документују да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на интернет страни Високе школе.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац редовно прибавља повратне информације од послодавца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и студијских програма, као и о степену задовољства стеченим квалификацијама дипломаца. Добијене повратне информације саставни су део овог извештаја (Прилог 4.9.) и оне указују на високе процене стечених компетенција дипломаца Високе школе.

У Прилогу 4.8. приказани су резултати анкета дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења. У анкетирању које је континуирано вршено у складу са Акционим планом у претходне три године, испитаници су попуњавали упитник којим су процењивали своје компетенције за позив васпитача, након завршених основних студија. Најпре су на скали од 1 до 5 процењивали степен њихове оспособљености у разним областима васпитачког позива, при чему је оцена 1 најнижа, а 5 највиша. Након тога су вршили рангирање разних аспеката њихове стручне оспособљености, према степену изражености тих компетенција при чему су бројем 1 означавали аспект у којем процењују највиши степен оспособљености, а бројем 8 најнижи степен оспособљености. Из добијених података видимо да су испитаници давали веома високе оцене за њихову оспособљеност у свим областима васпитачког позива (од 4,33 за примену метода којима се подстиче учење као конструкција знања до 4,89 за примену индивидуализације у васпитно-образовном раду).

Висока школа кроз Алумни удружење остаје у вези са својим дипломцима, и између осталог, прати њихова постигнућа у каснијем професионалном развоју.

6) SWOT анализа

Елементи анализе	Категорија процене	Опис процене	Вредност процене
Континуирано осавремењивање студијских програма	S	Активности у оквиру ТЕМПУС пројекта (хармонизација курикулума) доприносе укључености већег броја наставника и студената у осавремењивање студијских програма. Ангажованост већег броја субјеката у континуирано осавремењивање студијских програма у односу на претходни период.	+++ ++
	W	Недовољна мотивисаност и укљученост студената у процесе обезбеђења квалитета.	+
	O	Пронаћи начине за већу мотивисаност и укљученост студената у процесе обезбеђења квалитета. Наставак едукације свих релевантних фактора (наставника, сарадника, студената) о потреби континуираног осавремењивања студијских програма. Наставак сарадње са високим школама струковних студија за васпитаче у земљи и иностранству.	+++ +++ ++
	T	Неједнакост у третману струковних и академских студија. Недовољно активан Студентски парламент.	++ ++
Поступци праћења квалитета студијских програма	S	Акционим планом операционализовани носиоци и временски оквир поступака праћења квалитета студијских програма. Доношење предлога превентивних и корективних мера сваке школске године након самоевалуације. Задовољство студената и дипломираних студената квалитетом студијских програма.	+++ ++ +++
	W	Непостојање могућности електронског попуњавања и обраде резултата студентских анкета.	++
	O	Укључивање већег броја студената у поступке праћења квалитета студијских програма. Континуирано унапређивање анкета за праћење квалитета студијских програма. Израда е-програма за самоевалуацију и обраду резултата. Наставак сарадње са високим школама струковних студија за васпитаче у земљи и иностранству.	+++ ++ + +++

	T	Недовољна мотивисаност мањег броја наставника за активније учешће у поступцима праћења квалитета студијских програма. Недовољна мотивисаност студената за активније учешће у поступцима праћења квалитета студијских програма.	+ +
--	----------	---	------------

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 4

- На колегијуму специјалистичких студија анализирати узроке и предложити активности и мере за повећање броја дипломираних у односу на број уписаних студената на специјалистичким студијама.
- Већи акценат ставити на предиспитне обавезе и мотивисање студената специјалистичких студија за испуњавање предвиђених захтева у складу са критеријумима квалитета студијских програма како би се наставио рад на побољшању успешности њиховог студирања.
- Преиспитати препоручени број страна за израду Дипломског и Специјалистичког рада.
- И даље подстицати студенте на њихову значајнију укљученост преко својих представника у све процесе контроле и унапређења квалитета на Високој школи.
- Наставити континуирано прибављати повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о задовољству стеченим квалификацијама дипломаца

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 5

Претходних школских година од 2011/12. до 2014/15. године, циљ евалуације стандарда квалитета наставе и унапређивања квалитета процеса наставе на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу односио се на обезбеђење базичног нивоа квалитета наставног процеса. Квалитет наставног процеса мерен је преко бројних објективних индикатора. Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз професионални рад наставника и сарадника, кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, кроз доношење, поштовање и реализацију програма рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Висока школа систематски прати спровођење наставног процеса и у том смислу су јасно дефинисани стандарди који се односе на следеће:

- стандарде који се односе на број наставника, структуру радног времена наставника и норму наставника у погледу броја часова предавања;
- стандарде који се односе на задовољење стручних компетенција наставника за извођење наставе по програмима предмета;
- стандарде који се односе на професионални однос наставника према настави и наставном процесу;
- стандарде који се односе на садржај предавања и редовност одржавања предавања;
- стандарде који се односе на методе извођења наставе;
- посебне стандарде који се односе на одржавање вежби;
- стандарде који се односе на распоред часова наставе;
- стандарде који се односе на распоред полагања испита и објављивање резултата испита.

Контрола квалитета наставног процеса заснива се на: а) праћењу редовности одржавања наставе и б) оцени квалитета наставе од стране студената анкетирањем.

Контрола квалитета у редовној процедури подразумева праћење наставе од стране директора, као и шефова катедри. У суштини, катедре представљају прву спону у контроли квалитета наставног процеса и његовом сталном унапређењу.

Посебна пажња се водила о чињеници да *пропорција предавања, вежби, семинара и праксе студената које изводе и координирају ангажовани наставници и сарадници мора бити балансирана с обзиром на исходе учења*. С обзиром на то да се целокупни аутономан развој студената не остварује само путем наставе, и други видови ангажовања (семинарски радови, укључивање у пројекте, ангажовање на конкурсима које је расписивала Висока школа, сарадња са различитим удружењима и другим образовним институцијама и сл.) имали су сврху – да се што више студената усмери ка кооперативном односу у учењу, и да са професорима трагају за иновативним методама, односно стратегијама учења и поучавања.

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис (доступно на <http://info.uskolavrsac.in.rs/strukovni-vaspitaac/>, <http://info.uskolavrsac.in.rs/vaspitaac-dece-jaslenog-uzrasta/>, <http://info.uskolavrsac.in.rs/specijalista-zapripremnii-predskolski-program/>). Установа је анализирала пропорцију различитих типова курсева (предавања, семинари, пракса) коју изводе наставници и сарадници ангажовани на студијском програму и утврђено је да је она балансирана с обзиром на исходе учења.

Исход учења је прецизно написана изјава о томе шта би студент требало да зна, разуме или можда демонстрира на крају одређене јединице учења (часа, курса или на крају студијског програма). Под исходима учења подразумевају се очекивани завршни резултати процеса реализације наставе-учења на одређеном модулу. Исходи учења су, дакле, очекивани завршни резултати процеса наставе-учења произашли из очекиваних исхода учења на нивоу модула.

Осмишљавање курсева на основу исхода учења води ка приступу који је више оријентисан студенту: то је прелаз са садржаја модула или курса (од оног што наставно особље предаје-подучава) ка исходима (ка оном шта је студент способан да ради након успешно завршеног курса или модула). Исходи учења представљају конкретне намере студијског програма, модула или курса. Ако поредимо исходе учења и компетенције, можемо рећи да су исходи иницијално академска категорија, а дефиниција компетенција проистиче из захтева, односно потреба професије. Компетенције, у том смислу, можемо посматрати као резултат достизања очекиваних исхода.

За разлику од компетенција, које су одраз потреба професије, исходи учења у знатној већој мери представљају резултат аутономног става наставника о потребним резултатима који студенти треба да досегну након успешно похађаног курса – модула. Из тог разлога, списак исхода није могуће формирати као јединствену листу. Оно што је могуће јесте обезбедити употребу сродних алата током процеса њиховог дефинисања.

Методологија дефинисања исхода учења претпоставља аутономију предметних наставника на курсевима, уз синхронизацију са исходима других курсева истог модула. Квалификације које означавају завршетак основних струковних студија стичу студенти:

- који су показали знање у области студирања које се заснива на претходном образовању и које оспособљава за коришћење стручне литературе;
- који су у стању да примене знања и разумевање у професији;
- који су у стању да „пренесе” знања на друге;
- који показују способност да наставе студије;
- који поседују способност за тимски рад.

Планирани исходи учења на програму *Струковни васпитач* су:

- дипломирани студенти Високе школе компетентни су да примене знање у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста;
- оспособљени су да користе адекватну стручну литературу;
- имају развијену способност за тимски рад;
- могу да пренесу знања на друге;
- стекли су компетенције које су у функцији индивидуализације васпитно-образовног рада на предшколском узрасту;
- стекли су солидна знања за методичке маневре;
- имају способности рада са мањим групама деце;
- добро су упућени у савремене методолошке приступе;
- у стању су да прате савремена педагошка истраживања;
- оспособљени су да се и сами окушају у истраживању и мењању сопствене праксе.

Квалитетно постизање добро дефинисаних исхода учења подразумева да студенти разумеју учење као процес у којем преиспитују своје разумевање концепта и процеса и – или стварају нове концепте и везе између њих. Да би ово било могуће, неопходно је да предавачи за свој наставни циљ немају пуко прелажење градива већ се труде да што је могуће више остварују интерактивну наставу. Разлика између листе компетенција и листе исхода учења је у томе што се кроз исход учења дефинише и начин на који ће се демонстрирати, тј. проверити да ли је дата компетенција (или више њих) стечена или није.

При конципирању студијског програма струковног васпитача, пошло се од чињенице да савремени педагози говоре о читавом сету општих способности, односно компетенција, као неопходном услову за постизање индивидуалног и социјалног остварења. Компетентност, и њене уже области самокомпетенција и социјална компетенција, сматрају се кључним способностима у питањима остварења појединца у личном и социјалном животу.

Студијски програм на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” – смер *Струковни васпитач* – усмерен је ка развоју оних способности студената које ће допринети њиховом личном успеху, али и сналажењу у релацијама са друштвеном средином. Заснивају се на

васпитљивости потенцијала појединаца и то током читавог његовог живота. Најзначајнија својства, која се подразумевају као неопходна да би се студент могао остварити у индивидуалном и социјалном животу, и која се истовремено сматрају критеријумима за усмеравање развоја његове компетентности су: аутономност, толерантност, партиципативност, отвореност, флексибилност.

Модел 'образовања за акциону компетентност' који је у основи нашег студијског програма, обухвата следеће кључне компетенције:

- вештине оријентисане ка решавању проблема;
- вештине оријентисане на саморазумевање;
- вештине оријентисане ка кооперацију;
- вештине оријентисане ка делотворности;
- оријентација ка самоорганизацији;
- оријентација ка целовитости.

Једна од суштинских одредница којом смо се руководили у изради и реализацији овог студијског програма је усаглашеност наставних предмета и оптерећења студената (теоријска и практична настава). Настојали смо да однос теорије и праксе буде такав да се пракса континуирано повећава из семестра у семестар. Процентуална заступљеност различитих типова курсева (предавања, семинари, вежбе и пракса) по годинама студија, приказана је у наредној табели.

Година студија	Теоријска предавања	Семинари	Вежбе и пракса
Прва година	52,5%	4,3%	43,2%
Друга година	41,1%	5,1%	53,8%
Трећа година	35,0%	10,0%	55,0%

Када посматрамо податке из табеле, можемо уочити да су вежбе и пракса у нешто нижем обиму заступљене у првим семестрима студија, те да се вежбе и пракса постепено интензивирају и највише су присутни у оним деловима студијског програма који обухвата методичке дисциплине, повезујући научно знање из предметних области, методичке вештине и методичку праксу, а у складу са исходима учења и кључним компетенцијама будућих васпитача.

Сматрамо, да смо и на овај начин остварили адекватну балансираност различитих типова курсева (теоријска предавања, семинари, вежбе и пракса) у односу на исходе учења. Оваква избалансираност омогућава интерактивну наставу, која обезбеђује:

- активно учешће студента током предавања и вежби, а кроз дискусије, презентације, постављање питања, обрађивање дела градива од стране самих студената,
- разноврсност коришћених метода, што је посебно битно ако се има у виду да исходи учења подразумевају постизање разноврсног скупа компетенција које се не могу развити уколико се методе наставе свODE само на *ex cathedra* предавања или само на рад у групама или само на презентације.

У складу са стратегијом Високе школе, перманентно се наставио рад на усавршавању способности саморефлексије наставног особља и стручних служби. На тај начин се стварају услови да запослени критички промишљају о принципима, методама и резултатима свог рада. У складу с тим, резултати студентске евалуације искоришћени су да наставници, сарадници и чланови стручних служби који су оцењени нижим оценама процене шта у свом раду могу да коригују и иновирају и на тај начин подигну квалитет наставног процеса. Квалитет наставе праћен је на више нивоа, почев од самог наставника који је изводи, преко катедре, до Наставног већа, уз посебно узимање у обзир резултата евалуације од стране студената.

Константно се радило на подизању квалитета наставе уз увођење иновативних метода и поступака, нових технологија и идеја, уз активно укључивање студената, како у реализацију, тако и у планирање наставе, поштујући притом, у што је могуће већој мери, жеље и потребе студената. У складу са активностима обухваћеним Темпус пројектом, настављено је и ангажовања професора

и студената на трагању за иновативним методама и дидактичким моделима учења који подстичу еманципаторни однос према учењу. Ово је питање посебно значајно, јер се последњих година запажа опадање образовне основе новоуписаних студената што изискује доста времена и труда да се студенти уведу у студије, читање литературе, израду писаних радова, припрему за испите и др. Иновативни потенцијали метода на високошколској настави били су и у претходним годинама једна од упоришних тачака којима се настојао подстаћи потенцијал студената и постићи критички и конструктиван однос према усвајању знања, те се пажња професора и студената и даље усмерава у том правцу. Дакле, настоје се примењивати нови дидактички приступи усвајању садржаја и формирању нових компетенција, како би се јачао еманципаторни потенцијал и аутономија студената, учењем кроз интеракцију и критички однос према садржајима учења. У складу са интенцијама које су у основи поменутих настојања је и јачање мотивационих и когнитивних аспеката, као и намере да се у високошколској настави подстакне саморефлексивно, самовођено учење студената и подржи слобода деловања личности по узору на савремене филозофске дискусије које воде ка стварању компетенција очекиваних у радном и друштвеном контексту данас.

Стога је на Високој школи у току академске 2014/15. године реализован пројекат: *Иновирање наставних садржаја и метода: анализа и могућност интервенције* (руководилац проф. др Грозданка Гојков). Поред овог изузетно значајног пројекта који је комплементаран актуелном Темпус пројекту, Висока школа је у току 2014/15. године реализовала два научна пројекта, које је кроз суфинансирање краткорочних пројеката од посебног интереса за одрживи развој у АП Војводини подржао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој: *Истраживање ставова васпитача и родитеља о значају активности у функцији спречавања вршњачког насиља деце* (број пројекта: 114-451-1653/2014, руководилац доц. др Тања Недимовић) и *Развијање музичких способности деце у Војводини у функцији изградње здраве личности и толерантних међуљудских односа* (број пројекта: 114-451- 3441/2014, руководилац др Еуђен Чинч). У току 2014/15. године одобрен је и реализован још један овакав пројекат у суорганизацији са Филозофским факултетом у Новом Саду: *Развијање програма препознавања и превенције вршњачког насиља у основним школама* (број пројекта: 114-451-138/2015, руководилац на Високој школи доц. др Тања Недимовић). Уз ова три научна пројекта, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој подржао је кроз суфинансирање образовних програма/пројеката установа високог образовања чији је оснивач АП Војводина још 3 пројекта Високе школе који су реализовани у току академске 2014/15. године. Ради се о следећим пројектима: *Активирај себе и друге – мисли здраво уз физичку активност* (број пројекта: 114-451-2057/2014, руководилац др Наташа Стурза Милић), *Припрема прославе осам деценија школовања учитеља и васпитача на румунском језику у Вршцу* (број пројекта: 114-451-2056/2014, руководилац др Еуђен Чинч) и *Подршка радионици студената на ромском језику за идентификацију даровитости* (број пројекта: 114-451- 2054/2014, руководилац др Еуђен Чинч).

Наставничке евалуације наставе спровођене од 2011. до 2015. године указују на висок ниво остварености појединих аспеката наставне активности. Посебно је значајно што наставници у великој мери користе иновативне методичке поступке: хеуристички разговор са студентима (50%); резимирање идеја (40,9%); академско излагање (36,4%); расправе на унапред најављену тему (36,4%); сучељавање мишљења (27,3%); шематско приказивање структуре садржаја (22,7%); уочавање проблема (18,2%); демонстрација (18,2%); образлагање са реторичким питањима (13,6%) итд. (детаљније у Прилогу 5.3.).

Будући да на квалитет наставе директно утиче знање и оспособљеност наставника, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу се веома ангажује на подстицању и подржавању својих наставника при стицању активних и стручних компетенција. У том смислу подржавани су сви наставници при уписивању и завршавању постдипломских, мастер и докторских студија, добијали су помоћ за спровођење истраживања, за одласке на стручне и научне скупове у земљи и иностранству, за успостављање међународне сарадње, укључивање у домаће и међународне пројекте, објављивање стручних и научних радова и књига у земљи и

иностранству, а сама институција више од 20 година организује традиционални међународни Округли сто посвећен даровитима, који окупља бројне стручњаке из земље и иностранства посвећене овој тематици (детаљније у годишњим извештајима о раду Високе школе, доступно на:

- <http://www.uskolavrsac.edu.rs/novisajt2012/IzvestajProgram/IZVESTAJ2011-2012.pdf>
- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/IZVESTAJ-O-RADU-SKOLE-2012-2013.doc.pdf>
- www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/IZVESTAJ-O-RADU-SKOLE-2013-2014.pdf
- www.uskola.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-o-radu-2014-15.pdf

Реализација плана рада и распореда наставе на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” (доступно на <http://info.uskolavrsac.in.rs/raspored-predavanja/>) анализирају се на редовним састанцима катедри, које потом подносе извештај Наставном већу, што бива документовано у записницима са седница Наставног већа, као и у редовним годишњим извештајима о раду Школе, доступно на:

- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-o-radu-2014-15.pdf>,
- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/IZVESTAJ-O-RADU-SKOLE-2013-2014.pdf>,
- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/IZVESTAJ-O-RADU-SKOLE-2012-2013.doc.pdf>.

Реализација плана рада и придржавање распореда наставе редовно се проверава и евалуацијом од стране студената, која је до сада потврдила поштовање и придржавање заказаних термина и рокова у великој мери (documents у анкетама студената). Иако за њима до сада није било потребе, процедуре и мере за случај неиспуњавања овог стандарда налазе се у Статуу Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, који је доступан на сајту Високе школе (<http://www.uskolavrsac>).

Студенти имају потпун фонд информација о предиспитним обавезама, начину и критеријумима оцењивања на испиту и друге релевантне податке потребне за остваривање свих права и успешно извршавање обавеза. Студентима су доступне следеће информације о курикулуму: основни подаци о свим наставним предметима (назив, број ЕСПБ, година), циљеви и исходи учења, садржај и структура предмета, план предавања и вежби, начин оцењивања по сваком предмету. Распоред предавања је познат пре почетка одговарајућег семестра. Основне информације студентима су доступне на сајту Високе школе, као и на огласној табли.

Претходних школских година од 2011/12. до 2014/15. године, од почетка извођења наставе према овим плановима редовно је спровођено праћење квалитета наставе, како у облику евалуације од стране студената, тако и у виду самоевалуације сваког наставника, што је резултирало конкретним мерама за побољшање квалитета наставе и целокупног рада.

Комисија за квалитет је, у оквиру овог стандарда, пратила и установила следеће:

- календарски распоред предавања редовно је доступан студентима на огласној табли и на сајту Високе школе;
- настава се одвија према утврђеном распореду;
- списак обавезне и допунске литературе доступан је на интернет презентацији Високе школе;
- распоред предиспитних консултација истакнут је на огласној табли и на сајту Високе школе;
- Термини за испите истакнути су на огласној табли и на сајту Високе школе;
- Евиденција о одржаним испитима се води уредно.

Планови рада по предметима су детаљно разрађени и конципирани према смерницама и упутствима Болоњске декларације, а након добијања акредитације и реакредитације, они су путем сајта Високе школе стављени на увид и студентима.

Распоред и план наставе спроводили су се доследно у свим семестрима претходних школских година од 2011/12. до 2014/15. Поред плана и распореда наставе са потребама и могућностима студената усклађен је и распоред провере знања, те је тако, на захтев Студентског парламента, направљен распоред свих испитних рокова са терминима испита (доступно на <http://www.uskolavrsac.in.rs/raspored-polaganja-ispita-za-skolsku-201516-godinu/>), који је и од почетка сваке школске године био за целу текућу годину доступан на сајту Високе школе.

Распоред наставе и испита се, увек ажуран, налази на огласној табли Високе школе за студенте, на посебној огласној табли за наставнике, у студентској служби и на веб-сајту Високе школе (<http://www.uskolavrsac>). Распоред испита се, такође, може наћи на наведеним местима.

Наставници и сарадници током извођења предавања и вежби поступају професионално и имају коректан однос према студентима. Активности којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника регулисане су посебним програмом.

У погледу метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” улаже велики труд у њихово стално осавремењавање, проверавање и усклађивање са новим педагошким, дидактичким и методичким трендовима. У том смислу ради се и на набављању савремене технике неопходне за реализацију ових метода.

Систематско праћење квалитета наставе од велике је важности за одржавање његовог високог нивоа, као и за стално усавршавање коме се на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” тежи. У том смислу редовно се спроводи самоевалација од стране наставника и сарадника који наставу изводе, као и евалуација од стране студената, чији се резултати презентују и дискутују на састанцима катедри и Наставног већа, уз давање сугестија за евентуално подизање нивоа квалитета наставе.

Квалитетом наставног процеса Висока школа се бавила и кроз вредновање педагошког рада наставника континуирано током 2011/12, 2012/13, 2013/2014. и 2014/2015. године (доступно на: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-za-sk-2014-15.pdf>, <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-13-14.pdf>, <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-za-2012-13.pdf>, <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Kvalitet20112012.pdf>).

На основу резултата анкетања, може се рећи да су студенти били врло задовољни наставом која се организује и изводи у школи. У наведеном периоду настављен је рад на подизању квалитета комуникације на релацији наставници–сарадници–студенти на виши ниво, што ће бити настављено и у наредном периоду. Може се рећи да је успостављена двосмерна, партнерска, отворена комуникација у којој се студенти третирају као равноправни партнери у васпитно-образовном процесу; подигнут је ниво и у директној комуникацији (на настави, на редовним консултацијама...) и у индиректној комуникацији (на сајту Високе школе су детаљнија, правремена обавештења о распореду предавања, вежби и испита, плану и програму, резултатима испита, заказаним терминима хоспитовања и самосталне праксе са појединачним вежбањима; фиксиран је распоред испита за годину дана унапред...).

Такође, настављен је рад на имплементацији стратегије по којој се студенти Високе школе третирају као субјекти наставног процеса, односно у складу с чињеницом да треба да буду у центру свих активности Високе школе које су у служби њиховог личног успеха и функционисања у друштвеној средини. Редовно се спроводило праћење квалитета наставе, како у облику евалуације од стране студената, тако и у виду самоевалуације сваког наставника, што је резултирало конкретним мерама за побољшање квалитета наставе и целокупног рада. Након уочавања неких слабих тачака у току реализације нових планова, а на предлог Комисије за квалитет и осталих субјеката, предузети су кораци да се оне ублаже и отклоне, те су, у складу са слободама које је предвидео Закон, извршене корекције плана и програма и унете неке измене у појединачне предмете, што је резултирало побољшањем квалитета наставе. Поменуте евалуације од стране студената (анкета) показале су да су наставници и сарадници током извођења предавања

и вежби поступали професионално, студенте стављали у центар свих активности и имали коректан однос према њима.

Резултати евалуације од стране студената и самоевалуације добијени у периоду од школске 2011/12. до 2014/15. године показали су да је настава на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу оцењена као интерактивна, уз обавезно укључивање примера из праксе, да подстиче студенте на размишљање и креативност, као и на самосталност и примену стечених знања, што до изражаја посебно долази при састављању дневника хоспитовања, писања вежби из појединачних методика и највише при припреми и извођењу самосталне праксе.

Резултати показују да су студенти најзадовољнији припремљеношћу наставника за наставу (просечна оцена: 4,36 на скали од 1 до 5), као и начином на који они излажу градиво (4,19). Високом оценом 4,26 студенти су оценили наставнике – наставници одговарају на студентска питања и да воде рачуна о њиховим коментарима. Темпо излагања градива, прегледност излагања и истицање најбитнијих делова градива, оценили су оценом 4,19. Према оценама студената, овој групи одговора припада „тачност и редовност долажења наставника на наставу” (4,13). Нешто нижим оценама, студенти су оценили тврдње који се тичу оцена које су им дали наставници, тј. сматрају да оне одговарају нивоу показаног знања (3,15).

У току претходних школских година од 2011/12. до 2014/15. године, бирани су најбољи дипломски радови студената. Студенти су учествовали и у организацији округлих столова посвећених проблематици даровитости.

Добијени налази допуштају извођење закључка да су студенти, у просеку, углавном задовољни радом наставника. Генерални закључак је да резултати ове анкете могу бити од користи у даљем раду свих наставника и њиховом континуираном стручном и методичком усавршавању. Уочене слабости ће послужити као основа за извођење одређених препорука и предлога мера за њихово превазилажење.

б) *SWOT* анализа

Елементи анализе:

- компетентност наставника и сарадника;
- систематско праћење квалитета наставе и корективне мере.

S (Предности)	Стандардизованост и перманентна контрола квалитета основних елемената наставног процеса као што су припремање наставе, избор метода наставе и учења, предавања, вежбе, уџбеници, оцењивање, семинарски радови, дипломски радови, специјалистички радови. Компетенције и професионални однос наставника и сарадника према студентима. Доступност потпуног фонда информација о студијским програмима, курикулуму, предиспитним обавезама, начину и критеријумима оцењивања на испиту, о терминима и плановима реализације наставе и других релевантних података.
W (Слабости)	Недовољно активна партиципација студената у моделовању наставног процеса.
O (Могућности)	Подстицање професионалног развоја наставника и сарадника. Примена метода интерактивног учења као што су тимски рад, групни пројект метод, кооперативно учење, радионичарски облик рада. Подстицање активног учења. Интензивније увођење савремених образовних технологија у наставни процес. Подстицање дискусија и размена мишљења, као и честа, темељна и квалитативно образложена евалуација рада студената.
T (Препреке)	Недовољна обученост дела наставника за примену савремених образовних технологија.

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 5

- Након уочавања неких слабих тачака у току реализације нових планова, а на предлог Комисије за квалитет и осталих субјеката, предузети су кораци да се оне ублаже и отклоне, те су, у складу са слободама које је предвидео Закон, извршене корекције плана и програма и унете неке измене у појединачне предмете, што је резултирало побољшањем квалитета наставе.
- Потребно је транспарентније дефинисање стандарда наставног процеса. Дефинисани стандарди морају бити довољно конкретни и прецизни да би могли да се користе као механизам за обезбеђење нивоа квалитета. Са друге стране, они не смеју бити сувише уски да не би ограничили креативност и слободу у раду наставника и сарадника.
- Неопходно је интензивирати развој професионалне културе наставника и сарадника. Препоручује се периодично преиспитивање квалитета наставног процеса и на специјалистичким студијама, примена мера код предмета на којима је уочена слаба пролазност и друге евентуалне тешкоће у реализацији наставе.
- Може се закључити да је Висока школа испунила захтеве стандарда 5 и обезбедила организациону структуру за праћење квалитета наставног процеса. У будућем раду и даље треба пратити испуњење планова, радити годишње анализе квалитета наставног процеса и вршити потребна побољшања (интензивирати стручно усавршавање неких наставника које ће помоћи развој њихових компетенција – посебно дидактичко-методичких; укључити више актера наставног процеса, како наставника, тако и студената, у праћење квалитета наставног процеса).

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 6

Како Висока школа, нажалост, није могла да се региструје као НИО, а то значи ни да равноправно као високошколска институција конкурише код Министарства просвете, науке и технолошког развоја за пројекте расписиване од стране овога министарства, велики део стручних капацитета усмерен је ка научним и стручним пројектима које је финансирао Покрајински секретаријат за науку или ЕУ, чији су се циљеви односили на подизање квалитета рада Високе школе у целини, са посебним акцентом на подизање квалитета компетенција студената кроз иновирање наставних метода и садржаја, као и на унапређење капацитета наставног особља. Један од стручних пројеката, који је подразумевао и садржаје научних, истраживачких корака је ТЕМПУС. Број пројекта је 544141-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-JPCR и одобрен је у оквиру шестог позива програма Темпус IV. Назив пројекта је *Harmonization of Preschool Teacher Education Curricula in Serbia*, а Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” је носилац пројекта. Остали чланови конзорцијума су високе школе струковних студија за образовање васпитача из Крушевца, Новог Сада и Сремске Митровице, удружење *Western Balkans Institute* из Београда и три партнера из Европске уније: Универзитет у Марибору (*Univerza v Mariboru*), Словенија, *Eötvös József Főiskola* из Баје, Мађарска, Универзитет Метрополитен (*The Manchester Metropolitan University*), Велика Британија. Предвиђено је да пројекат траје 3 године, а да активности које се спроводе у оквиру пројекта воде ка хармонизацији курикулума и унапређењу рада на укљученим високим школама.

Други међународни пројекат у току 2014/15. године је *Жан Моне (Jean Monnet)*, који се одвијао у сарадњи са Универзитетом из Темишвара (*Universitatea „Ioan Slavici”*), Румунија, који је носилац пројекта. Назив пројекта је *EU-compliant methods for youth inclusion into labor market: know-how transfer to Non-EU states*, који је одобрен у оквиру ЕРАЗМУС+ програма *Жан Моне (Jean Monnet)*.

Током претходне академске године Висока школа је створила услове за још један облик укључивања у ЕРАЗМУС+ програм. Наиме, потписивањем уговора са Универзитетом у Араду, Висока школа је обезбедила учешће у ЕРАЗМУС+ програму размене наставника и студената, у облику краћег студијског боравка професора и једносеместралног студентског боравка, похађања наставе и полагања испита на Факултету за образовне науке и социјалну заштиту Универзитета „Аурел Влајку” у Араду (*Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad*), Румунија, у првом семестру 2015/2016. године.

Трећи међународни пројекат носи назив *Pre – and Elementary Schooling of Roma: Fostering opportunities for greater attainment and early school leaving reduction* (Предшколско и основношколско образовање Рома – Јачање прилика за већу укљученост и смањење раног напуштања школовања – РОМЕД), на којем је предвиђено да Висока школа буде један од партнера, поред *AgroInvest Foundation Serbia/Presence of World Vision in Serbia*, носилац пројекта, и удружења *WebIn* из Београда и Пралипе из Пирота. Пројекат је осмишљен у оквиру ИПА програма и на евалуацији је у оквиру линије *EuropeAid/135-483/DD/ACT/RS-2 Support to the social inclusion of the most vulnerable groups, including Roma, through more diversified community-based social services*.

Висока школа је у току 2014/15. године реализовала два научна пројекта, које је кроз суфинансирање краткорочних пројеката од посебног интереса за одрживи развој у АП Војводини подржао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој:

- *Истраживање ставова васпитача и родитеља о значају активности у функцији спречавања вршњачког насиља деце* (број пројекта: 114-451-1653/2014, руководилац доц. др Тања Недимовић) и

- *Развијање музичких способности деце у Војводини у функцији изградње здраве личности и толерантних међуљудских односа* (број пројекта: 114-451-3441/2014, руководилац др Еуђен Чинч).

У току 2014/15. године одобрен је још један овакав пројекат у суорганизацији са Филозофским факултетом у Новом Саду, чија реализација је у току: *Развијање програма препознавања и превенције вршњачког насиља у основним школама* (број пројекта: 114-451-138/2015, руководилац на Високој школи доц. др Тања Недимовић).

Уз ова три научна пројекта, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој подржао је кроз суфинансирање образовних програма/пројеката установа високог образовања чији је оснивач АП Војводина још 3 пројекта Високе школе који су реализовани у току академске 2014/15. године, а чији извештаји су саставни део овог извештаја. Ради се о следећим пројектима: *Активирај себе и друге – мисли здраво уз физичку активност* (број пројекта: 114-451-2057/2014, руководилац др Наташа Стурза Милић), *Припрема прославе осам деценија школовања учитеља и васпитача на румунском језику у Вршицу* (број пројекта: 114-451-2056/2014, руководилац др Еуђен Чинч) и *Подришка радионици студената на ромском језику за идентификацију даровитости* (број пројекта: 114-451-2054/2014, руководилац др Еуђен Чинч).

У сарадњи са удружењем Истраживачко-едукативни центар као главним носиоцем, Висока школа је у току академске 2014/15. године реализовала два пројекта. Први, под називом *Подришка међународном истраживачком центру за музичку даровитост деце предшколског и раног школског узраста* омогућио је заједничко учешће студената, пре свега будућих васпитача и учитеља (студената високих васпитачких школа и учитељских факултета) из Србије, родитеља, као и студената Факултета музичке уметности из Темишвара (Румунија), с једне стране, као и компетентних ментора, стручњака и професора који се више година баве проучавањем феномена даровитости и њене ране идентификације, с друге. Пројекат је финансиран од стране Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој кроз *Конкурс за суфинансирање програма / пројеката у области науке и технолошког развоја невладиних организација у АПВ* (руководилац др Еуђен Чинч). Други пројекат са темом *Савремени и традиционални модел очувања националног идентитета код младих/студената* имао је циљ успостављање трајне и вишеструке културне комуникације између младих припадника етничких заједница из вршачког региона и младих припадника етничких заједница у румунском делу Баната у функцији проналажења заједничких модела очувања националног идентитета. Поред сопствених средстава, пројекат је реализован кроз суфинансирање од стране Општине Вршац (кроз *Конкурс за суфинансирање пројеката/програма националних мањина у области културе, образовања и обавештавања у општини Вршац*), као и Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој (кроз *Конкурс за суфинансирање програма/пројеката у области високог образовања удружење студената и невладиних организација у АПВ*), руководилац др Еуђен Чинч.

Остварење захтева за подизањем квалитета наставе, тј. усвајање квалитетнијих знања, умења и вештина од стране студената подразумева високе научне и стручне компетенције наставног кадра, те је и ово био један од аспеката који је допринио поменутој синергији напора на подизању квалитета студија, односно већем нивоу компетенција. Тако је, како се у извештају даље види, уложен велики труд наставника на праћењу актуелних збивања на пољима за које су они појединачно, а и Висока школа као институција акредитовани, а налази истраживања и рефлексивна саопштавани су, проверавани и вредновани учешћем наставника на научним скуповима у земљи и иностранству, учешћем у пројектима који се организују од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој, Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне мањине, у оквиру Високе школе, или других институција.

Из Табеле 6.3. *Списак наставника и сарадника запослених и ангажованих у високошколској установи, учесника у међународним пројектима и пројектима које финансира Министарство науке (назив пројекта), за период 2006–2010. и период 2011–2014.* види се да је укупно било 24 наставника и сарадника на међународним и исто толико на домаћим пројектима. У домаће пројекте које финансира Министарство

просвете, науке и технолошког развоја било је укључено три наставника преко Филозофског факултета у Новом Саду и то на два пројекта, а остали су такође финансирани од стране истог министарства, али преко Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој Војводине.

У просеку је 85% професора учествовало на међународним, а исто толико на домаћим пројектима које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја, односно Покрајински секретаријат за науку Војводине. Такође се из Табеле 6.3. закључује следеће:

- укупно је на свим пројектима учествовало 18 наставника од 28, дакле 64% наставника и сарадника је било укључено у текуће међународне и домаће пројекте;
- укупно је било 3 научна пројекта (емпиријска истраживања), краткорочних, једногодишњих, које је одобрио и финансирао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој у којима је учествовало 5 наставника и сарадника;
- на пројекту *Усклађивање студијских програма за образовање васпитача у Србији/ Harmonization of Preschool Teacher Education Curricula in Serbia, [founded by the European Commission through the TEMPUS program]*, финансирање од стране ЕАСЕА (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency), Брисел, 2013–2016, *међународни*, активно је учествовало 16 наставника;
- на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја учествовало је 3 наставника (на 2 пројекта);
- међународних научних пројеката је било 7, а учествовало је 16 наставника (57% наставника је учествовало).

Важна је напомена да је у току 2014/2015. године значајан број наставника који раде на Високој школи учествовао на научним и стручним скуповима, а њихово учешће често је суфинансирао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој кроз *Конкурс за суфинансирање учешћа на научним скуповима и боравка у иностранству научноистраживачких радника и студената који су показали посебне резултате у 2014. и у 2015. години*.

Када се ради о кадровским потенцијалима Високе школе треба напоменути да је, на препоруку која је уследила након надзора просветне инспекције Покрајинског секретара за науку и технолошки развој, у току 2014/15. године на Високој школи ангажовано 4 сарадника у настави, а са циљем развоја новог наставног кадра; две сараднице су за ужу научну област Педагогија које су оспособљене за примену *SPSS* статистичког пакета, те помажу у статистичким анализама истраживања професора, а и саме се укључују у емпиријска истраживања која се у Високој школи организују.

Један од значајних аспекта подизања квалитета рада је издавачка делатност Високе школе, чији саставни део је уређивање часописа *Истраживања у педагогији / Research in pedagogy*, који се објављује двојезично, на српском и енглеском језику пет година. Значајни напори који се перманентно улажу у уређивање и објављивање часописа водили су његовом препознавању у академској заједници у земљи и у региону и резултирали су увођењем часописа у неколико постојећих база научних часописа (*EBSCO, COBISS (RS), Scientific Indexing Service, Scholar Steer, Academic keys, Electronic Journals Library, SCIndex, CrossRef*). Часопис је архивиран и у Матици српској и у Националној библиотеци. У том смислу је значајно напоменути да је наведени часопис и даље на мониторингу код више база научних часописа (*Thomson Reuters, Scopus ProQuest, IndexCopernicus, Digital Commons Network, DOAJ Directory of Open Access Journals*), чији резултати се очекују у наредном периоду.

И организација научног скупа, Округлог стола са темом *Интраперсоналне способности даривитих – могућности подстицања*, који је ове године двадесет и други по реду, аспект је научних активности Високе школе који је и знак препознавања исте у стручним круговима региона, па и Европе – за оне који се баве питањима даровитих ово је једногодишње место размене нових идеја, саопштавања налаза истраживања и сл. На скупу је учествовало и о резултатима својих истраживања извештавало више од 1000 истраживача, а објављено је 850 радова у двадесет и једном зборнику. Учесници су били из десетак европских земаља, а и шире (Русија, Јапан, Румунија, Словенија, Хрватска, Бугарска, Македонија, Босна и Херцеговина, Данска, Мађарска,

Енглеска, Србија...). Округли сто који је ушао у своју трећу деценију трајања суфинансирао је Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој.

Висока школа је у прошлој години била суорганизатор још једног научно-стручног скупа: *wwwrsac 2015 – internet konferencija*, који је организован крајем октобра 2015. године, а било их је и ранијих година на којима су саопштани налази међународних пројеката у које је Висока школа била укључена.

Издавачка делатност Високе школе је подручје рада коме се у Висока школа дуги низ година посвећује посебна пажња и тиме стварају услови за објављивање истраживачких, стручних и других радова. И у условима укупних слабих материјалних прилика, нашле су се могућности да се у овој школској години објави значајан број наслова. Сви наслови објављени су захваљујући великој пожртвованости радника Високе школе. Скоро сви су на неки начин учествовали у припреми текстова за штампу (припрема се врши у школи, тако да професори и остали радници врше лектуру, коректуру, уношење текста у компјутер, уређивање, прелом текста и др.). Издавају се само подаци за протеклу школску годину.

Издавачка делатност у 2014/15. години:

У оквиру издавачке делатности, као вида јачања научних потенцијала наставног кадра Високе школе је у оквиру постојећих библиотека објављено следеће:

Библиотека Истраживачке студије:

1. dr J. Prtljaga: Deontička modalnost u engleskom i srpskom jeziku;
2. dr G. Gojkov, dr A. Gojkov-Rajić, dr A. Stojanović: Heurističke didaktičke strategije u visokoškolskoj nastavi;
3. др М. Ђорђевић: Поетика неизрецивог;
4. dr J. Arsenijević – dr M. Andevski: Mreže medijske stvarnosti;
5. др И. Б. Спасовић: Четврти сталеж – жена кроз историју;
6. dr C. Razdevšek-Pučko: Opisno ocenjivanje.

Библиотека Уџбеници и приручници:

1. dr M. Uzelac: Postklasična estetika;
2. dr M. Biro – dr T. Nedimović: Psihologija;
3. dr N. Vilotijević – G. Vilotijević: Porodična pedagogija;
4. dr G. Gojkov – dr A. Stojanović: Priručnik za vežbe iz didaktike;
5. dr M. Maran – dr A. Đurić-Milovanović – dr S. Adam.: Građanski život Srba i Rumuna u Banatu;
6. dr E. Činč – J. Stolić: Organizovanje i rad sa dečjim muzičkim sastavima;
7. dr T. Nedimović – dr D. Stanojlović: Priručnik za vaspitače za rad sa decom sa simptomima razvojnih poremećaja;
8. dr T. Suhecki – dr A. Negru: Metodčki aspekti likovne kulture.

Библиотека Зборници:

1. Зборник бр. 20 – посвећен проблематици даровитости и креативности;
2. Зборник резимеа са XXI округлог стола о даровитима;
3. CD: Zbornik br. 20 – elektronski izvor.
4. За студенте је, као и претходних година, припремљен Информатор, и налази се на сајту Високе школе.

Укупно је, дакле, у протеклој години објављено 18 наслова, што је у просеку 0,72 по наставнику и сараднику. Број наслова је отприлике исти уназад петнаестак година, што се може видети на сајту Високе школе у годишњим извештајима о раду. До сада је укупно објављено близу 200 наслова.

Као посебно значајно, издавајемо објављивање часописа *Истраживања у педагогији / Research in pedagogy*. Часопис излази двојезично, радови се објављују на српском и енглеском језику пет година. Часопис има међународно уредништво и дуплу анонимну (домаћу и инострану рецензију), а налази се на листи научних часописа Министарства просвете и науке Републике Србије (М52). Висока школа издаје *Истраживања у педагогији* у сарадњи са Српском академијом образовања из Београда. У међувремену је кориговано техничко уређење часописа, израђен

посебан сајт, добијен *DOI* број и установљено електронско издање часописа, као неопходни кораци за његово налажење на индексираним светском базама. Након тога, часопис је уврштен најпре у светску *EBSCO* базу, а потом и у *CROSSref*, *SCIindeks*, *AcademicKeys* и др. електронске базе часописа, што сматрамо значајним за даљи развој самог часописа, а и издавачке делатности, с једне стране, а са друге – као један од фактора подстицања научног развоја кадра.

Из претходног кратког описа може се констатовати да Висока школа настоји да оствари токове зацртане истраживачким стратегијама и циљевима, које је формулисала у складу са стратешком оријентацијом установе и националном стратегијом. Ресурси за остварење поменутих пројеката су, како се даље у подацима види, обезбеђени и одговарају нормативима. Ово се да јасно уочити у подацима који се даље дају, а који се односе на број пројеката у које су укључени наставници и објављених научних радова у Прегледу научноистраживачких резултата у претходној школској години према критеријумима Министарства:

- укупно је на свим пројектима учествовало 18 наставника од 28, дакле 64% наставника и сарадника је било укључено у текуће међународне и домаће пројекте;
- укупно је било 3 научна пројекта (емпиријска истраживања), краткорочних, једногодишњих, које је одобрио и финансирао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој у којима је учествовало 5 наставника и сарадника;
- на пројекту *Усклађивање студијских програма за образовање васпитача у Србију / Harmonization of Preschool Teacher Education Curricula in Serbia*, [founded by the European Commission through the TEMPUS program], финансирање од стране *EACEA* (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency), Брисел, 2013–2016, *међународни*, активно је учествовало 16 наставника;
- на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја учествовало је 3 наставника (на 2 пројекта);
- међународних научних пројеката је било 7, а учествовало је 16 наставника (57% наставника је учествовало);
- објављених радова било је у претходној години: $137: 28 = 4,89$.

Укупно је у *протеклом петогодишњем периоду* било 24 наставника и сарадника у међународним и исто толико на домаћим пројектима. У домаће пројекте које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја било је укључено три наставника преко Филозофског факултета у Новом Саду и то на два пројекта, а остали су такође финансирани од стране истог Министарства, али преко Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој Војводине. У просеку је 85 % професора учествовало на међународним, а исто толико на домаћим пројектима које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја, односно Покрајински секретаријат за науку Војводине.

У анализама и извештајима стручних тела Високе школе налази се да се пуна пажња посвећује интегрисаности истраживачких метода и резултата истраживања на различите начине у рад са студентима, који се укључују и у истраживачке и стручне пројекте. О научном раду наставника и сарадника говори број радова објављених на *SCI* листама. Укупно је објављено 22 рада на *SCI* листи, што је у просеку 0,86 по наставнику и сараднику у последњих пет година, с тим што се тај број кретао навише, па је у последње три године износио од 0,11 до 0,33 по наставнику и сараднику. Ако се, пак, посматра број аутора онда је просек радова по једном наставнику и сараднику већи и износи 3 рада за протеклих пет година. У овом случају је просек броја радова по годинама већи, као и тренд раста.

С обзиром на то да се од наставника и сарадника не тражи бављење научним радом, тј. да стандардима ово није предвиђено, као и да Министарство образовања, науке и технолошког развоја није спремно да подстакне високе струковне школе да испуне услове и региструју се у НИО, овај број научних радова објављених на *SCI* листама значајан је индикатор потенцијала и мотивисаности наставника, као и подршке у самој Школи. Овом успеху доприноси чињеница да су аутори подржани од стране Високе школе (обезбеђен превод), а помаже се и докторантима у виду набавке литературе, превода, *SPSS* обуке за статистичке анализе и сл.

Избор у звања наставника и сарадника врши се у складу са критеријумима који се односе на научноистраживачки и наставни рад, а притом се поштују препоруке Националног савета за високо образовање. При утврђивању листе ментора за дипломске и специјалистичке радове води се рачуна о компетенцијама ментора, односно утврђеним критеријумима.

На основу броја и списка *SCI*-индексираних радова, објављених публикација по наставнику и сараднику, као и броја учесника у пројектима у односу на укупан број наставника и сарадника, примећује се приметан тренд развоја и одрживост научноистраживачког, уметничког и стручног рада.

б) *SWOT* анализа

Елеменат анализе:

- подстицање наставника и сарадника на публикување резултата истраживања.

<p>S (Предности)</p>	<p>Школа има 15 доктора наука (60%), међу којима је 7 (25%) са универзитетским звањем. Овом податку, утисак је, није потребан коментар ако се посматра са становишта разумевања актера образовне политике, јер наставни рад на високом образовању, према Европском квалификационом оквиру – неодвојив је од научног. Наставници су тога свесни, те се зато укључују у истраживачке пројекте које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја, као спољни сарадници. Неки од наставника Високе школе су на факултетима били руководиоци пројеката у области основних истраживања (проф. др Г. Гојков, на пројекту Филозофског факултета у Новом Саду).</p>
<p>W (Слабости)</p>	<p>Основна слабост види се у систему организовања високог образовања, који својим дуализмом струковне студије држи на нивоу продужене средње школе, не схватајући потребе и могућности дидактичких струја у припреми васпитача, као високо професионалног позива, професије без рецепата..., дакле професије која треба да формира саморефлексивне професионалце, те да се сами наставници баве истраживачким радом, пре свега примењеним истраживањима, да у иста укључују и студенте и тако их припремају за рефлексивну праксу.</p> <p>Струковне високошколске институције су у потпуности искључене из научно-истраживачког рада, што би требало променити. Закон о високом образовању, за сада дозвољава наставницима струковних студија, да буду само спољни сарадници у пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја, чији су носиоци факултети као НИО.</p>
<p>O (Могућности)</p>	<p>Усвајањем стандарда за Мастер струковне студије, стекли су се услови за Примењени истраживачки рад. Укључивањем наставника из струковних високошколских институција у примењено-истраживачки рад, побољшао би се квалитет наставника, а тиме и квалитет наставног рада, студијских програма и квалитет звања студената.</p>
<p>T (Препреке)</p>	<p>Било је покушаја да се Висока школа региструје као научноистраживачка установа, према стандардима за НИО које је у потпуности испуњавала. Факултети су једна од значајних препрека, јер се осећају угроженима уласком других актера на терен примењених истраживања, за које сматрају да је њихов.</p> <p>Један од препрека, која је у основи претходне је неразјашњен однос између струковних и академских студија, чиме се до сада није наша стручна јавност, а ни образовна политика довољно бавила.</p>

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда б

- Струковне високошколске институције су у потпуности искључене из научно-истраживачког рада, што би требало променити.
- Усвајањем стандарда за Мастер струковне студије, стекли су се услови за примењени истраживачки рад.
- Министарство просвете, науке и технолошког развоја заједно са привредом и јавним сектором требало би да формирају фонд, како би струковне високошколске институције учествовале на конкурсима за пројекте.
- Укључивањем наставника из струковних високошколских институција у примењено-истраживачки рад, побољшало би се квалитет наставника, а тиме и квалитет студијских програма и знања студената.
- Има доста наставника са струковних студија, који су способни да руководе примењеним истраживачким пројектима, јер имају великог искуства радећи на пројектима као сарадници факултета, те би у том смислу требало тражити начина да се ово мења.

- Закон о високом образовању, за сада није јасан; у смислу могућности акредитације струковних институција у НИО није изричит, а Министарство је неспремно да ово разјасни, односно да пружи могућност да се искористи научни и стручни потенцијал струковних високошколских институција. Академија струковних студија требала ово да постави као приоритетни задатак.

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

У претходном периоду од 2011. до 2015. године Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је својом стратегијом осигурала да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар на сва три наставна језика (српски, румунски и ромски). Квалитет наставника и сарадника Високе школе обезбеђен је њиховим пажљивим планирањем, селекцијом на основу процедура утврђених Законом о високом образовању, Статутом Високе школе и Правилником о избору у звања наставника и сарадника, као и стварањем услова за перманентну едукацију и усавршавање наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Квалитет наставника и сарадника остварује се кроз следеће облике:

- вођењем дугорочне и краткорочне кадровске политике и планирањем кадрова;
- избором на основу јавног поступка и утврђених критеријума;
- стварањем услова за перманентну едукацију, стручно-научно усавршавање и школовање;
- провером квалитета наставника и сарадника.

Школа континуирано планира потребан број наставника и сарадника у зависности од развоја наставних планова и програма, као и предвиђеног броја студената који се уписују у Школу. У свом досадашњем раду Висока школа се строго придржавала прописаних критеријума и процедура приликом избора наставника. Сви избори врше се јавним конкурсом, а написани извештаји се излажу јавности на сајту Високе школе, тако да је поступак у потпуности транспарентан.

Висока школа прави и усваја Програм развоја кадрова. Овај Програм се прави за најмање наредних пет година и он обухвата:

- потребан број наставника и сарадника за оне стручне и наставне области које ће бити актуелне у планираном периоду;
- потребан број нових наставника који ће доћи у стални радни однос с обзиром на природно осипање (одлазак у пензију) наставника;
- потребан број стручних сарадника за реализацију предвиђених планова и програма;
- број наставника које ће Висока школа ангажовати у допунском раду (до 1/3 радног ангажовања).

Висока школа при избору наставника и сарадника, при њиховом реизбору и напредовању води рачуна о следећим принципима:

- услови за избор сарадника и наставника су утврђени, познати унапред и у складу са Законом о високом образовању и Актом о организацији и раду Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу;
- поступак избора је јаван и доступан оцени стручне и шире јавности;
- позиви за избор (конкурси) су објављени у дневним листовима и широко доступни;
- утврђују се јасни критеријуми за избор у сва звања при чему се оцењују: научни резултати, стручни резултати, педагошки рад, остале активности кандидата.

У поступку избора наставника и сарадника Високе школе оцењују се научни, стручни, педагошки резултати и остале активности кандидата на основу јасних критеријума.

Услови и поступак избора наставника и сарадника ближе су дефинисани у Правилнику о начину и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника и сарадника (доступно на: <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Pravilnik%20o%20izboru%20nastavnika.pdf>).

Општа компетентност наставника је на високом нивоу, а то се односи и на период од 2011. до 2015. године. Старосни профил наставника је задовољавајући, па се може рећи да је Висока школа водила рачуна о подмлађивању наставног кадра.

Установа врши континуирану евалуацију своје политике и процедура везаних за запошљавање и избор наставног кадра. На Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави. Редовно се врше праћење и евалуација квалитета и компетентности наставног кадра. Ово посебно важи за процедуре избора, именовања, процене, развоја и промоције кадра. Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђени су унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Детаљно су наведени и образложени у *Правилнику о избору наставника и сарадника*. Поступак и услови за избор наставника и сарадника су предмет периодичне провере и усавршавања. Наиме, Висока школа се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника (детаљније у *Правилнику*).

Школа поседује програм развоја кадра, и у ту сврху је обезбедила одговарајућа средства за обезбеђивање услова за усавршавање наставника и сарадника (набавка литературе на страном језику, могућност да се презентују налази истраживања на научним скуповима у земљи и иностранству, могућност да се преко интернета уђе у друге библиотеке и дође до адекватних наслова итд.). Установа има план развоја хуманих ресурса за академско, техничко и административно особље, као и обезбеђене предуслове и прилике за континуирану едукацију.

Ангажовање на обезбеђивању овог стандарда утврђено је Законом, што се и убудуће планира. Брига о квалитету наставника и сарадника, односно о педагошком раду Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, поред прописане процедуре и услова за избор, подразумева и даље перманентно стварање услова за њихово напредовање у стручном и научном погледу. Досадашњи напори у овом смислу говоре о смеру којим смо већ ишли и о даљим тенденцијама.

Издајамо, посебно од осталог, учешће наставника у пројекту *Педагошки плурализам као основа стратегије образовања*, бр. 179036, који финансира Министарство науке у периоду од 2010. до 2015. године. У њему учествују редовни проф. др Г. Гојков, ванредни проф. др А. Стојановић и доц. др А. Гојков Рајић. Пројекат води Филозофски факултет у Новом Саду. У пројекту бр. 179010 *Праћење и управљање квалитетом у образовању* учествује као истраживач редовни проф. др Грозданка Гојков – пројекат води Филозофски факултет у Новом Саду. Проф. др Г. Гојков је и рецензент Министарства просвете и науке за рецензију научних пројеката за период 2010–2015. година.

У школској 2011/12. години завршен је рад на европском пројекту *Quality in Education, College and Universities, Using Innovative Methods and New Laboratories – Квалитет у образовању, високим школама и универзитету, употребом иновативних метода и нових лабораторија*, којим су руководили проф. др Г. Гојков, др Ј. Пртљага и др Е. Чинч; реч је о пројекту који је спроведен у сарадњи са колегама из суседне Румуније, са Универзитета из Темишвара (Universitatea „Ioan Slavici”), Румунија.

Стратешки циљ пројекта *Квалитет у образовању, високом школама и универзитетима уз коришћење иновативних метода и нових лабораторија*, било је постизање уравнотеженог и одрживог развоја кроз инвестирање у образовање младих. Кроз активности које су спроведене током осамнаест месеци, пројектом је остварен циљ – подстицање стварања и примене иновативних метода у високом образовању, са посебним акцентом на њихову примену од стране студената, подршку заједничким иновативним методама на пољу образовања и слободног времена кроз активности размене, повећање нивоа образовања инвестирањем у стварање и дисеминацију нових интерактивних и иновативних метода, итд.

Један од најбитнијих аспеката програма који је финансирала Европска унија јесте интерперсонална комуникација, непосредна комуникација и сарадња између учесника. Осмишљавање и имплементација иновација у разним пољима које су спровели партнери у пројекту, професори и студенти Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”

у Вршцу и Универзитета из Темишвара (Universitatea „Ioan Slavici”), Румунија, као и резултати других релевантних истраживања, представљени су у оквиру две конференције које су организоване у Вршцу и Темишвару током реализације пројекта, након којих су објављене студије са резултатима рада у оквиру пројекта.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, поред педагошког, већ дуги низ година бави се научним, као и издавачким радом, нарочито када је реч о области даровитих. Пројекат који се одвијао у сарадњи са партнерима из Румуније, само је један у низу до сада успешно спроведених пројеката на националном и међународном нивоу који употпуњује и до сада богату образовну и научну активност ове високошколске установе.

Осим ових пројеката, проф. др Г. Гојков укључена је као истраживач на европском пројекту *Strokovne podlage za oblikovanje socialne kohezivnosti v vzgoji in izobraževanju*, који води Педагошки факултет у Копру (*Univerza na Primorskem – Pedagoška fakulteta v Kopru*), са Педагошким факултетом Универзитета у Љубљани (*Univerze v Ljubljani*) као партнером.

Ово су само неке од активности којима се презентује квалитет рада наставника, односно њихово настојање да себе што боље припреме за оно што их у раду са студентима очекује. Свакако да о њиховом квалитету најбоље говоре сами студенти, тј. њихова спремност за педагошки рад са децом.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је својом стратегијом осигурала да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар на сва три наставна језика (српски, румунски и ромски). Установа врши континуирану евалуацију своје политике и процедура везаних за запошљавање и избор наставног кадра. На Високој школи квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Редовно се врше праћење и евалуација квалитета и компетентности наставног кадра. Ово посебно важи за процедуре избора, именовања, процене, развоја и промоције кадра.

Чињеница да су у претходном периоду од 2011. до 2015. године професори објавили 458 наслова (монографије, уџбеници, студије, стручни радови, рецензије и сл.) и да су учествовали на 212 научних скупова у земљи и иностранству са саопштењима у прошлој школској години, а да је више професора укључено у научне пројекте одобрене од стране Министарства за науку Републике Србије говори о квалитету научноистраживачких активности. Више од овога говоре, свакако, индекси компетентности који су дати у посебном прилогу.

Јединство научног и образовног рада подразумева се у мери у којој наставни рад прати истраживачки, односно у којој истраживања постоје као претпоставка савремености наставног рада. Битна је констатација да су пројекти истраживања, односно њихове теме у функцији Мисије установе, тј. усклађени са стратешким циљем установе. Ово се види већ из наслова истраживачких пројеката, као и монографија, уџбеника и других објављених студија, као и тема којима су се професори бавили на научним скуповима. О овоме се води рачуна и на Наставном већу, а пре тога се расправља на катедрама о овим аспектима научноистраживачког рада.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов” у Вршцу систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника. Они имају обавезу да:

- учествују на стручним и научним скуповима;
- објављују своје радове у научној и стручној периодици;
- учествују у научним пројектима;
- приређују изложбе и изводе концерте;
- учествују у међународној сарадњи;
- пишу уџбенике;
- објављују монографске публикације;

- предлажу набавку неопходних уџбеника и књига за реализацију програма и унапређење квалитета наставе;
- предлажу набавку техничких средстава неопходних за унапређење наставе;
- на основу студентских анкета унапређују програм, наставу и вредновање студентског рада;
- усмено и писано предлажу субјектима Високе школе мере за унапређење квалитета.

У складу с тим, уобичајена је пракса у последњих десетак година да се у оквиру годишњег Извештаја о раду Високе школе (који се достављају надлежном Министарству) у посебном поглављу наводе објављени научни и стручни радови наставника и сарадника као доказ о њиховом научноистраживачком ангажовању. Такође, у годишњим извештајима се истиче допринос сваког наставника и сарадника културној и јавној делатности Високе школе, чиме се индиректно утиче и на индивидуално изграђивање сваког појединца у колективу и на квалитет њихове педагошке делатности.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања. Томе у прилог говори чињеница да је наставни кадар у последњих неколико година значајно подмлађен, али не на уштрб квалитета, већ, напротив, ангажовањем младих кадрова који су се доказали већ на основним студијама (високим просецима оцена), а стручно напредовање наставили кроз постдипломске студије. Тако данас имамо 6 младих доктора наука који су ове титуле стекли у последње две године. Подстицање младих и њихово укључивање у научноистраживачке активности види се из чињенице да је од школске 2011/12. године њихово стручно напредовање свесрдно подржавано у оквиру институције (партиципирање у плаћању трошкова студија, објављивање монографских студија...).

У сврху већег квалитета на Високој школи учињено је доста на подизању професионалног нивоа наставника. Професори су писали уџбенике и приручнике, практикуме и вежбанке, дневнике праксе, као и монографске студије, које су биле у функцији садржаја предвиђених програмом студија. Младе колеге су објавиле своје магистарске и докторске радове, чиме је утицано на њихов лични развој, а дат је и допринос подизању квалитета наставе кроз праћење савремених трендова у датим областима у оквиру којих су рађена истраживања. Такође су допринос овом циљу дала и учешћа на научним скуповима у земљи и иностранству, као и наведена усавршавања на академским степенима.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, омогућавајући им плаћање трошкова које подразумева учешће на научним, уметничким и стручним скуповима (котизације, путни трошкови...).

Професионални развој кадра постиже се и организовањем семинара по типу „едукација едукатора”. Овде, најпре, наводимо као значајно учествовање у раду округлих столова посвећених даровитости и креативности, којих је до сада одржано 21. По њима је Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу постала препознатљива у Србији, али и шире. Исте намере, или боље речено исте последице, по научни и стручни статус установе имала су и учешћа професора појединачно на научним пројектима које финансира наше Министарство науке, као и пројектима Европске уније (Словенија, Румунија). Већ смо навели да је Висока школа као институција била партнер на европском пројекту са Универзитетом из Темишвара (Universitatea „Ioan Slavic”), чија је суштина праћење и унапређивање наставе на високом образовању итд. Као посебно важно, истичемо да се тежило да наставници и сарадници у свом раду користе иновативне методе у складу са савременим педагошким тенденцијама.

Наведене садржаје склони смо да посматрамо као инвестицију у кадар која се прелива на студенте, односно директно је у функцији њиховог квалитетнијег образовања, односно припреме за укључивање у професионални рад.

Значајно за професионални развој кадра је и организовање предавања визитинг професора јер, поред студената, њима присуствују и наставници и сарадници, чланови свих катедара Високе школе.

Висока школа је у више наврата добила од стране Министарства просвете акредитоване програме за оспособљавање наставника, учитеља, васпитача за рад са даровитом децом и у складу са овим програмима организовала на захтев школа и предшколских установа стручне семинаре (обухваћено је у претходном периоду око 1200 учесника из наше земље). На овај начин су стручњацима из непосредног васпитно-образовног рада презентовани налази истраживања и вршено праћење домета добијених налаза, а и налази су тако допрели до директних корисника. У току школске 2011/2012. године Висока школа је подржавала **6 програма стручног усавршавања наставника** акредитованих од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања Републике Србије.

Број акредитованих семинара за стручна усавршавања васпитача и наставника у основним и средњим школама, односно број одржаних семинара широм Србије, говоре о компетентности наставног кадра на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу. Наиме, Центар за професионални развој запослених у образовању (Сектор за стручно усавршавање и напредовање), за школску 2011/12. годину одобрио је шест програма сталног стручног усавршавања које реализује Висока школа. Уз назив програма (в. наредну табелу) налази се и приоритет програма¹, тако да се уочава да програми на чијој реализацији раде наставници и сарадници запослени на Високој школи пре свега доприносе јачању њиховог професионалног капацитета.

Бр.	Назив програма	Обавезни/изборни	Приоритет
496	Когнитивни стил у функцији индивидуализације наставе	изборни	
509	Методе и технике развијања стваралаштва	изборни	п:6
515	Модел професионалног развоја наставника	обавезан	п:6
563	Оцењивање у школи	обавезан	п:6
565	Педагошке компетенције наставника из угла друштва знања	изборни	п:6
722	Едукација за идентификацију и рад са даровитом децом	обавезан	п:3,6

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је као институција у 2014/2015. години подржавала **пет програма стручног усавршавања радника у образовању акредитованих од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања**. То је дугогодишњи тренд који доприноси да наставници укључени у припрему и реализацију ових програма морају континуирано да развијају своје компетенције.

Комисије Завода за унапређивање образовања и васпитања одобриле су следеће програме за школску 2014/2015. годину:

¹ Министар просвете РС прописао је листу приоритетних области за период од три године и то:

- П1. Превенција насиља, злостављање и занемаривање
- П2. Превенција дискриминације
- П3. Инклузија деце и ученика са сметњама у развоју и деце и ученика из друштвено маргинализованих група, као и индивидуални образовни план
- П4. Комуникацијске вештине
- П5. Учење да се учи и развијање мотивације за учење
- П6. Јачање професионалних капацитета запослених, нарочито у области иновативних метода наставе и управљања одељењем**
- П7. Сарадња са родитељима, ученицима, ученичким парламентима
- П8. Информационо-комуникацијске технологије.

Редни број	Назив програма
289	Менторство као најефикаснија метода у подстицању развоја даровитих
355	Дидактичке инструкције за подстицање стваралачких процеса учења у настави
450	Таксономија у функцији подизања квалитета поучавања и учења
473	Оцењивање у функцији развоја аутономије ученика
810	Физичком активношћу против вршњачког насиља

Од посебног значаја за развој компетенција наставника је чињеница да је већина укључена у реализацију ТЕМПУС пројекта – *Хармонизација курикулума за образовање васпитача у Србији*, подржаног и финансираног од стране Европске уније (број пројекта је 544141-ТЕМПУС-1-2013-1-РС-ТЕМПУС), доступно на: www.teach.edu.rs. Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је носилац овог пројекта у периоду 2013–2016. година. У оквиру овог пројекта за подизање квалитета рада наставника значајне су биле обуке у области методичких вештина, предузетничких и тзв. *меких вештина (soft skills)*, као и енглеског језика („**едукација едукатора**”). Детаљније информације о реализацији пројекта и учешћу наставника у њему могу се наћи на адреси: www.teach.edu.rs.

Када говоримо о међународним пројектима, треба напоменути да је у току 2014/15. године кроз радионице, предавања и објављивање билтена почела и реализација *Жан Моне* пројекта у сарадњи са Универзитетом из Темишвара (Universitatea „Ioan Slavici”), који је носилац пројекта. Назив пројекта је *EU-compliant methods for youth inclusion into labor market: know-how transfer to Non-EU states*, који је одобрен у оквиру ERASMUS+ програма *Jean Monnet*. Током претходне академске године Висока школа је створила услове за још један облик укључивања у Еразмус+ програм. Наиме, потписивањем уговора са Универзитетом у Араду, Висока школа је обезбедила учешће у Еразмус+ програму размене наставника и студената, у облику краћег студијског боравка професора и једносеместралног студентског боравка, похађања наставе и полагања испита на Факултету за образовне науке и социјалну заштиту Универзитета „Аурел Влајку” (Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad) у Араду (Румунија) у првом семестру 2015/2016 године.

О нивоу квалитета рада Високе школе несумњиво сведочи и чињеница да је Висока школа у Вршцу препозната као институција у којој се настава реализује на српском, румунском и ромском језику. За то је обезбеђен квалитетан кадар. Појава образовања васпитача на ромском језику на високошколском нивоу је јединствена и за прилике Европске уније. У складу са чињеницом да је Висока школа у Вршцу јединствена високошколска установа у региону у којој се настава одвија и на ромском језику, тим Високе школе био је у току протекле академске године укључен у осмишљавање и разраду још једног предлога међународног пројекта. Ради се о пројекту чији је назив *Pre – and Elementary Schooling of Roma: Fostering opportunities for greater attainment and early school leaving reduction (Предшколско и основношколско образовање Рома – Јачање прилика за већу укљученост и смањење раног напуштања школовања – ROMED)*, на којем је предвиђено да Висока школа буде један од партнера, поред *AgroInvest Foundation Serbia/Presence of World Vision in Serbia*, носиоца пројекта и удружења *WebIn* из Београда и *Pralipe* из Пирота. Пројекат је осмишљен у оквиру ИПА програма и на евалуацији је у оквиру линије *EuropeAid/135-483/DD/ACT/RS-2 Support to the social inclusion of the most vulnerable groups, including Roma, through more diversified community-based social services*.

Остварење захтева за подизањем квалитета наставе, тј. усвајање квалитетнијих знања, умења и вештина од стране студената подразумева високе научне и стручне компетенције наставног кадра, те је ово био један од аспеката који је допринио поменутој синергији напора на подизању квалитета студија, односно већем нивоу компетенција. Тако је уложен велики труд наставника на праћењу актуелних збивања на пољима за које су они појединачно, а и Висока школа као институција акредитовани, а налази истраживања и рефлексивна саопштавани су, проверавани и вредновани учешћем наставника на научним скуповима у земљи и иностранству, учешћем у пројектима који се организују од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој,

Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне мањине, у оквиру Високе школе, или других институција.

Важно је напоменути да је у току 2014/2015. године значајан број наставника који раде на Високој школи учествовао на научним и стручним скуповима, а њихово учешће често је суфинансирао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој кроз Конкурс за суфинансирање учешћа на научним скуповима и боравка у иностранству научноистраживачких радника и студената који су показали посебне резултате у 2014. и у 2015. години. Када се ради о кадровским потенцијалима Високе школе треба напоменути да је, на препоруку која је уследила након надзора просветне инспекције Покрајинског секретара за науку и технолошки развој, у току 2014/15. године на Високој школи ангажовано 4 сарадника у настави, а са циљем развоја новог наставног кадра: за ужу научну област Уметнички предмети (Музичка уметност), за ужу научну област Страни језик (Енглески) и још два сарадника у настави за ужу научну област Педагогија.

Чињеница да су у академској 2014/15. години професори Високе школе у Вршцу објавили 175 наслова (монографије, уџбеници, студије, стручни радови, рецензије и сл.) и да су учествовали на преко 100 научних скупова у земљи и иностранству са саопштењима, а да је више професора укључено у научне пројекте одобрене од стране Министарства за науку Републике Србије, говори о наставку ангажовања да се подиже квалитет научноистраживачких активности. То говори у којој мери је наставно особље било у комуникацији са релевантним професионалним институцијама и удружењима.

Јединство научног и образовног рада подразумева се у мери у којој наставни рад прати истраживачки, односно у којој истраживања постоје као претпоставка савремености наставног рада. Битна је констатација да су пројекти истраживања, односно њихове теме у функцији Мисије установе, тј. усклађени са стратешким циљем установе. Ово се види већ из наслова истраживачких пројеката, као и монографија, уџбеника и других објављених студија, као и тема којима су се професори бавили на научним скуповима. О овоме се води рачуна и на Наставном већу, а пре тога се расправља на катедрама о овим аспектима научноистраживачког рада.

Према оценама студената у више наврата у периоду од 2011. до 2015. године, високо су оцењени педагошки рад наставника и сарадника (видети прилоге о анкетирању студената на сајту Високе школе, <http://www.uskolavrsac.in.rs/>).

У прилог квалитета наставника и сарадника говори и њихово **учествовање у културној и јавној делатности Високе школе** у претходним годинама (детаљније у Прилогу 7.6.).

б) SWOT анализа

Елементи анализе:

- систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника;
- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања.

S (Предности)	Процедура и минимални критеријуми за избор наставника и селекцију наставног подмлатка су утврђени, као и вредновање педагошког рада наставника. Обезбеђена је перманентна едукација и усавршавање наставника и сарадника. Вишегодишње искуство у повезивању стручног рада са истраживањем на пројектима (међународним, републичким, покрајинским и др.).
W (Слабости)	Повратна спрега између вредновања квалитета рада наставника од стране студената не функционише у потпуности.
O (Могућности)	Обезбедити веће учешће студената у анкетирању, као и у дискусијама о квалитету појединих наставника. У већој мери вредновати истраживачке способности наставника и сарадника.
T (Препреке)	Недовршеност механизма и процедура за спровођење корективних мера ради континуираног унапређења квалитета.

Из наведених прегледа и табела може се закључити да је квалификациона структура наставног кадра знатно поправљена у односу на тренутак кад је обављена претходна акредитација Високе школе – видно се повећавао број стално запослених доктора наука.

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 7

- Неопходно је у Школи развијати критеријуме за избор у звање по појединим ужим областима са циљем да се премаше прописани минимални критеријуми. Избором наставника и сарадника са већим оствареним резултатима увећава се рејтинг Високе школе и остварује њена Мисија и Стратегија обезбеђења квалитета.
- С обзиром на захтеве специјалистичких студија неопходно је додатно ангажовање наставника и сарадника. У наредном периоду потребно је наставити са унапређивањем услова и процедура избора наставника и сарадника, посебно треба увести још један ниво контроле, односно усаглашавања предлога за избор.
- Укупно гледајући, Висока школа задовољава потребне критеријуме у оквиру стандарда 7. Активности које би могле да унапреде квалитет овог стандарда односе се на перманентну едукацију наставног кадра и њихово даље усавршавање, учешће у међународним и домаћим скуповима, интензивније укључивање у научноистраживачке пројекте млађих наставника, као и објављивање научноистраживачког рада наставника у часописима који су на *SCI* листама.

Стандард 8: Квалитет студената

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 8

Услови уписа студената на Високу школу струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу дефинисани су Статутом Високе школе (чл. 49, 50, 51, 52, 53), Правилником о упису студената и Правилником о полагању пријемног испита (доступно на:

- <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Pravilnik%20o%20upisu%20na%20studijske%20programe.pdf>
- <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Pravilnik%20o%20polaganju%20prijemnog%20ispita.pdf>.

Услови уписа студената и полагања пријемног испита јасно су дефинисани и јавно се објављују на сајту Високе школе. Висока школа благовремено објављује конкурс за упис на студије у оквиру заједничког конкурса Министарства просвете Републике Србије. Конкурс за упис студената у прву годину основних студија (смер *Струковни васпитач* и *Васпитач деце јасленог узраста*) и специјалистичких студија (*Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм*) спроводи конкурсна комисија. Конкурси (за први и други уписни рок) јавно су постављени на сајту Високе школе.

Висока школа потенцијалним и уписаним студентима обезбеђује потребне информације у вези са уписом и студијама издавањем Информатора о упису. Предлог Комисије за квалитет је да се убудуће Информатор о упису објављује на сајту истовремено уз Конкурс о упису. У прву годину студија првог степена уписују се кандидати који имају завршено средње образовање у четворогодишњем трајању. Сви кандидати који конкуришу за упис на прву годину основних студија (на српском, румунском и ромском језику) најпре приступају провери склоности и способности (говорних, музичких и физичких). Након тога, кандидати који задовоље на претходној провери способности полажу пријемни испит из матерњег језика и књижевности и опште информисаности. Будући да се ради о васпитачкој струци, сви кандидати полажу тест из бонтона. Редослед кандидата за упис у прву годину основних студија утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту. Редослед кандидата за упис на специјалистичке студије формира се на основу просечне оцене студената. У протеклом трогодишњем периоду, након пријемних испита и објављивања коначних ранг-листа, нису поднете примедбе или жалбе од стране кандидата на основним и специјалистичким студијама.

У претходне три године, број уписаних студената на свим студијским смеровима је у порасту, а то се нарочито односе на студенте који студирају на ромском наставном језику и студенте на специјалистичком програму *Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм*. За поменути програм добијена је дозвола за проширење листе (у 2014/15. години уписано је 50 студената, а 2013/14. године 20 студената). Напори у будућем периоду, између осталог, биће усмерени ка анимирању студената румунске националности за студије на Високој школи.

Сваки студент новоуписане генерације уз индекс приликом уписа добија и Информатор за студенте за актуелну школску годину (информатор је објављен и на школском сајту). Информатор је осмишљен тако да на српском, румунском и ромском језику студентима пружа значајне информације о Високој школи (имена запослених, контакт телефоне, имејлове и сл.), садржи календар рада за актуелну школску годину, изводе из Статута и правила Високе школе, структуру студијских програма (наставни план), испитне рокове за целу школску годину, информације о пријављивању испита, обавештења о организацији педагошке праксе, краћа упутства о изради семинарског и дипломског рада, предложене теме и састав комисија за дипломске и

специјалистичке радове, детаљну програмску структуру свих наставних предмета (силабуси) у којима су истакнути: назив предмета, број ЕСПБ, име и презиме предметног наставника, број часова, исходи предмета, циљ предмета, садржај теоретске и практичне наставе, наставне методе, препоручена литература, начин стицања поена кроз предиспитне обавезе (разноврсне методе оцењивања) и начин формирања коначне оцене. У разговору са студентима претходних генерација, показало се да је Информатор веома користан, посебно на почетку студирања, тако да ће Висока школа наставити са овом праксом. Поред Информатора, студенти се редовно обавештавају путем огласне табле која се налази на видљивом месту у холу Високе школе. Табла за оглашавање постоји и испред просторија Студентског парламента. Просторија Студентског парламента је обезбеђена за студенте, као и одговарајућа техничка подршка у њој (рачунар, штампач, интернет веза, магнетна табла и др.). Студенти редовно користе просторије Студентског парламента, као и парк у склопу Високе школе.

Статутом Високе школе и Статутом Студентског парламента свим студентима је загарантована једнакост и равноправност по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем и имовинско стање). Комисија за квалитет посебно истиче да се у Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу настава одвија на три језика (српском, румунском и ромском), уз међусобно уважавање студената и свих запослених на Високој школи.

Опредељење наставног кадра је да оцењивање студената мора бити у складу са очекиваним, али и жељеним исходима учења. Будући да су компетенције које чине исходе учења у оквиру постојећих студијских програма на Високој школи разноврсне, коришћене су и разноврсне методе оцењивања. Желели смо да избегнемо ситуацију примене само једне методе оцењивања (само теста, усменог испита и сл.). Примера ради, чланови Катедре за методике су са посебном пажњом разматрали могућност увођења разноврсних метода оцењивања (анализом програма појединачних методичких предмета, може се уочити разноврсност метода оцењивања). Да би то документовали, у прилогу су дати програми (силабуси) свих појединачних предмета (курсева). Они су и јавно публиковани на школском сајту у Информатору и под насловом Књига предмета за студенте на смеру *Струковни васпитач* и на смеру *Васпитач деце јасленог узраста* (доступно на: <http://www.uskolavrsac.edu.rs/novisajt2012/Informator/Knjiga%20predmeta%20Strukovni%20vaspitac.pdf>, <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Informator/KnjigaP20112012jasl.pdf>).

Такође, врло је битно нагласити да могућност примене разноврсних метода оцењивања зависи и од природе самих предмета (то се нарочито може приметити код методичких предмета код којих се, по правилу, примењују најразноврсније методе оцењивања). На сајту Високе школе објављени су силабуси свих наставних предмета који садрже информације о вредновању предиспитних обавеза што јасно указује на обавезу студената да присуствују и активно учествују у настави. Висока школа је у претходном трогодишњем периоду примењивала механизме за процену и контролу процедура оцењивања. Једна од процедура је била и анализа индекса студената (након полагања одређених испита и након дипломирања) и провера колико су поштоване процедуре континуираног оцењивања и начин њиховог вредновања, структура укупног броја поена, начин формирања оцене и сл. Субјекти који су учествовали у овој процедури били су чланови Комисије за обезбеђење квалитета (уз обавезно присуство студента, чланова Комисије). У највећем броју случаја нису уочене неправилности и системске грешке. На мањи број уочених неправилности реаговало се тако што су чланови Комисије за квалитет предочили предметним наставницима и сарадницима како грешку треба исправити (у оквиру састанака катедара и на седницама Наставног већа).

Комисија за обезбеђење квалитета Акционим планом предвиђа и редовно спроводи и анализира анкете студената о квалитету рада наставника и о објективности оцењивања. Такође, о објективности оцењивања се разговара и на састанцима катедри, Наставног већа, приликом анализирања и евалуирања педагошке праксе студената и сл. У претходном трогодишњем периоду

није уочено непоштовање процедура квалитетног оцењивања, тако да није било потребно примењивати корективне мере. Конкретно, при испитивању објективности оцењивања може се увидети напредак. Наиме, од 20 ставки тестираних у анкети за објективност оцењивања у школској 2012/13. години 11 предмета је имало оцену изнад 4,00, док је у школској 2013/14. години 14 ставки имало оцену изнад 4,00. Високе оцене су се одржале и у школској 2014/15. години, у којој је 13 ставки имало оцену изнад 4,00. Ниједна од ставки за све три године није ишла испод пресечне оцене 3,03. Од 20 ставки, раст оцене током протекле три године може се уочити у 7 ставки, а то су: *Поштовање организовања редовних испитних рокова од стране Високе школе, Обезбеђеност услова полагања испита, Упознатост студената са карактером и садржајем испита, Информисаност студената о областима које обухвата испит, Упознатост студената са начином формирања оцене на испиту, Давање обавештења студентима о укупном броју поена, од стране наставника и Утврђивање коначне оцене на испиту*. Када је реч о анкети испитивања услова и организације студијског програма, студенти су евалуирали укупно 17 ставки. Раст оцене током протекле три године може се уочити у 8 ставки: *Међусобна усклађеност предмета на студијском програму, Оптималност захтева студијског програма, Исходи (циљеви) сваког предмета су познати, Усклађеност захтева предмета и студентског оптерећења (изражено у ЕСПБ), Детаљи извођења наставе за сваки предмет су познати, Доступност литературе која се користи за припрему испита, Благовременост и јавност у обавештавању студената о педагошкој пракси, Укљученост студената, преко њихових представника, у процесе одлучивања у вези са студијским програмом*. Побољшање се такође може уочити када се упореде најниже оцене. Наиме, у школској 2012/13. години најнижа оцена била је 2,8 док је школске 2013/14. године најнижа оцена била 3,30, а 2014/15. године најнижа оцена је 3,58. Укљученост студената у дистрибуирање и обраду резултата анкета се повећава из године у годину. Предлог Комисије за квалитет је да се у будућем периоду пронађе могућност електронске обраде анкета.

Висока школа својим статутом и другим актима ближе уређује своје обавезе у погледу обезбеђивања услова за квалитетно и благовремено информисање студената о начину организовања и времену одржавања свих облика испита. Важно је да се нагласи да на састанцима Студентског парламента студенти одлучују које ће испитне рокове имати, тако да су испитни рокови заказани за оне месеце које студенти сами одаберу. Термини испита за све предмете су унапред дати, на почетку школске године и објављени на школском сајту и у Информатору. Сви наставници се труде да без озбиљних разлога не ремете унапред заказане термине испита. Убудуће, улога Студентског парламента и наставника огледала би се у томе да студенте, између осталог, више треба да упознати са Законом о високом образовању (могућностима организовања апсолвентских рокова, неопходном броју поена за пролазност на испиту, правима и обавезама које студенти имају приликом полагања испита и сл.). Сходно томе, у наредном периоду, у договору са представницима Студентског парламента, Комисија за квалитет планира организацију радионица-обуке студената у вези са унапређењем квалитета студијског програма (предложена мера активности).

За студенте Високе школе веома значајан сегмент студијских програма је педагошка пракса која се реализује у складу са наставним планом и календаром рада, за студенте свих година. Након завршетка праксе, Комисија за квалитет, Наставно веће и Студентски парламент анализирају успешност праксе, у складу са Акционим планом. У протеклом трогодишњем периоду, сарадња Високе школе и предшколских установа у којима се пракса реализује оцењена је као врло добра. Редовност, залагање, понашање и компетенције студената од стране управа предшколских установа и ментора-васпитача оцењено је веома добро. Обавезе професора у вези са планирањем пракси, обиласком студената, прегледом дневника праксе и др. такође је оцењено као врло добро. Анализом студентске евалуације о условима и квалитету програма, установљено је да су оцене у вези са организацијом праксе задовољавајуће. Из године у годину, највећу оцену студенти додељују ставци *Благовременост и јавност обавештавања студената о распореду и организацији педагошке праксе*. Међутим, у односу на оцене из претходних евалуационих периода, забележава се благи пад оцена за ставке: *Усклађеност студентске праксе са природом студијског*

програма и Оптималност оптерећења студената у оквиру студентске праксе. Анализирајући претходне резултате, Комисија за квалитет је веома задовољна чињеницом да је значај педагошке праксе препознат у оквиру ТЕМПУС пројекта, тако да је број часова праксе, а самим тим и оптерећење студената у школској 2014/2015. години значајно подигнуто за новоописану генерацију студената. Студенти су присуствовали радионицама и другим активностима у оквиру ТЕМПУС пројекта (Уводна конференција: *Усаглашавање студијских програма за образовање васпитача у Србији: Стање и перспективе; Open space* радионице у Вршцу; радионице у оквиру студијске посете Универзитету у Манчестеру, у Новом Саду, Сремској Митровици, Крушевцу) на којима се разговарало о квалитету педагошке праксе и могућностима њеног унапређења на високим струковним школама за васпитаче. Један од закључака, препоручених мера је да оптерећење студената у оквиру педагошке праксе треба значајно повећати. Као једна од могућности унапређења квалитета педагошке (стручне) праксе предлаже се осмишљавање Водича стручне праксе, који би студентима, менторима и предшколским установама олакшао организацију и стицање компетенција у оквиру стручне праксе.

Комисија за обезбеђење квалитета Акционим планом предвиђа, и сходно томе (у протеклом трогодишњем периоду редовно, два пута у току школске године) анализира успешност и пролазност студената на испитима. Добијени резултати се разматрају на седницама свих катедара, Наставног већа, Савета школе и на Студентском парламенту. Такође, резултати се објављују на сајту Високе школе у оквиру годишњих Извештаја о раду Високе школе, поглавље 16: *Успех студената и подаци о положеним испитима* (Прилог 2.2).

Просечне оцене у школским 2012/13, 2013/14. и 2014/15. години на студијском програму *Струковни васпитач* крећу се у распону од 7,21 до 7,33, а на студијском програму *Васпитач деце јасленог узраста* од 7,46 до 7,71. Комисија за квалитет уочава да најслабији успех студенти остварују у испитним роковима у којима излази мали број студената, док су најбоље просечне оцене постижу у јануарско-фебруарском (7,79; 7,63; 8,20; 8,26) и јунском испитном року (8,11; 7,96; 7,62; 8,20). Ово посебно истичемо, будући да су јануарско-фебруарски и јунски рок, у којима су уочене и највеће просечне оцене, испитни рокови када је највећи број студената изашао на испите. Комисија за квалитет процењује да се на основу овако добијених просечних оцена не морају предузимати корективне мере, посебно, уколико се осврнемо на просечне оцене у најмасовнијим испитним роковима, а које су веће у односу на средње оцене постигнуте у претходном трогодишњем евалуационом периоду. Просечна пролазност студената на испитима у протеклом трогодишњем периоду кретала се у распону од 79,5% до 84% на студијском програму *Струковни васпитач*, а на студијском програму *Васпитач деце јасленог узраста* од 81% до 86,7%. Уочава се тренд најниже пролазности студената у мајском испитном року, док је највећа пролазност студената остварена у јунском року. Чланови Комисије за квалитет (улога студената се посебно наглашава) и све катедре анализирају пролазност студената према појединачним предметима. Уочено је да нема наставних предмета у оквиру којих су уочене екстремно ниске или високе оцене у дужем временском периоду, нарочито код предмета и рокова где је на испит изашао велики број студената. Такође, Комисија за квалитет је уочила тренд да велики број студената пријављује испите, али на њих уопште не излази (то нарочито важи за студенте који студирају на терет буџета и за које је пријављивање испита бесплатно). Зато је због реалног израчунавања пролазности на испитима, врло важно да се од стране предметних наставника у записник евидентира број студената који су полагали, али нису положили испит. Такође, студенте треба што више подстицати да изађу на испит уколико га пријаве, указивати им на могућности полагања колоквијума, као и мотивисати их на благовремени излазак на испите, односно непосредно након завршетка предавања у датом семестру. Анализом записника са испита, установљено је да сви професори у протеклом трогодишњем периоду адекватно водили (попуњавали) записнике са испита и да нису уочени значајнији пропусти. Уочени пропусти у евиденцији записника су отклоњени (најчешће, неуписивање словима оцене поред бројчане оцене, уписивање поена у погрешним рубрикама записника, изостављање потписа наставника на записнику).

Пример анализе средњих оцена студената по појединачним предметима (методике 1 и 2) и годинама на састанку Катедре за методике одржаног по завршетку јунског испитног рока:

Предмет	Јануарско- фебруарски рок	Априлски рок	Мајски рок	Јунски рок	Просек
Методика музичког васпитања 1, 2	8,83 7,34	6,57 7,69	7,00 6,83	7,02 7,42	7,37
Методика музичког васпитања 1, 2 на ромском наставном језику	9,11 -	- -	- -	- 8,20	9,11 8,20
Методика упознавања околине 1, 2	7,14 7,28	6,60 7,17	6,45 6,75	7,00 7,45	7,08
Методика физичког васпитања 1, 2	7,75 7,83	6,62 8,50	- 7,27	6,99 7,88	7,67
Методика почетних математичких појмова 1, 2	8,07	7,66	- -	7,50 8,88	8,02
Методика развоја говора на српском језику 1, 2	7,96 7,20	7,00 6,85	- 8,00	- 8,24	7,54
Методика развоја говора на румунском језику 1, 2	- -	8,00 -	8,50 -	9,00 8,70	8,50 8,70
Методика развоја говора на ромском језику 1, 2	- -	9,25 -	- -	- 7,90	9,25 7,90

Чланови Катедре за методике сматрају да нема екстремних просечних оцена на испитима. Анализа је показала да у најмасовнијим испитним роковима студенти остварују врло добре просечне оцене. Ниске или екстремно високе оцене углавном су остварене када је на испит изашао заиста мали број студената. Ова појава се углавном дешава у априлском, мајском, октобарском року, приликом апсолвентских рокова и код предмета који похађају студенти на румунском или ромском наставном језику. Комисија за квалитет процењује да тако остварене средње оцене зависе највише од индивидуалне припремљености студената за испит.

Анализирајући релативно високе просечне оцене и високу пролазност на испитима на специјалистичком смеру у протеклом трогодишњем периоду (8,85 у школској 2012/13. години; 8,94 у школској 2013/14. и 8,22 у школској 2014/15. години), чланови Комисије за квалитет сматрају да су оне одраз високе мотивације, посвећености и залагања најбољих студената који уписују специјалистичке студије. На специјалистичким студијама у школској 2014/15. години 18% студената је завршило своје студије (у односу на број уписаних), што је исти проценат као и школске 2013/14. године. Један од могућих разлога оваквог тренда на специјалистичким студијама може се пронаћи у резултатима добијеним у анкети дипломираних студената о процени развијености појединих компетенција. Наведени резултати показују да дипломирани студенти сматрају да су њихове компетенције за писање стручних радова недовољно развијене (ранг 5,22). У складу са тим, у наредном периоду треба усмерити напоре на даље унапређивање ове групе компетенција, што може допринети већем броју дипломираних студената. Такође, предлаже се и преиспитивање препорученог броја страна за израду специјалистичког рада. Међутим, подаци приказани у оквиру стандарда 4 (Прилог 4.3.) показују да се просечно трајање специјалистичких студија у претходне три школске године смањује и да је у 2014/15. години просечно трајање студија на специјалистичким студијама 1 година и 2 месеца, што је исто просечно трајање у односу на претходну школску годину, а краће за два месеца у односу на школску 2012/13. годину. У том контексту, Комисија за квалитет је уочила постојање „вакуума” од 2 месеца када је у питању завршетак специјалистичких студија (израда и одбрана специјалистичког рада). Временски период од 2 месеца није дугачак и не треба да забрињава, али, ипак би требало уложити напор да се овај

период убудуће смањи (могуће раније одређење за тему специјалистичког рада, већ помињано преиспитивање препорученог броја страна за израду специјалистичког рада (предложена корективна мера), благовремено подстицање и мотивисање студената специјализаната од стране ментора и сл.).

Висока школа је у протеклом трогодишњем периоду студентима омогућила одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са Законом. Учињен је знатан напор да се Студентски парламент „Јувентас” региструје као правно лице (остварена мера из претходног периода). Студентски парламент је у току 2014/15. године, у односу на претходне, био знатно ангажованији, али је и даље присутан проблем недовољног укључивања већег броја студената свих година. Студенти су учествовали у великом броју активности (пројекти, секције, хуманитарне акције, трибине, радионице, предшколске приредбе, у дистрибуирању и евалуацији студентских анкета и сл.). Анализом студентске евалуације услова и организације студијских програма, примећено је, на основу добијених оцена, да има још простора за унапређење претходно наведених активности и деловања студената. Нарочито, када је реч о *Укључености студената преко њихових представника у процесе одлучивања у вези са студијским програмом* (студенти овој ставци додељују оцену 3,63 која је идентична оцени из 2013/14. године) и о *Успостављености система за обезбеђење и праћење квалитета*, у који су укључени и студенти (студенти овој ставци додељују оцену 3,68). Зато Комисија за квалитет сматра да се у будућности, овај сегмент рада мора више подстицати (предлаже се као мера).

Студентско вредновање спроводило се, у складу са Акционим планом у предвиђеним терминима, путем писменог упитника са понуђеним одговорима. Посебно се наглашава да су се студенти, чланови Студентског парламента, у протеклој школској години поред учешћа у дистрибуцији и контроли попуњавања упитника, ангажовали и у евалуацији упитника (компјутерско ажурирање података), али и у статистичкој обради и анализи упитника уз помоћ професора Адријана Божића. У наредном периоду, предлаже се увођење електронског попуњавања и обраде анкета.

У току школске 2013/14. године радило се на стварању услова, док је 2014/15. године формирано Алумни удружење (остварена мера из претходног периода). Оснивање Алумни удружења изузетно је значајно за одржавање везе између дипломираних студената и Високе школе, за квалитетнији професионални развој дипломираних студената, те за успостављање веза између послодаваца који запошљавају васпитаче који су дипломирали на Високој школи у Вршцу и сл. Алумни удружење почело је са радом и успешно реализовало пројекат *Млади за младе* у оквиру Алумни грантова. У наредном периоду, планира се подршка члановима Алумни удружења по питању даљих активности, нарочито у вези са израдом пројеката (предложена мера активности). Свакако, улога самих студената и дипломираних васпитача у даљем раду Студентског парламента и Алумни удружења је пресудна, уз подстицај од стране професора и чланова Комисије за квалитет задужених за координацију и сарадњу са Студентским парламентом (мр Снежана Пртљага) и Алумни удружењем (др Наташа Стурза Милић). У наредном периоду, планира се организација тренинга (радионица) студената за примену софтверских програма *Moodle, Trello, SPSS* (предложене мере активности).

У протекле три године Висока школа успешно се суочила са задатком сталног подстицања креативности и иновативности студената, као и укључивања студената у пројекте и друге школске активности. Овде ћемо навести само неке од најзначајнијих пројеката и активности: *Претварање потенцијала у постигнућа* – назив је пројекта који је за циљ имао да преточи препознате способности студената у остварења, а у областима њиховог интересовања. Студентска постигнућа овим пројектом презентована су на Високој школи и објављена на студентском блогу. *Улога педагошке праксе у професионализацији позива васпитача* – назив је пројекта који је имао циљ да сагледа допринос педагошке праксе развијању савремених компетенција професије васпитача у предшколској установи. У оквиру пројекта, студенти су посебно подстицани на израду креативног материјала, средстава и дидактичких средстава која су коришћена у непосредном раду са децом. *Промоција интеркултурних вредности кроз истраживачки рад и размену искустава студената*

пројекат чији је циљ био да се проуче васпитни стилови у породици у зависности од националног породичног окружења, те унапређење и промоција интеркултурних вредности код младих кроз њихов заједнички ангажман у истраживачким пројектима мањег обима. Реализован је у сарадњи са *Истраживачко едукативним центром* из Вршца и Универзитетом „Аурел Влајку” из Арада (Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad), Румунија. *Дидактичке стратегије у функцији развоја истраживачког учења и поучавања* – назив је пројекта који је ангажовао велики број студената на припреми и презентовању различитих тема. Све презентације и радови објављени су на школском блогу. Последња фаза пројекта подразумевала је објављивање Билтена 3 – радови са пројекта, најуспешнијих заједничких радова студената и професора Високе школе. ТЕМПУС пројекат *Хармонизација курикулума за образовање васпитача у Србији / Harmonization of Preschool Teacher Education Curricula in Serbia*, подржан и финансиран од стране Европске уније (број пројекта је 544141-ТЕМПУС-1-2013-1-РС-ТЕМПУС) – ТЕАСН је дугорочан пројекат у трајању од 3 године. Студенти су били укључени у многобројне аспекте реализације овог пројекта: од учешћа на конференцијама и радионицама у којима су могли да дају свој допринос, до посета партнерским институцијама како у Србији, тако и у иностранству (Манчестер, Баја, Марибор). Студенти Високе школе активно су учествовали у семинару у оквиру пројекта *Острва/Islands*, које спроводи удружење БАЗААРТ, Београд, у сарадњи са Високом школом струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу. Тематске целине биле су: култура и идентитет, сличности и различитости, дискриминација, конфликти, људска права и одговорности, а приступ је био прилагођен циљном узрасту. Студенти Високе школе учествовали су и у пројекту *Млади за младе*, који реализује организација Агенда, Центар за подршку породици, а подржан је од стране америчке амбасаде у категорији Алумни грантова. Висока школа приступила је великом европском програму ЕРАЗМУС+. Програм подразумева бројне могућности међу којима су: сарадња са високим школама и универзитетима у страним државама, могућност размене студената, наставног и административног особља између високошколских институција из партнерских држава.

У претходном евалуационом периоду, једна од упућених мера екстерне комисије односила се на препоруку повећања креативности студената Високе школе. Зато је поред гореописаних пројеката који прожимају идеје о самосталном раду студената, о учењу кроз истраживање, као и о стицању компетенција будућих васпитача као рефлексивних практичара, који ће бити у стању да стечена теоријска знања претворе у праксу и да о њој промишљају, Висока школа у претходном периоду посветила значајну пажњу и покренула више иницијатива које промовишу креативни рад студената. На Високој школи се негује *Језички клуб*, који је основан у сарадњи са Катедром за матерњи језик. Резултати активности клуба у претходном трогодишњем периоду огледају се у следећем: представа за децу *Санке за Деда Мраза*, коју су студенти извели на Високој школи, као и у бројним вршачким дечјим вртићима; промоција више књига и одржана бројна предавања гостујућих професора. Сва наведена догађања редовно прати и о њима извештава сајт Високе школе. Моторичка креативност студената се подстицала и развијала у оквиру спортске секције која је покренута у току школске 2011/12. године и у континуитету се одвијала и у школској 2013/14. и 2014/15. години. Заинтересовани студенти су се једном недељно, у трајању од 2 сата, интензивно бавили физичком активношћу (одбојка, стони тенис, кошарка, рад у теретани). За потребе спортске секције додатно су набављена неопходна средства (лопте за различите спортове, рекети, мрежице и др.), а са оваквом праксом наставиће се и у наредном периоду. Остварене су везе и предвиђа се сарадња са Унијом студената из Вршца. Значајно је нагласити и то да је Висока школа негује још једну иницијативу која треба да мотивише студенте за додатни рад и ангажовање, иницијативу којом се подстиче креативност и иновативност студената. Ради се о избору најбољих дипломских (и специјалистичких) радова, што упућује студенте у академску писменост и покреће истраживачке приступе у изради радова од стране студената. Академска 2014/15. је друга година реализације овакве активности која се на Високој школи одвија у блиској и интензивној сарадњи са Студентским парламентом.

б) SWOT анализа

Елемент анализе	Категорија процене	Опис процене	Вредност процене
Процедура пријема студената	S	Оптималан број пријављених студената. У трогодишњем периоду није поднета ниједна жалба на процедуру пријемног испита. Полагање бонтона у оквиру пријемног испита као специфичност пријемног испита на нашој школи. Све већи број уписаних студената ромске националности.	+++ ++++ +++ ++
	W	Недовољно ангажовање чланова Студентског парламента приликом уписа нових кандидата. Мањи број студената румунске националности.	+++ ++
	O	Објављивање Информатора о упису на школском сајту, истовремено уз расписани Конкурс о упису.	+++
	T	Лоша материјална ситуација као препрека одлучивања будућих кандидата за студирање.	++
Доступност информација о студијама	S	Тројезични Информатор за студенте (сви садржаји Информатора доступни су на српском, румунском и ромском језику). Висока посећеност сајта. Редовно објављивање свих релевантних докумената и информација на сајту Високе школе.	+++ +++ +++
	W	Слабо владање софтверским програмима (<i>Trello, SPSS, Moodle</i>) од стране наставника и студената.	++
	O	Аплицирање за пројекте који ће унапредити доступност информација. Израда Водича стручне праксе. Објављивање Информатора о упису на школском сајту, истовремено уз расписани конкурс о упису. Обука – тренинг студената и наставника за примену софтверских програма (<i>Trello, SPSS, Moodle</i>).	+++ ++++ +++ ++
	T	Недоступност интернета код куће за већи број студената ромске националности.	+++
Рад на планирању и развоју каријере студената	S	Оснивање Алумни удружења. Задовољство предшколских установа квалитетом, залагањем и укупним односом студената Високе школе у оквиру педагошке праксе. Задовољство предшколских установа компетенцијама васпитача који су дипломирали на Високој школи у Вршцу.	+++ +++ +++
	W	Мала оптерећеност студената педагошким праксом.	++

	O	<p>Могућност Студентског парламента и Алумни удружења за аплицирањем код различитих националних и међународних фондова (израда пројеката).</p> <p>Израда Водича за педагошку праксу.</p> <p>Развијање компетенција студената у области страних језика организацијом курсева и кроз укљученост у ЕРАЗМУС+ пројекат (енглески језик, немачки језик).</p>	<p>++</p> <p>+++</p> <p>++</p>
	T	Недовољно познавање страних језика као препрека укључења студената у ЕРАЗМУС+ пројекат.	++
Студентско организовање и учествовање у одлучивању	S	<p>Подстицање студената од стране чланова Комисије за квалитет да се укључе у процесе одлучивања.</p> <p>Активни студенти – појединци у раду Комисије за квалитет и процесима студентског организовања и одлучивања.</p>	<p>+++</p> <p>+++</p>
	W	<p>Мала заинтересованост већине студената за активно учествовање у одлучивању.</p> <p>Постојање вакуума после смене активних чланова Студентског парламента, након избора за студентске представнике Парламента.</p>	<p>+++</p> <p>++</p>
	O	<p>Повезивање студената Високе школе са Унијом студената Вршац.</p> <p>Интензивније укључивање Студентског парламента и већег броја студената у изради и реализацији пројеката Високе школе.</p> <p>Организација радионица са циљем веће мотивисаности и укључености значајнијег броја студената у процесе обезбеђења квалитета.</p>	<p>++</p> <p>+++</p>
	T	Слаба укљученост студената, преко њихових представника, у процесе одлучивања у вези са студијским програмом.	++

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предложене мере и активности у оквиру стандарда 8

- Објављивање Информатора о упису на школском сајту, истовремено уз расписани Конкурс о упису.
- Повећање оптерећења студената у оквиру педагошке праксе.
- Израда Водича за студентску праксу.
- Организација радионица са циљем веће мотивисаности и укључености значајнијег броја студената у процесе обезбеђења квалитета.
- Скраћивање временског периода од момента завршетка последњег испита до одбране дипломског и специјалистичког рада.
- Увођење програма електронске пријаве испита и обраде резултата студентских анкета.
- Мотивација и укључење што већег броја студената у ЕРАЗМУС+ пројекат.
- Повезивање студената Високе школе са Унијом студената Вршац.
- Подстицај Студентског парламента и студената по питању укључивања у самосталну израду пројеката и аплицирања код различитих фондова.
- Интензивније укључивање Студентског парламента и већег броја студената у изради и реализацији пројеката Високе школе.
- Интензивирање даљих активности у вези са формираним Алумни удружењем (израда пројеката, ширење чланства...).
- Интензивирање рада спортске секције (израда пројеката и аплицирање на конкурсима са циљем бољег опремања и покретања нових садржаја секције).
- Изналажење могућности за проширењем студентских просторија у самој згради Високе школе, али и у природи.
- Повезивање студената Високе школе са Унијом студената Вршац.
- Организација обука – тренинга студената за израду пројеката.
- Организација обука – тренинга студената за примену софтверских програма (*Moodle, Trello, SPSS*).
- Развијање компетенција студената у области страних језика (енглеског, немачког).
- Боља укљученост студената, преко њихових представника, у процесе одлучивања у вези са студијским програмом.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информационих ресурса

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информационих ресурса обезбеђен је применом Правилника о уџбеницима и одржавањем квантитета и квалитета литературе, библиотечких и информатичких ресурса. Са циљем обезбеђивања квалитета наставних публикација, катедре су пре почетка сваке школске године (документовано у записницима са седница катедара) вршиле анализу на основу стандарда квалитета који је дефинисан Правилником о наставним публикацијама и достављале извештаје на разматрање и усвајање Наставном већу. На основу предлога катедара и чл. 4 Правилника о наставним публикацијама, Наставно веће је донело: 29. 8. 2011; 27. 8. 2012; 24. 9. 2013. и 13. 9. 2014. одлуку о листи одобрених уџбеника и публикација које ће се уврстити у наставни процес у наредној школској години – на свим студијским програмима основних струковних и специјалистичких студија.

Настава „је покривена” одговарајућим уџбеницима, практикумима, допунском литературом и другим училима, који су унапред познати и објављени (могу се видети у сваком појединачном силабусу – доступно путем Информатора, који се објављује на сајту установе, пре почетка школске године:

- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/INFORMATOR-2014-2015.pdf>;
- <http://www.uskolavrsac.edu.rs/novisajt2012/Informator/Knjiga%20predmeta%20Strukovni%20vaspita%20N.pdf>;
- <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Informator/KnjigaP20112012SV.pdf>;
- <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Informator/KnjigaP20112012jasl.pdf>.

Висока школа има обезбеђен одговарајући простор за смештај библиотечког фонда (који премашује цифру од 30.000) – литературе на српском, од тога 6822 наслова на румунском језику, на ромском језику (250 библиотечких јединица). Читаоница је светла и пространа (100м²) и доступна најмање 8 часова дневно (радним данима од 8.30 до 15.30, суботом од 9.00 до 12.00); обезбеђен је неограничен приступ интернету и осталој информатичкој опреми. Такође, део библиотеке је „отвореног типа” и омогућава студентима непосредан контакт са библиотечком грађом (приручна литература: збирке, речници, енциклопедије, хрестоматије, приручници, практикуми).

У протеклом периоду урађен је детаљан попис библиотечког фонда, који је трајао од новембра 2012. до августа 2013. године. У укупно седам инвентарних књига евидентирано је 30.155 библиотечких јединица; од тога је до претходног пописа из јануара 2008. године отписано 3.912 библиотечких јединица, а за период од последњег пописа до августа 2103. године отписано је 102 библиотечке јединице.

У библиотеци Високе школе су се у протеклом периоду (током академске 2011/12, 2012/13. и 2014/15. године), у складу са Законом о библиотечкој делатности, обављане редовне активности: прикупљање, обрада, чување и коришћење књига, часописа и новина, као и прикупљање, обрада и пружање информација и података који се односе на библиотечки материјал са циљем коришћења у васпитне, образовне, научне, културне и друге сврхе.

У оквиру информацијске улоге, редовно се систематско одвија информисање професора и студената о новим издањима књига и стручне периодике; у читаоници су свакодневно изложена нова издања Учитељског факултета из Београда, Института за педагошка истраживања из Београда и Новог Сада, Филозофског факултета у Новом Саду и Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, часописи *Педагошка стварност*, *Педагогија*, *Синтеза*, *Ревизија за елементарно изражавање*, Месечник канцеларије за инклузију Рома „Декада Рома у Србији” и др.

Студентима је свакодневно на располагању читаоница са компјутерима (1 компјутер и 3 лаптопа), штампачем и интернетом (неограничен приступ).

Значајно место имају публикације из издавачке делатности Високе школе, коју чине, у протеклом трогодишњем периоду, 68 наслова, од тога 24 монографске студије, 27 уџбеника и приручника (претежно наставника из наше институције), 12 зборника и 4 CD-а.

Настављено је објављивање часописа *Истраживања у педагогији*, чија су два броја (7 и 8) објављена у току 2014/15. године (укупно 8 бројева). Часопис излази двојезично, радови се објављују на српском и енглеском језику. Има међународно уредништво и рецензенте, а и у протеклој школској години завредео је да се нађе на листи научних часописа Министарства просвете и науке Републике Србије. Висока школа издаје *Истраживања у педагогији* у сарадњи са Српском академијом образовања из Београда. У међувремену је кориговано техничко уређење часописа, израђен посебан сајт, добијен DOI број и установљено електронско издање часописа, као неопходни кораци за његово налажење на индексираним светском базама. Часопис је уврштен у светску EBSCO базу, као и у CROSSref, SCIndeks и AcademicKeys, што је изузетно значајно у даљем развоју издавачке делатности.

У току академске 2014/15. године број новоуписаних корисника библиотеке је 125, а број коришћених библиотечких јединица (књига, часописа, скрипти и фотокопија у читаоници – преко 4544 и ван ње – 1314). У истој академској години, број нових наслова је 373, а нових библиотечких јединица 544. Слично је било, уз мања одступања, и у претходним школским годинама.

Настављен је рад на формирању интерног електронског каталога монографских публикација (до 30. 9. 2015. године у електронски каталог је уписано 3100 наслова) и тај рад треба интензивирати.

Квалитет библиотечких и информационих ресурса сагледава се на годишњем нивоу, путем извештаја и путем студентског изјашњавања у односу на следеће елементе: доступност литературе, доступност компјутера, спремности библиотекара за сарадњу и рад студентске службе.

Резултати студентске евалуације показују високу оцену када је реч о доступности литературе која се користи за припрему испита и процењена је оценом 4,20 (креће се у распону 3,00 – 4,60). Програмом рада библиотеке за 2015/16. годину предвиђена су побољшања у смислу доступности библиотечких јединица, а у складу са библиотечким правилима и заштитом ауторских права.

Рад библиотекара прати се и анализира кроз извештај и путем студентског изјашњавања о спремности библиотекара за сарадњу – општа оцена је значајно повећана и износи 4,37 (за разлику од претходне евалуације када је била 3,83) и креће се у распону од 3,00 до 5,00.

Квалитет информационих ресурса у библиотеци, из угла студентске евалуације, креће се у распону од 3,60 до 4,60 (средња оцена 4,15) и односи се на доступност рачунара, што упућује на закључак да су постојећа четири рачунара (1 рачунар и 3 лаптопа) понекад недовољна.

Коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђен је најмање осам часова дневно, уз напомену да се у складу са потребама студената, рад библиотеке одвија и суботом од 9.00 до 12.00 часова. Рад студентске службе оцењен је оценом 3,37 и креће се у распону 2,43 и 4,52.

Елементи евалуације	Распон	Средња оцена
Доступност литературе	3,00 – 4,68	4,20
Доступност компјутера	3,60 – 4,60	4,15
Спремност библиотекара за сарадњу	3,50 – 5,00	4,37
Рад студентске службе	2,43 – 4,52	3,37

б) SWOT анализа

Елемент анализе	Категорија анализе	Опис	Квантификативна оцена
Постојање општег акта о уџбеницима и поступање према њему	S	Правилник о наставним публикацијама. Правилник о издавачкој делатности. Поступање у складу са правилницима – периодично се врши провера квалитета уџбеника и упућује Наставном већу на усвајање, тако да се пред наступајућу школску годину усваја листа одобрених уџбеника и осталих наставних публикација које ће се користити на свим студијским програмима.	+++ +++ +++
	W	Уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард – ради се на њиховом побољшању или се повлаче из наставе и замењују квалитетнијим.	++
	O	Континуирана набавка савремене литературе. Подстицање наставника да у оквиру издавачке делатности и у складу са Правилником о издавачкој делатности објављују наставне публикације.	++ +++
	T	Немогућност заштите ауторских права – неовлашћено фотокопирање и умножавање уџбеника, практикума и др.	+++
Структура и обим библиотечког фонда	S	Библиотека је опремљена одговарајућим бројем библиотечких јединица и опремом за рад.	+++
		Систематично се прати, оцењује и унапређује структура и обим библиотечког фонда.	++
		Обим библиотечког фонда премашује стандард (преко 30 хиљада библиотечких јединица и преко 1000 за сваки студијски програм).	+++
	W	Мањи број библиотечког фонда на ромском језику.	+
	O	Остварити електронску позајмицу књига.	++
		Увођење електронског каталога књига путем одговарајућег софтвера.	++

		Проширивање библиотечког фонда публикација на ромском и румунском језику.	+++
	T	Немогућност да се библиотека прикључи на COBISS систем јер је доступан само академској заједници.	+

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 9

- Наставити и интензивирати израду интерног електронског каталога библиотечких јединица.
- Увођење електронске обраде публикација набавком програмског пакета за библиотечко пословање.
- Радити на заштити ауторских права – упутити упозорења и пријаве за неовлашћено умножавање и фотокопирање уџбеника и других публикација.
- Размотрити могућности издавања библиотечких публикација.
- Побољшати адекватност услова за рад (радno време, расположивост информационих ресурса и друге комуникационе опреме).
- Прикључити библиотеку на COBISS систем.
- Прецизирати правила библиотечких услуга и учинити их видљивим (истаћи правила рада библиотеке и читаонице – у библиотеци, на огласној табли и сл.).
- Проширивање библиотечког фонда публикацијама на ромском језику, подстицање професора на објављивање уџбеника, мултимедијалног материјала, радова и сл. на ромском језику.
- Сагледати могућности аплицирања на пројектима за подизање квалитета информационих ресурса, комуникационе опреме и сл. – Покрајински секретаријат за образовање, за науку, омладину итд.; Министарство просвете, науке РС; ИПА пројекти прекограничне сарадње и други претприступни фондови ЕУ).

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Органи управљања и органи пословођења Високе школе (Прилог 10.1), њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању високошколском установом утврђени су општим актом, односно Статутом Високе школе у складу са законом. (доступно на: <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Statut.pdf>).

Статутом, правним актима и правилницима којима се уређују различити домени рада Високе школе је утврђена структура, организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола. Сва правна акта Високе школе редовно се усклађују са изменама и допунама закона и доступна су јавности на сајту Високе школе. Комисија за квалитет Високе школе систематски, једном годишње, прати и оцењује организацију и управљање високошколском установом, рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за њихово унапређење. Инструмент за праћење квалитета управљања Високом школом и ненаставне подршке конципиран је тако да, између осталог, прати и оцењује њихов однос према студентима и мотивацију у раду са студентима (Прилог 10.2). Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се општим актом високошколске установе и доступни су јавности. Висока школа обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију (Табела 10.1).

Организациона шема је регулисана Статутом Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, а односи се на питања овлашћења, одговорности, управљачких и стручних органа Високе школе. Такође је детаљно регулисан рад Студентског парламента, као и рад органа управљања. Рад органа управљања регулисан је Статутом и Актом о систематизацији радних места са описом радних обавеза.

Висока школа обезбеђује управљачком и ненаставном особљу могућности за перманентно образовање и усавршавање у струци. Тако, на пример, секретар, шеф рачуноводства и референт за студентска питања редовно прате законске прописе релевантне за њихов делокруг рада, консултују литературу која се бави актуелним питањима у области њиховог рада (нпр. Висока школа је, између осталог, претплаћена на *Образовни информатор*, НИП Београд) и редовно похађају семинаре на којима се усавршавају свако у својој области.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу нема у свом саставу организационе јединице.

Савет школе, као управно тело Високе школе, ради путем седница којима присуствују чланови из састава Високе школе, друштвене средине и представници Студентског парламента. Седнице Савета школе редовно се одржавају и на њима се углавном једногласно доносе одлуке које обезбеђују несметан рад Високе школе. Детаљнији увид у рад Савета може се стећи у једногодишњим извештајима Комисије за квалитет.

б) SWOT анализа

Установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

Елемент анализе	Категорија процене	Опис процене	Вредност процене
Перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља	S (strengths – предности, јаче стране)	Заинтересованост ненаставног особља и спремност за перманентно усавршавање.	+++
	W (weaknesses – слабости)	Уочава се недовољно екстерно систематско подстицање усавршавања појединих служби (нпр, недовољан број семинара и обука у области рада студентске службе).	++
		При томе, мали број запослених у правној (1 запослен), финансијској (1 запослен) и студентској (2 запослена) служби улажу велике напоре да прате све интензивније промене у својим областима и примењују их.	++
	O (opportunities – могућности)	Могућност за унапређење рада стручних служби и ненаставног особља пружа њихова евалуација од стране студената. Увид у процене које се добијају анкетирањем студената, као и кроз дијалог са представницима Студентског парламента на седницама Наставног већа и Савета Високе школе и уважавање њиховог мишљења представља значајну смерницу за подизање квалитета рада ненаставног особља на Високој школи.	+++
С обзиром на интензиван развој Високе школе у Вршцу у области међународне сарадње (велики број међународних пројеката – ИПА, ТЕМПУС, ЕРАЗМУС+) отвара се могућност развоја у смислу отварања Канцеларије за међународну сарадњу у којој би се једна особа (као члан тима) бавила искључиво припремом предлога пројеката и њиховом имплементацијом.		++	
T (threats – опасности)	Опасношћу за успешно остварење стандарда 10 сматра се смањење финансијских и материјалних средстава којима држава подржава активности којима се обезбеђује перманентно усавршавање ненаставног особља. У време економске кризе и константних захтева за рационализацију тешко је обезбедити средства потребна за подизање квалитета рада ненаставног особља (котизације, трошкови путовања, набавке литературе неопходне за перманентну едукацију...), што представља реалну опасност по квалитет рада ненаставног особља	+++	
	Исто тако, у време забране запошљавања, тешко је у постојећим условима и са ограниченим бројем запослених у стручним службама пратити све промене у области њиховог рада и примењивати их, а при томе се и развијати.	+++	

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- Са циљем унапређења квалитета рада ненаставног особља треба наставити са подстицањем њиховог перманентног усавршавања. У исто време, треба пратити њихов рад и у складу са стеченим увидима у квалитет њиховог рада предузимати мере за унапређење њиховог функционисања.
- Развијати структуру органа управљања и пословођења у складу са новонасталим потребама. Ово се, пре свега, односи на координацију међународних пројеката, међународну размену студената, наставног и ненаставног особља, што тренутно, уз њихове редовне послове и ангажовање, изискује додатне напоре и наставног и ненаставног особља Високе школе.
- Увођење електронске пријаве испита.

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 11

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу има обезбеђен простор и опрему (у свом власништву) чији обим и структура одговарају потребама студијских програма. Простор испуњава све релевантне урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове, са одговарајућим грађевинским и употребним дозволама (зграда је наменски грађена).

Величина, доступност и квалитет простора одговарају прописаним стандардима (укупна квадратура 2.207,08 м² у односу на укупан број студената износи 5,64 м² по студенту, што је далеко више од минимума који је предвиђен стандардом – 2 м². Кад се овом броју додају студенти на специјалистичким студијама, којих има 50, однос укупне површине и броја студената незнатно је мањи и износи 5,00 м² по студенту, што је још увек у оквирима стандарда.

Високошколска установа има на располагању 2.207,08 м² затвореног и 2.200 м² отвореног простора (спортски терени, зелене површине). У објекту се налазе:

- Велики амфитеатар (214 седишта);
- Мали амфитеатар (100 седишта);
- 6 слушаоница (са по 50 седишта) са елементима кабинетског простора (педагогија, психологија, методике, страни језици, музичко васпитање, ликовно васпитање...);
- 6 просторија за менторски рад (од којих се поједини користе и као кабинети за катедре);
- Свечана сала и хол;
- библиотека са 27.131 библиотечких јединица и два легата (са 4.552 књиге), што је укупно 31683 библиотечких јединица;
- читаоница са неограниченим интернетом, рачунарима (4) и штампачем;
- канцеларија за рад Студентског парламента;
- канцеларијски простор (4);
- фискултурна сала са 2 свлачионице;
- улазни хол са огласним таблама, ходници (светли и пространи).

У комплексу Високе школе налазе се отворени савремени спортски терени за кошарку, рукомет, фудбал и остало, а у непосредној околини је и градски стадион који се, уз школске терене, повремено користи за потребе наставе, вежби и рекреације. Величина, доступност и квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

У протеклом периоду, од значајнијих улагања за текуће одржавање и набавку савремене опреме издваја се:

- измештање котларнице, из подрума зграде (набављен је модул за грејање, који у себи садржи два котла), замењени су вентили на радијаторима којима се директно у просторијама регулише температура грејања, чиме се добија на енергетској ефикасности, као и сви неопходни електро-радови неопходни за нови систем грејања;
- замењени су прозори, у ходнику према Великом амфитеатру, укупно 4 прозора алуминијумског профила са термо мостом, прозори у Великом амфитеатру, укупно 5 прозора алуминијумског профила са термо мостом, постављена облога (итисон) за бину, окречени зидови;
- кречење унутрашњег и спољашњег дела зграде;
- комплетно реновирање и опремање библиотеке (паркет и репарација зидова, као и реконструкција електроинсталација у библиотеци);
- комплетно реновирање и опремање секретаријата и рачуноводства;
- замена електро и громобранске инсталације;
- поправка тоалета за студенте (усклађивање са прописима – топла вода и др.);

- комплетно реновирање и опремање две просторије за консултације и Студентски парламент;
- лимарски радови на олуцима и др.
- електрични клавир, са пратећом опремом, (финансиран од стране Покрајинског секретаријата за науку и румунске владе);
- сто за стони тенис (финансиран од стране Покрајинског секретаријата за омладину и спорт);
- реквизити за физичко васпитање: струњаче, лопте, вијаче, обручеви и сл. (финансирани од стране Покрајинског секретаријата за омладину и спорт);
- ЦД плејер (финансирала Општина Вршац);
- ормар за смештање реквизита за физичко васпитање (финансиран сопственим средствима Високе школе);
- 10 синтисајзера за музички кабинет;
- 40 костима за музичку радионицу – хор;
- 5 рачунара – Интел;
- 1 Асус рачунар;
- 2 штампача, 2 пројектора, алат за сервисирање *Notebook* рачунара и др.

Сви запослени (наставно и ненаставно особље) и студенти имају приступ информацијама у електронској форми (сајт Високе школе, блог, прикључак свих рачунара на бежични интернет) и путем огласне табле (за студенте и наставнике). Кабинети професора су опремљени компјутерима са пратећом опремом (штампач, скенер, независном интернет линијом). Студенти могу користити рачунаре и интернет у библиотеци током целокупног радног времена, као и у просторијама Студентског парламента. У просторијама рачунарског кабинета, читаонице, кабинету за методике, секретара и просторије за рад Студентског парламента могу се за потребе наставе, научно-истраживачког рада, припремања испита и семинара, скенирати, штампати и нарезивати материјали.

Високошколска установа има адекватну техничку и специфичну опрему (нпр. клавир, пијанино, спортске реквизите...) која обезбеђује квалитет наставе, вежби и семинара, као и стручно лице за одржавање и израду софтвера.

Оптималност материјално-техничких услова за реализацију наставног програма / студијских програма, сагледана из угла студентске евалуације, има просечну оцену 3,49 (на скали од 1 до 5), што указује да у овом сегменту има простора за побољшања.

6) SWOT анализа

Елемент анализе	Категорија процене	Опис процене	Вредност процене
Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената	S	Зграда наменски грађена, са светлим и функционалним слушаоницама, пространим ходницима и холовима, амфитеатрима, библиотеком, читаоницом итд.; однос затвореног простора и укупног броја студената износи 5,64 м ² по студенту, што је више од прописаног стандарда, а томе треба додати и 2.200м ² отвореног простора, као и чињеницу да је сав овај простор власништво Високе школе и да се наставе одвија у седишту установе.	+++
	W	/	/
	O	Имајући у виду горенаведене предности, могућа су проширења, односно повећања броја студената, како на већ постојећем студијском програму, тако и за акредитацију нових.	++
	T	/	/
Адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме	S	Високошколска установа има адекватну техничку (видео-бим (8), лаптоп (4), пројекторе, рачунаре, скенере, штампаче...), као и специфичну опрему (нпр. клавир (6), пијанино...) која обезбеђује квалитет наставе, вежби и семинара. Кабинети професора су опремљени компјутерима и пратећом опремом (штампач, скенер, независном интернет линијом).	++
	W	У домену специфичне опреме (за реализацију наставе и вежби из Методике ликовног васпитања, Методике почетних математичких појмова, Методике упознавања околине и неких специфичних предмета на јасленом смеру) треба је употпунити и осавремениити.	+
	O	Висока школа је као партнер и координатор многих пројеката (Темпус, пројекти Покрајинског секретаријата за науку, образовање и др.) у прилици да осавремењује опрему за реализацију студијских програма.	+++
	T	Фактори који би представљали одређену опасност јесу нередовност прилива материјалних средстава за набавку предвиђених наставних средстава.	+
Усклађеност капацитета опреме са бројем студената	S	Аплицирање на многим пројектима и јавним позивима и конкурсима Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој, за образовање и националне мањине..., конкурси Министарства науке и образовања РС, учешће на међународним пројектима и сл. омогућавају да се перманентно усклађује капацитет опреме у односу на број студената.	+++
	W	Несигурност, односно делимична неизвесност око квоте за упис студената.	+
	O	Захваљујући ангажовању наставног кадра на многим пројектима (научним, али и стручним – покрајински пројекти за одрживи развој, побољшање услова студирања даровитих студената, као и осталих студената са посебним потребама), Висока школа је	++

		у могућности да осавременује и усклађује опрему за реализацију студијских програма.	
	T	Нередовност прилива материјалних средстава за набавку опреме; честе измене прописа и процедура за јавне набавке (тендери и сл.).	+

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- Обим и структура квалитета простора и опреме у Високој школи је обезбеђен, а препоруке се односе на потребу сталног праћења, усклађивања и осавременавања капацитета простора и опреме са потребама наставног процеса и бројем студената.
- Употпунити и осавременити дидактичка средства, реквизите, играчке и материјале за реализацију наставе и вежби из различитих области рада са предшколском децом и децом јасленог узраста.

Стандард 12: Финансирање

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 12

На основу анализе финансијских показатеља закључује се да Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, има дугорочно обезбеђена финансијска средства, неопходна за реализацију наставно-научног процеса, научноистраживачких пројеката и других активности. Поред већег дела финансија обезбеђеног од стране буџета, Висока школа остварује и сопствене приходе. На основу финансијских извештаја до 2015. године може се закључити да је однос сопствених прихода у укупним приходима у просеку био око 35%, а буџетских прихода 65%. Међутим, према прелиминарном финансијском извештају за 2015. годину, однос сопствених прихода у укупним приходима износи 43%, а буџетских прихода у укупним приходима 57%. Дати однос се променио у односу на претходни период, где се види смањење буџетских средстава за 8%. На основу наведеног може се закључити да постоје сигурни извори прихода чиме се обезбеђује реализација наставног процеса и друге активности везане за остваривање наставног плана и програма два смера на основним струковним студијама и једним смером на специјалистичким струковним студијама.

На Високој школи се и кроз рад Савета (усвајање годишњих финансијских планова и извештаја) одвија пажљиво финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

Извори финансирања у претходном трогодишњем периоду су били:

1. средства која обезбеђује оснивач – средства из буџета;
2. школарине;
3. пројекти — подржани од стране Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој;
4. акредитовани семинари;
5. издавачка делатност;
6. средства на основу пријава на конкурсе;
7. донације.

Научноистраживачке пројекте Висока школа је финансирала и сада финансира делом из редовних, а делом из буџетских повремених интервенција по посебним захтевима, делом за пројекте које је расписивао Покрајински секретаријат за образовање и науку, а једним делом средства обезбеђује преко учешћа у европским пројектима или појединачним учешћем професора на пројектима које финансира републичко Министарство просвете и науке. Нажалост, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије није до сада имало разумевања за Законом о високом образовању предвиђене обавезе наставника на високим струковним школама да се баве научним радом. На наше захтеве да се акредитујемо као научно-истраживачка установа нису одговарали званично, а незванично смо добијали тумачења да Закон о научном раду само факултете предвиђа као научноистраживачке организације. Мислимо да би ово свакако требало исправити, јер се од струковних школа захтева да имају најмање 50% наставника са докторатом, који, дакле, испуњавају услове за научноистраживачки рад, те би им требало и омогућити да се баве научним радом, како би се створили услови за подизање њихових научних и стручних компетенција. Ово је посебно значајно јер на Високој школи већ има професора који су руководили научним пројектима у претходном периоду, или су сада укључени у научне пројекте Министарства за просвету и науку Републике Србије. Примера ради, у претходном периоду у пројекту Министарства науке учествовали су, захваљујући чињеници што су ангажовани и на факултету, следећи професори Високе школе: проф. др Г. Гојков, проф. др А. Стојановић, доц. др Александра Гојков Рајић. С друге стране, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој препознаје високе школе и њихове наставнике као истраживаче, те Висока школа користи ову прилику и на овај начин обезбеђује додатна средства за научноистраживачку делатност.

Институција перманентно покушава да обезбеди допунска средства за функционисање школе, што се односи на партиципирање у разним пројектима (конкурси различитих секретаријата АП Војводине, ИПА, ТЕМПУС, ЕРАЗМУС+ и сл.), а исто тако и на проширивање издавачке делатности и понуде за одржавање акредитованих семинара.

О овоме сведочи чињеница да је у току 2013/14. академске године обезбеђено суфинансирање од стране Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој и реализовано 5 пројеката у области високог образовања (*Подизање квалитета стратегија поучавања и учења даровитих студената* (бр. пројекта: 114-451-3448/2013-04), *Акциона компетентност васпитача – студентска перспектива* (бр. пројекта: 114-451-4958/2013-05), *Унапређење услова студирања студената ромске националности* (број пројекта: 114-451-4955/2013-04), *Унапређујмо компетенције, будимо бољи васпитачи* (бр. пројекта: 114-451-4954/2013-05), *Стицање компетенција студената за примену концепта уметничког конструкта у инклузивном раду са децом* (број пројекта: 114-451-1052/2014-04). Значајно је нагласити да је Високој школи одобрено финансирање једногодишњег научног пројекта од стране Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој: *Улога физичке активности у превенцији вршачког насиља*, чија реализација је трајала до јуна 2015. године. При томе, до краја календарске 2014. године завршила се реализација још три образовна програма/пројекта установа високог образовања које је суфинансирао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој: *Активирај себе и друге – мисли здраво уз физичку активност* (број пројекта 114-451-2057/2014-03), *Подришка радионици студената на ромском за идентификацију даровитости* (број пројекта 114-451-2054/2014-03) и *Припреме прославе осам деценија школовања учитеља и васпитача на румунском језику у Вршцу* (број пројекта 114-451-2056/2014-03).

И у току **2014/2015.** академске године обезбеђено је суфинансирање од стране Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој и реализовано више пројеката у области високог образовања. Пројекти подржани од стране Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој су:

- *Истраживање ставова васпитача и родитеља о значају физичке активности у функцији спречавања вршачког насиља деце* (број пројекта: 114-451-1653/2014, руководилац доц. др Тања Недимовић – краткорочни пројекат од посебног интереса за одрживи развој АП Војводине у 2015. години);
- *Развијање музичких способности деце у Војводини у функцији изградње здраве личности и толерантних међуљудских односа* (број пројекта: 114-451-3441/2014, руководилац др Еуђен Чинч – краткорочни пројекат од посебног интереса за одрживи развој АП Војводине у 2015. години);
- У току 2014/15. године одобрен је још један овакав пројекат у суорганизацији са Филозофским факултетом у Новом Саду, чија реализација је у току: *Развијање програма препознавања и превенције вршачког насиља у основним школама* (број пројекта: 114-451-138/2015, руководилац на Високој школи доц. др Тања Недимовић – краткорочни пројекат од посебног интереса за одрживи развој АП Војводине у 2015. години);
- Уз ова три научна пројекта, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој подржао је кроз суфинансирање образовних програма/пројеката установа високог образовања чији је оснивач АП Војводина још 3 пројекта Високе школе који су реализовани у току академске 2014/15. године. Ради се о следећим пројектима: *Активирај себе и друге – мисли здраво уз физичку активност* (број пројекта: 114-451-2057/2014, руководилац др Наташа Стурза Милић), *Припрема прославе осам деценија школовања учитеља и васпитача на румунском језику у Вршцу* (број пројекта: 114-451-2056/2014, руководилац др Еуђен Чинч) и *Подришка радионици студената на ромском језику за идентификацију даровитости* (број пројекта: 114-451-2054/2014, руководилац др Еуђен Чинч);

- *Даровити и дидактичка култура*, научни скуп о даровитости, број: 114-451-180/2015 – суфинансирање научних скупова;
- *www.vršac* интернет конференција, број: 114-451-2462/2015 – суфинансирање научних скупова.

Важно је напоменути да је у претходном трогодишњем периоду значајан број наставника који раде на Високој школи у Вршцу учествовао на научним и стручним скуповима, а њихово учешће често је суфинансирао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој кроз Конкурс за суфинансирање учешћа на научним скуповима и боравка у иностранству научноистраживачких радника и студената који су показали посебне резултате.

Када се ради о међународним пројектима, треба истаћи да се тренутно на Високој школи реализује више пројеката. Изузетно је значајна чињеница да је у периоду од 2013. до 2016. године Висока школа координатор TEMPUS пројекта у области високог образовања *Harmonization of Preschool Teacher Training Curricula in Serbia* (544141-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-JPCR), чија вредност на нивоу конзорцијума износи 670.000 евра, док је од тога за Високу школу у Вршцу планирано око 150.000 евра за целокупно трајање пројекта (три године). Средства се троше у складу са реализацијом активности и предвиђеним буџетом. Значајна сума опредељена је за набавку најсавременије опреме и дидактичких материјала. При томе, Висока школа је и у 2015. и у 2016. години конкурисала код Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој и добила средства за суфинансирање пројекта међународне сарадње. Настављајући рад на пројекту започет 2014. године, у току 2015. и 2016. године се кроз радионице, предавања и објављивање билтена наставља реализација *Жан Моне* пројекта у сарадњи са Универзитетом из Темишвара (Universitatea „Ioan Slavici”), Румунија, који је носилац пројекта. Назив пројекта је *EU-compliant methods for youth inclusion into labor market: know-how transfer to Non-EU states*, који је одобрен у оквиру ЕРАЗМУС+ програма *Jean Monnet*.

Током претходног периода Висока школа је створила услове за још један облик укључивања у ЕРАЗМУС+ програм. Наиме, потписивањем уговора са Универзитетом у Араду, Висока школа је обезбедила учешће у ЕРАЗМУС+ програму размене наставног и ненаставног особља, као и студената, у облику краћег студијског боравка професора и једносеместралног студијског боравка, похађања наставе и полагања испита на Факултету за образовне науке и социјалну заштиту Универзитета У „Аурел Влајку” у Араду (Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad), Румунија, у академској 2015/16. години. Исти уговори потписани су и са Универзитетом у Јашију (Румунија), Универзитетом у Алба Јулији (Universitatea "1 Decembrie 1918" Alba Iulia) и Универзитетом у Марибору (Словенија), са којима размена на свим нивоима (студенти, наставно и ненаставно особље) управо почиње.

У складу са чињеницом да је Висока школа у Вршцу јединствена високошколска установа у региону у којој се настава одвија и на ромском језику (пред српског и румунског) тим школе је био укључен у осмишљавање и разраду још једног пројекта међународне сарадње. Ради се о пројекту чији је назив *Pre – and Elementary Schooling of Roma: Fostering opportunities for greater attainment and early school leaving reduction (Predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje Roma – Jačanje prilika za veću uključenost i smanjenje ranog napuštanja školovanja – RECI)*, на којем је Висока школа један од партнера, поред *AgroInvest Foundation Serbia/Presence of World Vision in Serbia*, носиоца пројекта и удружења *WebIn* из Београда и *Pralipe* из Пирота. Пројекат је осмишљен у оквиру *IPA* програма и одобрен је у оквиру линије *EuropeAid/135-483/DD/ACT/RS-2 Support to the social inclusion of the most vulnerable groups, including Roma, through more diversified community-based social services*. Пројекат је почео са реализацијом крајем 2015. године и трајаће 18 месеци.

У току 2016. године Висока школа у Вршцу учествује у реализацији пројекта суседске сарадње Румунија–Србија, а у сарадњи са предшколским установама у Панчеву и Решици (*IPA Cross-Border Cooperation Programme Smart Children Network MIS-ETC code 1286*).

6) SWOT анализа

Елемент анализе:

- извори финансирања.

Категорија процене	Опис процене	Вредност процене
S (Предности)	<p>Тренутна ситуација се може оценити као задовољавајућа. Финансијски токови су стални и довољни за нормално функционисање наставно-научне делатности и других активности. Позитивно је да постоји интересовање студената и за основне и за специјалистичке нивое студија. Изузетно је значајна чињеница да Висока школа има изграђене капацитете за осмишљавање и реализацију различитих међународних и домаћих пројеката у области високог образовања. Такође, је значајно да су до сада успешно финансирани пројекти којима се настојао подићи квалитет рада Високе школе, подстицати јаче интерактивно учешће студената у усвајању знања, њихово самоорганизовано и самодетерминисано учење, путем иновативних метода и на тај начин утицало на развој њихове аутономије и путем високошколске наставе.</p> <p>Предности су и у досадашњем успешном улагању у простор (значајно улагање у претходном периоду односи се на реконструкцију котларнице – пројекат измештања котларнице обезбеђен је средствима Покрајинског секретеријата за науку и технолошки развој у вредности од 2.000.000,00 динара и донацијом румунске владе у износу од 1.200.000,00 динара. Та средства су у потпуности покрила трошкове пројекта), дидактичка средства и савремену опрему, финансирању набавке потребне савремене литературе за све смерове, као и омогућавању професорима да се укључују у рад домаћих и међународних скупова, да објављују своја истраживања, монографске студије, као и учбеничку и приручничку литературу, те и на тај начин допринесу осавремењавању и олакшавању ангажовања студената у самосталном и активном стицању знања. А, као посебно значајна истиче се чињеница да је Висока школа до сада успевала да организује међународне научне скупове (22. округли сто ове године организује у сарадњи са Универзитетом „Аурел Влајку” из Арада, Универзитетом „1. децембар 1918.” из Алба Јулије, Универзитетом „Св. Климент Охридски” из Битоле и Универзитетом Метрополитен из Манчестера) и објављује публикације из више за њен рад релевантних области (часопис <i>Истраживања у педагогији</i>, индексиран у већем броју међународних база научних часописа, зборници са скупова, монографске истраживачке студије... Каталог издања налази се на сајту Високе школе).</p> <p>Суштина предности је у сопственим средствима која су обезбеђивања захваљујући школарини од дошколаваца, самофинансирајућих студената, реализацији домаћих и међународних пројеката, средствима од семинара које професори остварују по акредитованим програмима стручног усавршавања (Висока школа има више акредитованих семинара код ЗУОВ-а).</p>	+++
W (Слабости)	<p>Слабости тренутне ситуације односе се на неизвесност сопствених прихода који се разликују од године до године и на које ми нисмо сигурни да можемо да утичемо (бар не са великом сигурношћу). Један од недостатака је и недоследно испуњавање преузетих обавеза од стране оснивача, а односи на материјалне (комуналне услуге, хигијена...) и друге обавезе (научноистраживачка делатност, набавка литературе...) које, како је претходно констатовано, не испуњава како је планирано, већ се ови трошкови великим делом покривају из сопствених средстава.</p>	+++
O (Могућности)	<p>До сада је на финансије повољно утицало то што су се многи кандидати са високом школом дошколавали и стицали диплому високе школе или преквалификвали са учитељском дипломом за васпитаче, јер су тако лакше долазили до посла. Очекује се да ће се и убудуће овај тренд наставити, као и да</p>	+++

	ће се дошколавати васпитачи са вишом школом, и да студије настављају они који раде у јаслицама на високој школи, а тиме и део финансија које обезбеђује Висока школа. Одобрени програми за стручно усавршавање такође представљају повољност која упућује на могућност да се и на тај начин обезбеде додатна средства. Могућност се свакако огледа и у чињеници да је Висока школа, дакле, њено наставно и ненаставно особље, развила високе компетенције за израду предлога пројекта и имплементацију пројекта из различитих програма Европске уније.	
Т (Препреке)	Опасности би се односиле на могућност да се драстично смањи број заинтересованих студената, што није реално предвиђати, јер је до сада увек било довољно студената, а законска регулатива је таква да се очекује повећана потреба за васпитачима, те се овако нешто не очекује.	++

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

- Континуирано пратити промене закона у области финансијског пословања и благовремено примењивати све учесталије промене.
- Наставити са перманентним праћењем конкурса, осмишљавањем нових пројекта и аплицирањем код различитих институција у земљи и иностранству, са циљем обезбеђивања додатних средстава неопходних за функционисање Високе школе.
- Пратити и примењивати ТЕМПУС правила током реализације ТЕМПУС пројекта.
- Предузети мере за смањење трошкова пословања, с обзиром на све тежу финансијску ситуацију у земљи, али водити рачуна о нивоу квалитета рада високошколске институције.
- Једна од значајних мера, на коју висока школа не може да утиче, била би јасно и константно извршавање обавеза буџета у делу који се односи на финансирање материјалних трошкова, као и трошкова који прате активности наставе (истраживања, издавачка делатност, подстицање укључивања у научни рад, скупови...).
- Такође, значајно би било да се Висока школа финансира према школској, а не календарској години, јер се и организација активности, што значи и преузете обавезе осмишљавају и изводе у оквиру оваквог временског периода. Дакле, и финансијске обавезе везују се за школску годину. Било би логично да се пре 1. октобра знају финансијски параметри којима се може организовати укупан педагошки рад, како би и квалитет педагошког рада био извеснији, односно, како би на њега могло са више сигурности да се утиче.

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 13

У претходном трогодишњем периоду представници студената су наставили активно учешће у процесима самовредновања и провере квалитета на Високој школи. Наиме, чланови Комисије су и најмање два представника студената – у претходном трогодишњем периоду они су се мењали (по дипломирању чланова Комисије за квалитет из реда студената, представници Студентског парламента делегирају нове чланове из редова студената). Представници студената (Милош Радаковић, Адријан Царан) учествовали су у раду Комисије у школској 2012/13, 2013/14. и 2014/15. години, а Алекса Урошев, Дејана Вујиновић, Марија Ђуричић су чланови Комисије за обезбеђење квалитета од 2015/16. године, и активно учествују су свим активностима у провери и унапређењу квалитета.

У оквиру рада Студентског парламента, преко својих представника у Комисији за квалитет, као и преко делегираних студентских представника у оквиру Наставног већа и Савета Високе школе, студенти су у претходном трогодишњем периоду били у прилици да дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет високошколске установе, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе.

Студенти су укључени у самовредновање Високе школе кроз анкете у којима им се пружа могућност да оцене рад сваког од својих наставника, ненаставног особља, као и остале области које спадају у квалитет Високе школе, а које су процењиве од стране студената. Подаци који следе документују временску динамику, узорак и врсте анкета из свих области које се проверавају у процесу самовредновања.

- Студентска евалуација рада наставника и ненаставног особља – анкетирање је извршено:
  - За школску 2014/15. у мају 2015. године (зимски семестар) и у октобру 2015. године (летњи семестар). У испитивању је учествовало укупно 362 студента. У узорку је било 156 студената прве године, 112 студената друге године и 94 студента треће године са оба смера.
  - За школску 2013/14. годину – у испитивању је учествовало укупно 314 студената.
  - За школску 1012/13. годину – у мају 2013. године када су студенти оцењивали рад наставника и ненаставног особља у зимском семестару и у октобру 2013. године када су студенти оцењивали рад наставника и ненаставног особља у летњем семестру школске 2012/13. године. У испитивању је учествовало укупно 280 студената. У узорку је било 118 студената прве године, 99 студената друге године и 63 студента треће године оба смера.
- Студентска евалуација објективности оцењивања извршена је:
  - За школску 2014/15. од 20. априла до 8. маја 2015. године и од 28. септембра до 30. октобра 2015. године. Коришћен је метод анкете. Испитивање је извршено на узорку од 161 студента прве, друге и треће године студија.
  - За школску 2013/14. годину – студентска евалуација објективности оцењивања извршена је у периоду од 20. 10. 2014. до 22. 10. 2014. године. Испитивање је извршено на узорку од 59 студената.
  - За школску 2012/13. годину – студентска евалуација објективности оцењивања извршена је од 25. септембра до 28. октобра 2013. године Испитивање је извршено на узорку од 123 студента.

- Студентска евалуација о процени услова и организације студијског програма:
  - За школску 2014/15. реализована је у мају и октобру 2015. године Коришћен је метод анкете. Студенти су процењивали услове и организацију студијског програма на скали од 1 до 5. Испитивање је извршено на узорку од 161 студента прве (45,4%), друге (31%) и треће (23,6 %) године студија.
  - За школску 2013/14. годину – студентска евалуација услова и организације студијског програма извршена је у периоду од 20. 10. до 22. 10. 2014. године. Испитивање је извршено на узорку од 120 студената.
  - За школску 2012/13. годину – студентска евалуација услова и организације студијског програма извршена је 21. 10. 2013. године. Испитивање је извршено на узорку од 131 студента друге (40,6%) и треће (59,4%) године студија. У узорку је било 89,3% студената струковног смера и 10,7% студената јасленог смера.
- Студентска евалуација појединачних наставних предмета и процени оптерећења:
  - За школску 2014/15. испитивање је извршено на узорку од 126 студената са смера *Струковни васпитач* (52 испитаника је са прве, 41 је са друге године студија, а 33 је са треће године) и на узорку од 10 студената са смера *Васпитач деце јасленог узраста*. Од тога, 4 испитаника је са прве, 3 са друге и 3 са треће године студија.
  - За школску 2013/14. годину испитивање је извршено на узорку од 90 студената.
  - За школску 2012/13. годину испитивање је извршено на узорку од 75 студената у периоду од 20. 9. до 10. 10. 2013. године.
- Студентска евалуација органа управљања Високом школом:
  - За школску 2014/15. извршена је октобра 2015. године. У испитивању је учествовало 161 студената са оба смера (33,9% прва година, 27,4 % испитаника је са друге, а 38,7 % са треће године студија).
  - За школску 2013/14. годину у испитивању су учествовала 83 студента.
  - За школску 2012/13. годину у испитивању је учествовало 125 студената.
- Анкетирање дипломираних студената о раду Високе школе, условима наставе, опреми, оспособљености за рад и даље напредовање:
  - За школску 2014/15. у анкетирању које је извршено у периоду од 7. 4. 2014. до 23. 6. 2014. године, учествовало је 27 испитаника који су завршили основне студије.
  - За школску 2013/14. годину – током школске 2013/2014. године анкетирано је 45 дипломираних студената.
  - За школску 2012/13. годину – у анкетирању учествовало је 52 испитаника који су завршили основне студије.

Висока школа је овим процедурама приступила веома систематично о чему говори податак да је студентска самоевалуација у претходном трогодишњем периоду реализована у свакој школској години, а резултати анкетирања су доступни јавности (налазе се на сајту Високе школе) кроз годишње извештаје Комисије за квалитет – доступно на:

- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-za-sk-2014-15.pdf>,
- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-13-14.pdf>,
- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-za-2012-13.pdf>, <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Kvalitet20112012.pdf>.

Исто и кроз предлоге превентивних и корективних мера за сваку школску годину – доступно на:

- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Preventivne-i-korektivne-mere-sk-2014-15.pdf>,

- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Preventivne-i-korektivne-mere-2013-14.pdf>
- <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Preventivne-i-korektivne-mere.pdf>

Дакле, током периода који је обухваћен овим извештајем, анкетирање је вршено за сваку школску годину, а вредновање педагошког рада наставника рађено је за сваки семестар и за сваки предмет који наставник држи. Резултати ових анкета разматрани су на седницама катедри, Студентског парламента, Комисије за обезбеђење квалитета и Наставног већа. На Високој школи студенти су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развоја метода оцењивања. У Прилогу 13.2. наведени су, због обимности, само резултати последњих анкета (за школску 2014/2015. годину). Резултати за школску 2012/13. и 2013/14. годину доступни су у документацији Комисије за квалитет.

б) *SWOT* анализа

Елемент анализе:

- учешће студената у самовредновању.

S (Предности)	Предности (S) учешћа студената у самовредновању огледају се, пре свега, у обезбеђивању повратне информације о квалитету Високе школе, са циљем кориговања евентуалних неадекватности, као и у укључивању студената у дискусије на седницама Комисије за обезбеђење квалитета, седницама Наставног већа и Савета школе. Тиме је пружена могућност да мишљења која су, евентуално, другачија дођу до изражаја и учествују у обликовању коначних одлука које се тичу унапређења квалитета Високе школе.
W (Слабости)	Слабости (W) се односе на питање мотивације студената за објективно вредновање с једне, као и на питање њихове компетентности да ваљано вреднују квалитет Високе школе с друге стране. Такође, у одређеном смислу, слабости представља и недовољна мотивисаност дела студената да узму активнију улогу у процесима праћења и унапређења квалитета у свим аспектима који се вреднују.
O (Могућности)	Могућности (O) подразумевају да студенти представљају значајан потенцијал за унапређење квалитета Високе школе. Међутим, да би се тај потенцијал остварио, неопходно је радити на развијању свести код студената о значају информација које дају у процесу самовредновања, као и о потреби њихове активније улоге у свим сегментима овог процеса.
T (Препреке)	Опасности (T) може представљати промена (након дипломирања) представника студената у раду Комисије за квалитет. Наиме, након периода упознавања са системом праћења и унапређења квалитета, студентски представници активно и продуктивно узимају учешће у раду Комисије, а по истеку треће године студија бивају замењени, тако да је у тим променама неопходно успоставити и одржати континуитет студентског учешћа у самовредновању, пре свега преко студентских представника у Комисији за квалитет, Наставном већу и Савету школе.

- ✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 13

- Анализом резултата студентске евалуације квалитета Високе школе установљено је да извесни наставници добијају осредње оцене. Са циљем унапређења квалитета рада ових наставника предлажу се, као први корак, дубље анализе којим би се утврдили разлози осредњег задовољства студената, а након тога и адекватно реаговање на основу добијених информација.

- Предлаже се разматрање могућности израде е-програма за самоевалуацију и обраду резултата, што би цео процес учинио ефикаснијим.

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Комисија за обезбеђење квалитета редовно прати квалитет Високе школе струковних студија за васпитаче „Михило Палов” у Вршцу и о резултатима праћења обавештава директора школе, Наставно веће и Савет. Комисија прати квалитет Високе школе анализом информација које добија од наставника, ненаставног особља, студената, као и од васпитача који су завршили студије. Информације од наставника прикупљају се периодично, на основу њихових излагања на седницама Наставног већа и Савета, као и помоћу посебног упитника који је Комисија припремила за наставничку евалуацију. Информације од студената се такође прикупљају периодично, а детаљи о овоме наведени су у оквиру стандарда 2. Комисија за квалитет израђује Годишњи извештај Комисије за квалитет који се најпре анализира на седницама катедара, а затим усваја на седницама Наставног већа и Савета школе. У доношењу годишњих извештаја Комисије за квалитет активно учествују и студенти – чланови Комисије за квалитет (годишњи извештаји Комисије за квалитет дати су у Прилогу 2.3).

Висока школа поседује сву потребну инфраструктуру за редовно прикупљање и обраду података неопходних за оцену квалитета. У ту сврху, поред материјалних услова (штампачи, апарат за фотокопирање, рачунари) посебна пажња се поклања брижљивом састављању упитника за самоевалуацију, који се задају тек након критичке процене од стране професора компетентних за одређено подручје самоевалуације и који се, након извршене обраде података, према потреби коригују са циљем побољшања њихових метријских карактеристика. Висока школа обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, пре свега, предшколских установа у којима су запослени студенти који су дипломирали на основним и специјалистичким студијама на Високој школи. Одржавањем веза са дипломираним студентима (преко Алумни удружења, уписа специјалистичких студија, организацијом акредитованог стручног усавршавања, трибина и семинара и сл.), добија се повратна информација од управа предшколских установа. Анализом добијених мишљења, у протеклом трогодишњем периоду, може се закључити да су послодавци веома задовољни компетенцијама запослених студената који су дипломирали на Високој школи.

За студенте Високе школе, веома значајан сегмент студијских програма је стручна (педагошка) пракса која се реализује у складу са наставним планом и календаром рада, за студенте свих година. Такође, организација стручне (педагошке) праксе пружа могућност да се стекне увид у мишљење предшколских установа (управа, психолошко-педагошке службе, васпитача-ментора) о компетенцијама студената на пракси. Висока школа има потписане споразуме о сарадњи са предшколским установама у којима студенти обављају стручну (педагошку) праксу. Сваки студент од васпитача-ментора добија попуњен образац – мишљење васпитача, као и потврду о обављеној пракси. Професори Високе школе редовно обилазе студенте на пракси и на тај начин, у непосредној комуникацији са васпитачима-менторима стичу увид о њиховом мишљењу и задовољству компетенцијама студената. Након завршетка сваког циклуса праксе, Комисија за квалитет, Наставно веће и Студентски парламент анализирају успешност праксе, у складу са Акционим планом. У протеклом трогодишњем периоду, сарадња Високе школе и предшколских установа (индиректно у случају педагошке праксе – послодаваца) у којима се пракса реализује оцењена је као врло добра. Редовност, залагање, понашање и компетенције студената од стране управа предшколских установа и ментора-васпитача оцењено је веома добро.

Висока школа добија задовољавајуће повратне информације о успешности дипломираних студената након полагања испита за лиценцу за васпитаче. Васпитачи који су завршили студије на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, између осталог, имају добре компетенције у области организације припрема за непосредне активности, прожимања садржаја из различитих области и сл.

Висока школа сарађује и размењује информације са бројним високошколским установама које остварују добре резултате у истраживању и едукацији студената, пре свега у оквиру заједничких пројеката са тим установама. Из претходног трогодишњег периода издвајамо најзначајније пројекте у којима је остварена сарадња са високошколским институцијама из земље и иностранства:

- Један од стручних пројеката који се одвијао током претходног трогодишњег периода, који је подразумевао и садржаје научних, истраживачких корака је ТЕМПУС. Број пројекта је 544141-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-JPCR и одобрен је у оквиру шестог позива програма Темпус IV. Назив пројекта је *Harmonization of Preschool Teacher Education Curricula in Serbia*, а Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” је носилац пројекта. Остали чланови конзорцијума су високе школе струковних студија за образовање васпитача из Крушевца, Новог Сада и Сремске Митровице, удружење *Western Balkans Institute* из Београда и три партнера из Европске уније: Универзитет у Марибору (*Univerza v Mariboru*), Словенија, *Eötvös József Főiskola* из Баје, Мађарска, Универзитет Метрополитен (*The Manchester Metropolitan University*), Велика Британија. Предвиђено је да пројекат траје 3 године, а да активности које се спровode у оквиру пројекта воде ка хармонизацији курикулума и унапређењу рада на укљученим високим школама.
- Други међународни пројекат у току претходног евалуционог периода је *Жан Моне (Jean Monnet)*, који се одвијао у сарадњи са Универзитетом из Темишвара (*Universitatea „Ioan Slavici”*), Румунија, који је носилац пројекта. Назив пројекта је *EU-compliant methods for youth inclusion into labor market: know-how transfer to Non-EU states*, који је одобрен у оквиру ЕРАЗМУС+ програма *Жан Моне (Jean Monnet)*.
- Током претходне академске године Висока школа је створила услове за још један облик укључивања у ЕРАЗМУС+ програм. Наиме, потписивањем уговора са Универзитетом у Араду, Висока школа је обезбедила учешће у ЕРАЗМУС+ програму размене наставника и студената, у облику краћег студијског боравка професора и једносеместралног студентског боравка, похађања наставе и полагања испита на Факултету за образовне науке и социјалну заштиту Универзитета „Аурел Влајку” у Араду (*Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad*), Румунија, у првом семестру 2015/2016. године.
- Појава образовања васпитача на ромском језику на високошколском нивоу је јединствена и за прилике Европске уније. У складу са чињеницом да је Висока школа у Вршцу јединствена високошколска установа у региону у којој се настава одвија и на ромском језику, тим Високе школе био је у току протекле академске године укључен у осмишљавање и разраду још једног предлога међународног пројекта. Ради се о пројекту чији је назив *Pre – and Elementary Schooling of Roma: Fostering opportunities for greater attainment and early school leaving reduction (Predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje Roma – Jačanje prilika za veću uključenost i smanjenje ranog napuštanja školovanja – ROMED)*, на којем је предвиђено да Висока школа буде један од партнера, поред *AgroInvest Foundation Serbia/Presence of World Vision in Serbia*, носиоца пројекта и удружења *WebIn* из Београда и *Pralipe* из Пирота. Пројекат је осмишљен у оквиру *IPA* програма и на евалуацији је у оквиру линије *EuropeAid/135-483/DD/ACT/RS-2 Support to the social inclusion of the most vulnerable groups, including Roma, through more diversified community-based social services*.

Оснивање и оснаживање Алумни удружења изузетно је значајно за одржавање везе између дипломираних студената и Високе школе, за квалитетнији професионални развој дипломираних студената, успостављање веза између послодаваца који запошљавају васпитаче који су дипломирали на Високој школи у Вршцу и сл. Алумни удружење почело је са радом и успешно реализовало пројекат *Млади за младе* у оквиру Алумни грантова. У наредном периоду, планира се подршка члановима Алумни удружења по питању даљих активности, нарочито у вези са изработом пројеката (предложена мера активности), као и организација тренинга (радионица) студената за примену софтверских програма: *Moodle, Trello, SPSS* (предложене мере активности). Свакако, улога самих студената и дипломираних васпитача у даљем раду Студентског парламента и Алумни удружења је пресудна, уз подстицај од стране професора и чланова Комисије за квалитет задужених за координацију и сарадњу са Студентским парламентом.

Резултати периодичне провере квалитета су јавни и објављују се на интернет сајту Високе школе, у оквиру годишњих извештаја Комисије за квалитет:

- Усвојен годишњи извештај Комисије за квалитет за школску 2011/2012. годину, Стандард 13: стр. 51: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Kvalitet20112012.pdf>,
- Усвојен годишњи извештај Комисије за квалитет за школску 2012/2013. годину, Стандард 13: стр. 37: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-za-2012-13.pdf>,
- Усвојен годишњи извештај Комисије за квалитет за школску 2013/2014. годину, Стандард 13: стр. 76: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-13-14.pdf>,
- Усвојен годишњи извештај Комисије за квалитет за школску 2014/2015. годину <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Izvestaj-komisije-za-kvalitet-za-sk-2014-15.pdf>.

б) *SWOT* анализа

Елемент анализе	Категорија процене	Опис процене	Вредност процене
Инфраструктура за систематско праћење и обезбеђење квалитета	S	Поседовање бројних материјалних услова за прикупљање и обраду података о самоевалуацији (рачунари, фотокопир-апарат, штампачи, упитници за самоевалуацију).	+++
	W	Недовољна савршеност упитника за самоевалуацију, с обзиром на то да је реч о инструментима који су конструисани за интерне потребе и које треба даље развијати.	+
	O	Потенцијал за прикупљање и обраду података, као и за анализу трендова у периодично прикупљеним подацима помоћу специјализованих компјутерских програма.	+++
	T	Нису уочене.	0
Јавност резултата процене квалитета	S	Доступности информација широкој јавности (резултати се налазе на интернет сајту школе).	+++
	W	Због лоше материјалне ситуације, један број студената код куће нема приступ интернету. Несналажење једног броја студената и професора у проналажењу информација објављених на школском сајту.	+++ ++
	O	Потенцијал за прикупљање знатно већег броја повратних информација о квалитету Високе школе и стицање дубљег критичког увида у квалитет Високе школе.	++
		Изношење у ширу јавност проблема који могу да	+

	T	се појаве у функционисању Високе школе. Реакције шире јавности, која често није упозната са детаљима потенцијалних проблема, могу да буду непримерене и тиме додатно да отежају њихово решавање.	
--	----------	--	--

✓ **Оцена испуњености: испуњен у целини.**

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

- Опште узев, редовност у прикупљању података о квалитету Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” је добра. Оно што би требало унапредити односи се, пре свега, на методе за прикупљање података. С обзиром на то да су тренутно на располагању само мишљења установа у слободној форми о компетенцијама васпитача који раде у њима, а који су дипломирали на Високој школи, потребно је конструисати посебне упитнике за установе, којима би се прикупљале повратне информације о овим компетенцијама. Тиме би се побољшао квалитет прикупљених података.
- Увођење електронског прикупљања и обраде података у вези са периодичном провером квалитета.
- У наредном периоду, планира се подршка члановима Студентског парламента, Алумни удружења, наставног и ненаставног особља када је реч о даљим активностима, нарочито у вези са израдом пројеката, као и организација тренинга (радионица) за примену софтверских програма (*Moodle, Trello, SPSS*).